

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Ми про це писали

Гідропарк: небезпечно для здоров'я

СТОР. 15

Інтерв'ю

Вітчизняний АПК: інвестувати не можна реформувати...

СТОР. 20

Спорт

Час визначатися

СТОР. 21

№ 98 (5098) СЕРЕДА, 1 ЧЕРВНЯ 2011 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

Сьогодні — Міжнародний день захисту дітей

Дім, де зігріваються серця

Фото Юліани ШЕВЧУК.

Це — не притулок, не інтернат, не дитячий будинок, а «Родинний дім», — каже директор Радсадівського соціально-реабілітаційного центру Лідія Туровська. Дитячих закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на жаль, в Україні дуже багато, бо потреба в них не зникає. Однак мало де побачиш таку теплу й майже домашню атмосферу, як у Радсаді.

СТОР. 8—9

Сонячних обріїв юній зміні!

Звернення Голови Верховної Ради України

Дорогі співвітчизники!

Щиро вітаю вас, дорослих і юних, з Міжнародним днем захисту дітей. Це свято загальне й особисте, яке не знає вікових меж, багато про що нагадує і ще більше — зобов'язує.

Усі ми родом з дитинства. У кожного воно було своє, линуло по-різному, закладаючи підвалини не тільки характеру, поглядів та уподобань, а й позиції щодо тих, хто прийде колись нам на зміну. Сформувавшись як особистості, відбувшись життєво і професійно, маємо сповна виконувати свій обов'язок перед ними — як батьки, громадяни, посадові особи і просто як добрі, чесні та свідомі люди. Повсякчас тримаймо за це звіт перед народом і своїм сумлінням.

Ставлення до дітей, відповідальність за підростаюче покоління, його долю і майбутнє — один з ключових вимірів рівня розвитку, критеріїв цивілізованості суспільства та держави. А надто у такі складні часи, які Україна переживає нині разом з усім світом. Зігріємо ж атмосферу навколо дітей увагою та турботою, теплом своїх сердець, щоб земля, на якій вони ростуть, була справді для них рідною. В наших силах і можливостях оздоровити морально-психологічний клімат у країні, не залишаючи в ньому місця для байдужості, черствості, егоїзму, всього іншого, що затьмарює обрії юної зміни.

Щастя їй і добра, сонячних днів і широких шляхів до прийдешнього!

Володимир ЛИТВИН.

Генпрокуратура розповість усю правду про Тимошенко

Парламентська хроніка

Ранкове засідання 31 травня

Верховна Рада ухвалила постанову про заслуховування на сьогоднішньому ранковому пленарному засіданні інформації Генеральної прокуратури про кримінальні справи, порушені проти екс-прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко. За проект відповідної постанови, на якій наполягали опозиційні фракції, проголосував 251 депутат. Документом передбачено, що відомству надається право самостійно визначити доповідача. Однак фракція «БЮТ-«Батьківщина» наполягала на тому, щоб у парламенті виступив особисто Генпрокурор і на знак протесту залишила сесійну залу.

СТОР. 2

ПОДІЇ

Звільнено послів у чотирьох країнах

Президент України Віктор Янукович звільнив низку послів. Тексти відповідних указів розміщено на офіційному сайті глави держави.

Зокрема, Президент звільнив Володимира Бєлашова з посади Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Корея, Олександра Цвєткова — з посади Надзвичайного і Повноважного Посла України в Королівстві Норвегія, Валентина Адомайтіса — з посади Надзвичайного і Повноважного Посла України в Австралії та з посади Надзвичайного і Повноважного Посла України в Новій Зеландії за сумісництвом.

Дихати стає важче

Повітря над курортною Одесою стає дедалі небезпечнішим для життя людей. Головне управління статистики в області повідомляє, що на квадратний метр території міста стаціонарні джерела забруднення викинули 27 тонн шкідливих речовин, що у 102(!) рази вище за середній показник забруднення повітря по території області, **повідомляє наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

Протестували працівники металургійних підприємств

На організовану ЦК профспілки працівників гірничо-металургійної галузі маніфестацію у Запоріжжя з'їхалися представники всього промислового сходу України. Чому саме до Запоріжжя? Бо найболючіші проблеми галузі найяскравіше проявилися саме в цьому індустріальному центрі. Зараз на запорізьких підприємствах галузі працюють 60 тисяч осіб, а 10 років тому їх було на 18 тисяч більше. Під заколисливі слова про економічне зростання і мало не повне благополуччя металургів один за одним зупиняються потужні заводи, зокрема, й легендарний Запорізький алюмінієвий комбінат. Інші вивільняють ледь не 55 відсотків своїх працівників, **інформує наш власкор Леонід СОСНИЦЬКИЙ.**

КОРОТКО

■ У Сімферополі відбулася благодійна акція «Допоможемо дітям разом», приурочена до Міжнародного дня захисту дітей. Юнаки і дівчата безплатно здавали по 320—450 мілілітрів крові, яка потім піде на лікування пацієнтів «Дитячої клінічної лікарні», **повідомляє наш кореспондент Георгій ВЕРВЕС.**

■ З початку року муніципальна інспекція Черкаського міськвиконкому наклала штрафи на порушників санітарного стану міста у сумі понад 168 тисяч гривень, **повідомляє наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.**

■ У Тернополі відкрито вже другий так званий соціальний продуктовий магазин. Ціни в ньому приблизно на 10—15 відсотків нижчі, ніж в інших торговельних закладах. Особливо це помітно на молочних продуктах, **повідомляє наш кореспондент Любов ЛЕВИЦЬКА.**

У Нацбанку заявляють, що Україна стала платоспроможніша

Генпрокуратура розповість усю правду про Тимошенко

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 31 травня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

А розгорталися події так. Зранку перед початком пленарного засідання відбулася нарада лідерів фракцій із Головою Верховної Ради Володимиром Литвином. Як повідомила журналістам пресссекретар глави парламенту Ольга Чорна, опозиціонери домовилися з більшістю, що жодних демаршів не буде: інформацію Генпрокуратури щодо кримінальних справ проти екс-прем'єра Юлії Тимошенко буде заслухано в середу. І цього ж дня парламент розгляне законопроекти, на яких наполягають опозиціонери, — про скасування законів про судоустрій та статус суддів, щодо скорочення термінів ознайомлення підсудного з матеріалами кримінальної справи та скасування інституту народних засідателів у судах.

Після виступів від фракцій бютівці почали вимагати перерви для чергових консультацій. Хоча В. Литвин повідомив, що компромісу було досягнуто майже між усіма фракціями, і він готовий поставити на голосування проект постанови про заслуховування інформації Генеральної прокуратури. Однак опозиція наполягала на тому, щоб викликати «на килим» саме Віктора Пшонку, а не когось із його заступників, і щоб депутати мали змогу поставити Генпрокурору запитання та отримати з перших вуст відповіді щодо ситуації, що склалася. «Сьогодні це стосується одних, завтра стосуватиметься інших», — сказав лідер фракції «БЮТ-«Батьківщина» Іван Кириленко. На це В. Литвин зауважив: згідно зі статтею 240 Регламенту Верховної Ради, щоб до парламенту прийшов Генпрокурор, спочатку треба запросити письмову інформацію від Генпрокуратури і лише після ознайомлення з нею законодавці можуть прийняти рішення про заслуховування Віктора Пшонки. «Запропоноване рішення компромісне», — стверджував В. Литвин. За пропозицію, щоб перед депутатами виступив Генпрокурор, проголосували лише 122 депутати від опозиційних фракцій. Фракція БЮТ на знак протесту покинула залу і заявила, що впродовж дня ще наполягатиме на ухваленні постанови саме в їхньому варіанті.

У першому читанні прийнято президентський законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення надмірного державного регулювання у сфері автомобільних перевезень.

На передньому плані: **Володимир Рибак, Олександр Єфремов.**

За словами доповідача, постійного представника Президента у Верховній Раді Юрія Мірошниченка, документом пропонується скасувати обов'язковий технічний огляд для легкових автомобілів, що не використовуються у комерційних цілях, та суттєво спростити порядок проходження обов'язкового технічного контролю для інших транспортних засобів. За основу також схвалено проекти законів про внесення змін до статті 151 Земельного кодексу щодо спрощення процедури надання земельних ділянок для потреб, пов'язаних із користуванням надрами; про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення прав власників земельних ділянок, що передаються в оренду для сільськогосподарських потреб. Склали присягу двоє нових народних депутатів від Партії регіонів — Сергій Пачесюк і Сергій Баранов-Мохорт. 30 травня ЦВК визнала їх обраними депутатами та зареєструвала замість Миколи Лісіна та Володимира Козака. Нагадаємо, Микола Лісін 17 квітня трагічно загинув внаслідок дорожньо-транспортної пригоди. 19 травня парламент достроково припинив повноваження народного депутата Володимира Козака у зв'язку з його призначенням генеральним директором Державної адміністрації залізничного транспорту «Укрзалізниця».

Ухвалений у першому читанні проект закону про внесення змін до деяких законів України (щодо запобігання фальсифікації лікарських засобів) в авторстві депутата-регіонала Валерія Коновалюка передбачає посилення відповідальності за такі дії.

У першому читанні також ухвалено такі проекти законів: про внесення змін до деяких законів України щодо подання невідкладної допомоги особам, які перебувають у небезпечному для життя і здоров'я стані; про внесення змін до Закону «Про державний кордон України» (щодо закріплення правового статусу та режиму прилеглої зони України); про внесення змін до статті 43 та статті 48 «Гірничого закону України» (щодо забезпечення соціальних прав сімей померлих пенсіонерів, які отримують пенсії у зв'язку із втратою годувальника).

У цілому прийнято проект закону про внесення змін до статті 19 Господарського процесуального кодексу України, яким пропонується закріпити, що процесуальний статус судді визначається Законом «Про судоустрій і статус суддів» **(досі ця стаття містила відсилочну норму на Закон «Про господарські суди», який втратив чинність).**

Депутати вітали з днем народженням своїх колег — Лева Бірюка із 65-річчям та Валерія Борисова.

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА.**

Інші фото з цієї події шукайте у фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

Виступи від фракцій

Іван КИРИЛЕНКО, «БЮТ-«Батьківщина»:

— Чи не щодня в цьому залі лунають рекламні заклики до порозуміння, злагоди, ефективної роботи. Ми зацікавлені в стабільній роботі, але за однієї умови: і наш парламент, і все суспільство справді потребують спокою і злагоди. Треба небагато: випустіть із-за грат політичних в'язнів, зупиніть репресії та переслідування Юлії Тимошенко. Ми рішуче заявляємо: наша політична сила і значна частина суспільства спокійно споглядати за тим, що відбувається з лідерами опозиції, особливо з Юлією Тимошенко, Юрієм Луценком та десятками інших політиків і державних діячів, не буде. Минулого тижня судом прийнято рішення про арешт Тимошенко, і всі прекрасно розуміють, що це означає: репресивна машина зробить свою чорну справу. Величезна відповідальність за те, що відбувається, лягає саме на парламентську більшість. У горезвісному автоматичному режимі прийнято закони про судоустрій, ліквідовано інститут народних засідателів, обмежено термін ознайомлення зі справою та низку інших. Система правосуддя, по суті, знищена. Вимагаємо невідкладно заслухати Генерального прокурора в сесійній залі, й почути чіткі відповіді на головні питання: на яких підставах відкрито кримінальну справу проти Ю. Тимошенко, доки буде відбуватися над нею відверте знущання слідчих, а також чому сьогодні незаконно утримуються у в'язниці представники опозиції? Окрім того, ми зареєстрували законопроект про скасування законів, які довели ситуацію до абсурду.

Петро СИМОНЕНКО, Комуністична партія:

— Сотні тисяч простих українських родин знову й знову опиняються перед найскладнішою проблемою: куди відправити дитину на оздоровчий відпочинок і де взяти на це гроші. За 20 років капіталістичної реставрації і знищення економічного потенціалу України зруйнувалася й соціально орієнтована система організації дитячого відпочинку. В радянській Україні було побудовано 22 500 піонерських таборів, і практично кожна дитина шкільного віку мала змогу оздоровитися в дитячому літньому таборі, а путівка за зміну в 28 днів коштувала 30—45 рублів, з яких 90% оплачували профспілки. Нині за звичайну путівку батькам треба викласти від двох до

чотирьох тисяч гривень. Тому ми, комуністи, наполягаємо на прийнятті й реалізації комплексної державної програми «Захист дитинства». У рамках такої програми держава зобов'язана гарантувати кожній дитині до досягнення нею повноліття не тільки право, а, головне, й можливість відпочивати та оздоровлюватися за рахунок коштів держбюджету. Ми пропонуємо вирішити питання про передачу всіх дитячих установ і таборів у державну власність і під державний контроль. А фінансування забезпечити мають ті, хто одержав майнові комплекси.

Микола МАРТИНЕНКО, «Наша Україна — Народна самооборона»:

— Днями мені довелося бути присутнім на судилищі над Юрієм Луценком. Вразило, коли суддя пішов радитися сам з собою, а точніше, отримувати вказівки згори. Хворого, ослаблого після місячного голодування Луценка потрібно було випустити з-під варти, оскільки слідство в його справі закінчено і на його хід Луценко вплинути не міг. У Давньому Римі казали: устами судді говорить закон. У Печерському суді устами судді промовляло беззаконня. І це не лише моя думка, а й європейських експертів: не було підстав його взяття під варту. Правосуддя в Україні є вибірковим і тому несправедливим. На цій основі робиться висновок про недоцільність припинення моніторингу Ради Європи над Україною. Взагалі основна увага Європи до України пов'язана, вдумайтесь, із кримінальним переслідуванням опозиції. Останній приклад — негативна реакція Заходу на спробу арешту Тимошенко. Європа прямим текстом каже: якщо ситуація не зміниться, Україна не бачитиме європейських перспектив. Гучні слова про реформу судової системи вилилися у прийнятті закону про судоустрій та статус суддів, який закріпив повну підконтрольність судової системи владою. Першим кроком, на мою думку і думку багатьох політиків і експертів, має стати запровадження суду присяжних.

Юрій ЛИТВИН, Народна партія:

— На село ми покладаємо великі надії, але для нього робимо менше, аніж могли б. Усе змінюється так швидко, що прийняти довгострокову програму розвитку АПК просто неможливо. Начебто закони, постанови, регуляторні акти приймаються нерідко, начебто враховуються найважливіші чинники, але українське сільське господарство далеке від ідеальної галузі й щороку АПК виживає не завдяки, а всупереч. Але відомо, що ніяке суспільство не зможе нормально функціонувати без високорозвиненого аграрного сектору і достатньої кількості продовольства для забезпечення населення. Для виходу з кризового стану влада повинна визнати сільське господарство пріоритетним напрямом у своїй діяльності, крім того, роль держави полягає у створенні таких умов, які забезпечили б рівні умови прибуткової діяльності для всіх суб'єктів аграрного ринку. Кожна нова влада заявляє про те, що нам треба терміново модернізувати АПК, на жаль, далі слів справа не зайшла.

Олександр ПЕКЛУШЕНКО, Партія регіонів:

— Як чітко дав зрозуміти Президент у своєму виступі на XVII саміті країн Центральної Європи, альтернативи реформ в Україні немає. На реформи нелегко зважитися, їх проведення поєднано з безліччю складностей, але ми обрали цей шлях і виконаємо все намічене. На жаль, останнім часом слово «реформи» в Україні асоціюється у свідомості багатьох громадян як жорсткість фіскальних функцій держави. Ми, більшість, ще не зуміли сповна донести до людей, що головна мета нинішніх реформ — це комплекс заходів, спрямованих на систему стимулюючих умов для виробництва й бізнесу. Наша команда однозначно усвідомлює, що без підтримки курсу реформ, оголошеного Президентом Януковичем, більшістю населення неможливе реальне поліпшення соціальної та економічної ситуації в країні. Саме на діалог і компроміс сьогодні спрямовані зусилля фракції Партії регіонів. Уперше за 20 років у парламенті стало нормою, коли опозиції віддано реальні інструменти впливу, щосереди пленарного тижня надано можливість опозиційним фракціям продемонструвати весь свій інтелектуальний, політичний і законодавчий потенціал. Наскільки ефективно вдається опозиції використовувати виділені їй майже 40% сесійного часу, ніхто краще від наших виборців не оцінить.

Тарас ЧОРНОВІЛ, депутатська група «Реформи заради майбутнього»:

— Ми прийняли адекватне законодавство щодо боротьби з корупцією і свого часу зробили крок, який дуже схвалювався як усередині країни, так і за кордоном, — крок до подолання тендерної мафії, коли було прийнято основи законодавства про державні закупівлі. На превеликий жаль, на минулому тижні мінімальною більшістю — 229 голосів — було проголосовано зміни до цих законів, згідно з якими на сьогодні фактично процедура держзакупівель знову робиться закритою, знову виводяться із законодавчого поля та відповідного регулювання цілі великі сфери, які створюють прекрасні умови для корупції. Депутатська група звертається до Президента з проханням не підписувати щойно прийнятий законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо державних закупівель, повернути його із зауваженнями, накласти на нього вето і сприяти розробленню справді адекватного закону, який не дав би відродитися корупції у цій чутливій сфері.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА.**

Вразило, коли суддя пішов радитися сам з собою

Вартість параду скоротять,

а доріг будуватимуть до двох тисяч кілометрів на рік

Позавчора Голова Верховної Ради Володимир Литвин (на знімку) взяв участь у Координаційній раді з питань підготовки та відзначення 20-ї річниці незалежності України.

Президент України Віктор Янукович доручив урядові скоротити витрати, заплановані на проведення параду на День Незалежності. До святкувань, як повідомляє прес-служба глави держави, також залучатимуть 20-річну молодь, ровесників незалежності України.

«Переконаний, що скорочення коштів — це буде правильно», — звернувся Президент до Прем'єр-міністра Миколи Азарова під час засідання.

Глава держави також наголосив: влада має активніше інформувати суспільство про свою діяльність та плани. Серед іншого, Президент нагадав про нещодавнє рішення до кінця року добудувати цілу низку незавершених об'єктів — лікарень, шкіл тощо.

ДОСЛІВНО

Президент України: «20-ту річницю незалежності ми маємо відзначити гідно. І заходи, які ми проводитимемо, повинні пройти на найвищому рівні».

Також, зазначив він, було вирішено в 2011 році побудувати не менш як півтори тисячі кілометрів доріг, що практично майже в 10 разів більше, ніж два роки тому. «Що стосується наступних років, ми на 2012 рік обов'язково ще збільшимо обсяги будівництва доріг... Ми повинні будувати доріг до 2000 кілометрів на рік», — переконаний Віктор Янукович.

Фото Андрія МОСІЄНКА (прес-служба Президента України).

Володимир ЛИТВИН: Сербія — ключовий партнер у Балканському регіоні

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин учора зустрівся з міністром закордонних справ Республіки Сербія Вуком Єремичем.

Вітаючи гостей, **повідомила прес-служба парламенту,** Голова Верховної Ради підкреслив, що «Сербія асоціюється у нас із рідними, близькими людьми», і наголосив, що ця країна є «ключовим партнером України у Балканському регіоні». При цьому він зазначив, що, перебуваючи нещодавно в Сербії, «переконався: ця країна має до України подібні відчуття».

В. Литвин вважає, що і в Україні, і в Сербії склалися сприятливі політичні умови для того, щоб вивести нашу співпрацю на якісно новий рівень. «У нас є всі можливості для поглиблення двосторонніх відносин у всіх напрямках, а також для посилення координації нашої взаємодії у питаннях співпраці з Європейським Союзом», — сказав він.

Голова Верховної Ради висловив переконання, що нинішній візит пана міністра і очікуваний візит в Україну Президента Республіки Сербія дозволить надати нового імпульсу й вагомого поштовху для розвитку взаємин між нашими країнами. «У цій співпраці вагоме місце займатиме взаємодія парламентів двох країн», — наголосив В. Литвин. Він нагадав, що майже рік тому між Верховною Радою України та Народною Скупщиною Республіки Сербія було підписано угоду про міжпарламентське співробітництво, і зауважив, що бачить у цьому напрямі добрі можливості та перспективи.

У свою чергу, пан В. Єремич зазначив, що відносини між нашими державами мають довгу історію, але офіційний візит міністра закордонних справ відбувається вперше. Він констатував, що недавній візит Голови Верховної Ради України до Сербії сприяв інтенсифікації міжпарламентського діалогу, укріплення якого дасть можливість для розвитку і зміцнення співпраці в інших сферах.

Пан міністр повідомив, що вчора було підписано міжурядову Угоду про скасування візового режиму між двома країнами, та висловив сподівання на те, що парламенти Сербії і України не зволікатимуть із ратифікацією цього документа. Керівник українського парламенту запевнив співрозмовника, що Верховна Рада України не затримуватиме ратифікацію згаданої угоди.

За словами міністра закордонних справ Республіки Сербія, у наступному році планується проведення Днів України в Сербії. На його думку, парламенти двох країн мають долучитися до цього проекту.

Пан В. Єремич також висловив сподівання, що Україна, позиція якої ґрунтується на дотриманні міжнародного права, підтримуватиме цілісність Сербії.

Керівник українського парламенту відзначив добру співпрацю України і Сербії у європейських парламентських структурах та наголосив на зацікавленості нашої країни у поглибленні торговельно-економічних зв'язків. «Сподіваюся на активізацію роботи Міжурядової українсько-сербської комісії з питань торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва», — наголосив В. Литвин, висловивши впевненість, що сторони вийдуть на спільні інвестиційні проекти, які дадуть позитивний результат.

В. Литвин зазначив також, що Україна зацікавлена в досвіді Сербії на шляху до набуття членства у Євросоюзі.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Греція планує скасувати для нас візовий режим

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин у понеділок зустрівся з міністром закордонних справ Грецької Республіки Дімітрісом Друтсасом.

На початку зустрічі Голова Верховної Ради заявив, що наша країна зацікавлена у тому, щоб українсько-грецький політичний діалог набув більш інтенсивного характеру. «Ми розраховуємо, що таким імпульсом стане ваш візит до України», — сказав він.

Голова Верховної Ради підтвердив запрошення Голові парламенту Грецької Республіки відвідати Україну з візитом у зручний для нього час.

В. Литвин зазначив, що для України є «вкрай важливим нарощування двосторонньої співпраці», і висловив сподівання, що робота українсько-грецької Міжурядової спільної робочої групи з питань економічного, промислового та науково-технічного співробітництва набуде системного характеру.

Він також звернувся до міністра з проханням посприяти у питанні виконання процедур, пов'язаних з набуттям чинності міжурядової Угоди про військово-технічне співробітництво і міжвідомчої Угоди про співробітництво у сфері державного управління та адміністративної реформи.

В. Литвин наголосив на важливості подальшого розвитку двосторонніх відносин у культурно-гуманітарній сфері. Зокрема, на його думку, необхідно докласти зусиль до проведення Днів Греції в Україні і навпаки.

ПОЗИЦІЯ

Володимир ЛИТВИН:

«У наших країн є також значний потенціал для інтенсифікації міжпарламентського діалогу на рівні комітетів, груп дружби і політичних фракцій, який має набути постійного характеру».

За його словами, вкрай важливим є забезпечення потреб національних меншин у наших країнах, зазначивши, що у цьому контексті потрібно завершити опрацювання та підписання сторонами угоди про соціальне забезпечення.

У свою чергу, міністр закордонних справ висловив сподівання, що його візит стане «початком ряду візитів на вищому і найвищому рівнях». Зокрема, сказав Д. Друтсас, у жовтні ц. р. відбудеться державний візит до Греції Президента України Віктора Януковича.

Міністр закордонних справ також запросив Голову Верховної Ради відвідати Грецьку Республіку.

Д. Друтсас наголосив на існуванні значного потенціалу для розвитку подальшої двосторонньої співпраці з огляду на спільні інтереси та відсутність проблем у взаєминах. За його словами, Україну і Грецію «об'єднує минуле та культура, що є важливим елементом двосторонніх відносин».

Д. Друтсас заявив, що його країна підтримує євроінтеграційні прагнення України, вітає шлях реформ, який обрала наша держава, і привітав нашу країну з головуванням у Комітеті міністрів Ради Європи. Він також привітав Україну з головуванням в ОБСЄ, яке відбудеться у 2013 р., і висловив готовність поділитися досвідом головування Греції у цій міжнародній інституції.

Міністр закордонних справ зазначив, що Греція докладає зусиль до спрощення процедури отримання віз для українських громадян, наголосивши, що на меті — скасування візового режиму для наших туристів. «Ми належимо до тих країн Євросоюзу, які прагнуть, аби скасування візового режиму відбулося якомога раніше», — сказав він.

Голова Верховної Ради подякував міністру за «конструктивну позицію у питанні євроінтеграційних перспектив України» і заявив, що наша держава «рішуче налаштована на здійснення реформ».

Прес-служба Верховної Ради.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У НОМЕР

Пропонується запровадити відповідальність за фальсифікацію ліків

Виробництво та розповсюдження фальсифікованих ліків призводить до фатальних наслідків, інвалідності й завдає шкоди здоров'ю людей, а також значних фінансових збитків державі та виробникам фармацевтичної продукції. Про це на брифінгу наголосив народний депутат від Партії регіонів, автор відповідного законопроекту Валерій Коновалюк.

Необхідність вирішення цієї проблеми, за його словами, виникла у зв'язку з відсутністю в чинному законодавстві поняття «фальсифіковані лікарські засоби». Часто такі ліки є найрекламованішими препаратами, які мають найбільший обсяг реалізації та споживання, наприклад, мезім, фестал, доларен, панкреатин.

Також В. Коновалюк повідомив, що на розгляді в парламенті перебуває законопроект про електронну соціальну картку, яка забезпечує одержання пільг та інших соціальних гарантій. Цей документ сприяє реалізації соціальних реформ у країні, оскільки пенсійна реформа, запровадження медичного державного страхування потребує, щоб кожний громадянин мав електронний документ із персональними даними. Народний обранець поінформував, що цього року бюджетом передбачено 42,5 млрд. грн. на пільги та субсидії. На жаль, за його словами, значна частина цих коштів іде не за призначенням.

Сергій МІРОШНИК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Боротьба з курінням об'єднує всі політичні сили

Народний депутат від Партії регіонів Юрій Мірошниченко вважає за необхідне заборону будь-якої пропаганди тютюнокуріння.

«Вже є закони, які передбачають збільшення вартості цигарок, обмеження інформації та пропаганди тютюнокуріння. А зараз ми ставимо питання про цілковиту заборону пропаганди в усіх її формах — реклами, спонсорства та стимулювання продажу», — сказав він під час брифінгу.

Голова парламентського Комітету з питань свободи слова та інформації Андрій Шевченко повідомив, що робоча група узагальнила майже всі пропозиції як з боку індустрії, так і тих людей, які борються з обмеженням куріння в країні. Найближчим часом профільний комітет Верховної Ради має винести цей законопроект на розгляд парламенту. «Я сподіваюсь, що до завершення цієї сесії його ухвалять», — сказав народний депутат. Він вважає, що боротьба з курінням — це питання державної політики. Цей законопроект, за словами А. Шевченка, є одним із прикладів, коли у Верховній Раді об'єднуються представники різних політичних сил (КПУ, «НУ—НС», БЮТ, Партія регіонів).

Сергій МЕЛЬНИК.

Якісно поліпшити діяльність державної влади

Актуальні питання ухвалення закону України «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим» у світлі проведення адміністративної реформи

«Демократичні інститути не можуть поліпшуватися самі — їхнє поліпшення залежить від нас»

Карл ПОППЕР,
політолог

З початку незалежності України і в суспільстві, і в експертному середовищі не припиняються суперечки про те, як варто проводити реформування публічної сфери послуг. Немає відповіді на низку запитань. В якому ключі потрібно змінювати законодавство з метою поліпшення сфери послуг, що їх надає держава? Як забезпечити доступ громадян до органів державної влади й місцевого самоврядування з метою одержання ними якісної, вчасної й дієвої допомоги. Упродовж багатьох років різні політичні сили активно використовували ідею про реформування державних інститутів як ключове гасло в боротьбі за владу. На превеликий жаль, такі заклики і гасла залишалися лише гарними написами на агітаційних листівках тих, хто нині претендує на статус цивілізованої опозиції. На загальнодержавному рівні реальна можливість оновити інститути влади, зробити їх більш мобільними, такими, що відповідають вимогам сьогоднішнього дня, з'явилася лише в 2010 році.

Старт адміністративної реформи

Почався від дня набрання чинності указом Президента України Віктора Януковича «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» №1085 від 9.12.2010 р. Цим указом було ліквідовано низку державних установ, а також створено й реорганізовано 17 державних служб. Віктор Янукович також запропонував нову схему організації центральних органів виконавчої влади. Насамперед загальнодержавна влада була розділена на центральні органи, а також на органи із спеціальним статусом. Крім того, указом було встановлено, що міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, що утворюються шляхом реорганізації, є правонаступниками тих органів, які реорганізуються.

Аналізуючи події, котрі сталися після оприлюднення цього документа, не викликає сумнівів те, що дії Президента України, уряду, так само, як і парламентської більшості, цілком спрямовано на подальшу оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади, тобто проведення структурної адміністративної реформи.

У наступний період продовженням заявлених змін було прийняття необхідних законодавчих актів, спрямованих на виконання ініціатив Президента. Так, уже в лютому 2011 року в парламент надійшли законопроекти «Про центральні органи виконавчої влади» і «Про внесення змін до Закону «Про Кабінет Міністрів України», які було успішно розглянуто й вони остаточно набули чинності 17 березня 2011 року.

ФАКТ

Під час адміністративної реформи в Криму, а саме в березні 2011 року, була змінена чисельність працівників органів виконавчої влади, апарату й управління справами Ради міністрів автономії. При цьому чисельність органів виконавчої влади, фінансованих із республіканського бюджету, скоротилася на 180 одиниць. Водночас кількість працівників апарату Ради міністрів скоротилася на 32 особи.

У квітні 2011 року Голова Ради міністрів Криму Василь Джарти доручив сформувати спеціальні кадрові комісії, які перевірять професійний рівень державних службовців, що працюють у всіх містах і районах автономії.

Водночас Верховна Рада України продовжує роботу над новою редакцією закону «Про державну службу», що є логічним продовженням усіх попередніх законодавчих ініціатив із забезпечення структурної та функціональної реформи публічної влади. Слід зазначити, що прийняті акти рівною мірою стосуються і центральних виконавчих органів, і Автономної Республіки Крим.

За ретельного розгляду тих питань, які забезпечують діяльність органів державної влади в Криму, в зоні особливої уваги залишається законодавче врегулювання статусу і повноважень такого конституційного органу, як Рада міністрів Автономної Республіки Крим. При цьому безпосередню увагу варто звернути на порядок внесення і розгляду цього питання у Верховній Раді. Незважаючи на те, що законопроект «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим» (реєстр. №8191) було внесено в парламент ще на початку березня 2011 року, його розгляду справедливо передує прийняття системи законодавчих актів, що регулюють загальні питання організації публічної сфери, про що докладніше відзначалося вище.

Подвійність статусу

У світлі назрілого, а тому актуального, питання про реформування системи й функцій державної влади в Криму окремо варто зупинитися на основних нововведеннях, запропонованих законопроектом №8191. Для того, щоб наочніше проілюструвати важливість прийняття цього законодавчого акта, слід зазначити той факт, що на загальнодержавному рівні питання про порядок формування, здійснення діяльності й закріплення повноважень Ради міністрів АРК загалом розглядають лише в Конституціях України та Автономної Республіки Крим. Переважна більшість нормативних актів регулює окремі питання, пов'язані або з виконанням державних функцій у Криму, або у зв'язку з делегованими повноваженнями.

У цьому зв'язку слід зазначити, що основним для здійснення публічної влади в АРК є приписи частини другої статті 135 Конституції України стосовно того, що нормативно-правові акти Верховної Ради і рішення Ради міністрів автономії повинні відповідати Конституції та законам.

У зв'язку з відсутністю спеціального закону Рада міністрів АР Крим вважається урядом *(стаття 136 Конституції України)* і виконавчим органом АРК *(стаття 2 Конституції АР Крим)*. Така подвійність статусу Ради міністрів не дає змоги чітко визначити її місце в системі органів державної влади і місцевого самоврядування, оскільки уряд Криму не належить ні до органів державної влади, ні до органів місцевого самоврядування. На цю обставину звертає увагу й Конституційний Суд. У своєму рішенні від 03.02.2009 р. №4-рп/2009 він, зокрема зазначає, що Рада міністрів Автономної Республіки Крим у межах своєї компетенції здійснює *державні функції* й повноваження (абзац другий пункту 3 статті 1 Конституції Автономної Республіки Крим), а також *виконавчі функції* й повноваження, делеговані законами України. КС уважає, що делегування повноважень випливає з конституційних принципів здійснення державної влади й обумовлено соціально-економічними, політичними й іншими чинниками. До того ж ні на рівні органів влади Автономної Республіки Крим, ні на рівні органів місцевого самоврядування Конституція України не встановила обмежень стосовно змін або доповнень делегованих органам виконавчої влади повноважень.

Водночас Конституційний Суд розтлумачив, що відповідно до статті 133 Основного Закону Автономна Республіка Крим є адміністративно-територіальною одиницею України і становить систему її адміністративно-територіального устрою. Функціонування автономії засновано також на конституційних принципах єдності й цілісності державної території, збалансованості соціально-економічного розвитку регіонів з урахуванням їхніх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.

Цей принцип у здійсненні державної влади щодо Автономної Республіки Крим відображається встановленим Конституцією України правовим статусом автономії, повноваженнями й питаннями, віднесеними до сфери її інтересів. Перераховані повноваження є непорушними й можуть змінюватися лише через внесення змін до Основного Закону. Делеговані законами повноваження визначають необхідне співвідношення державного управління й участі регіону в рішенні тих чи інших питань внутрішньої політики держави на певному етапі її соціально-економічного розвитку й можуть змінюватися.

Законопроект відображає баланс інтересів

Грунтуючись на таких підходах, запропонований варіант проекту закону (№8191) покликаний відображати баланс між інтересами України загалом та інтересами Криму зокрема. Беручи до уваги перераховані вище конституційні принципи, варто докладно зупинитися на основних положеннях законопроекту.

Насамперед його ключові норми безпосередньо випливають із положень Конституції України та АРК, законів «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування».

ФАКТ

Законопроект містить новели, які стосуються порядку призначення і звільнення глави і членів кримського уряду.

Так, відповідно до статті 8 проекту, подання про призначення глави уряду вносить Голова Верховної Ради Криму після узгодження із Президентом України. Такий порядок випливає відповідно до норм Конституції України. Водночас із метою забезпечення виконання вимог статті 136 Основного Закону й недопущення можливих конфліктних ситуацій логічно було б установити конкретний строк для внесення такого подання.

За аналогією з чинним Законом «Про Кабінет Міністрів України», законопроект №8191 містить норми, що стосуються можливості проведення консультацій з депутатськими фракціями кримського парламенту як кандидата на пост глави уряду, так і кандидатів на посади членів уряду (частина п'ята статті 8).

З метою дотримання принципу безперервності влади в Криму варто звернути особливу увагу на підходи, запропоновані до розмежування випадків, унаслідок яких припиняються повноваження Ради міністрів АР Крим (стаття 10), а також її відставки (стаття 11). Запропоновані норми запозичено з тексту Закону України «Про Кабінет Міністрів». Так, питання призначення членів уряду законопроект пов'язує з його главою. Отже, припинення повноважень усього складу Ради міністрів має причинно-наслідковий зв'язок з відставкою його голови, передбаченою статтею 16 законопроекту.

ФАКТ

Відставка Ради міністрів АРК передбачена у разі: прийняття резолюції недовіри з боку кримського парламенту; заяви всього складу уряду про відставку; звільнення з поста глави уряду; смерті глави уряду (стаття 11 проекту).

З метою забезпечення безперервної роботи виконавчої влади в Криму й дотримання вимог Конституції України перераховані випадки відставки уряду Криму підлягають узгодженню із Президентом України до остаточного ухвалення рішення кримським парламентом.

Крім цього, у разі ухвалення рішення про відставку уряду через звільнення або смерть його глави, а також заяви всього складу про відставку передбачена можливість продовження виконання Радою міністрів своїх обов'язків до ухвалення рішення про формування його нового персонального складу.

Рішення про звільнення глави уряду АРК, передбачені в пунктах 1—4 частини п'ятої статті 16 законопроекту, базуються на нормах чинного законодавства. Наприклад, відповідно до пункту 4 частини п'ятої статті 16 законопроекту, звільнення глави Ради міністрів АРК може здійснюватися за поданням глави парламенту Криму після внесення Кабінетом Міністрів України свого подання про його звільнення через неналежне виконання обов'язків. Ця норма запропонована у зв'язку з необхідністю дотримання вимог Закону «Про Кабінет Міністрів України», до сфери повноважень якого належить ініціювання питання про звільнення глави кримського уряду.

Окремим питанням, що потребує додаткової проробки, є законодавче закріплення резолюції недовіри главі кримського уряду (частина сьома статті 16 проекту), прийнятої двома третинами складу кримського парламенту, і обов'язок Президента України — погодитися на таке звільнення. Ця норма прямо не передбачена Конституцією України, а тому в законі варто усунути імперативний підхід до ухвалення рішення Президентом.

На особливу увагу заслуговує той факт, що значна частина нормативних приписів у проекті присвячена питанням компетенції уряду Автономної Республіки Крим. Так, розділ IV законопроекту до повноважень Ради міністрів зараховує питання економіки, планування економічного та соціального розвитку. Виписано й систематизовано функції уряду у сферах фінансової, кредитної та цінової політики, промисловості, паливно-енергетичного комплексу, сільського господарства, землевпорядкування, лісового господарства, водогосподарчого будівництва і зрошуваного землеробства, організації та розвитку курортно-рекреаційної сфери і туризму, управління санаторно-курортними й туристичними комплексами Автономної Республіки Крим, зовнішньоекономічної діяльності.

Не менш важливими для розуміння суті публічної діяльності влади в Криму є норми проекту з питань діяльності уряду в таких галузях, як транспорт, зв'язок і дорожнє будівництво, житлово-комунальне господарство і благоустрій, архітектура і містобудування, торговельне й побутове обслуговування населення, організація й розвиток освіти, науки, культури, мистецтва. Повноваження уряду Криму пропонується врегулювати також у сферах організації та забезпечення безпечних і здорових умов життя населення, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, праці, соціальних питань і зайнятості населення, соціального захисту населення, міжнаціональних відносин, молодіжної політики, охорони материнства та дитинства, управління майном автономії.

Систематизувати функції та повноваження в єдиному законі

Отже, прийняття нового закону «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим» покликано якісно поліпшити нормативне врегулювання питань діяльності державної влади в Криму.

Запропонований законопроект дасть змогу систематизувати в єдиному законодавчому акті функції й повноваження кримських органів виконавчої влади, виписані в різних законах. У підсумку адміністративна реформа на практиці забезпечить чітке виконання тих цілей і завдань, які ставлять Президент і Кабінет Міністрів України і перед Радою міністрів Криму, і перед іншими місцевими органами влади, сприятиме усуненню дублювання їхніх повноважень, забезпечить скорочення чисельності управлінського апарата й витрат на його утримання, підвищить ефективність державного управління на півострові.

Владимир ТОЛСТЕНКО,
народний депутат України.

Хамство ніколи не сприяє добрим справам

А тим паче якщо воно має перевернуте уявлення про ринкову економіку

ЗАКОН І МИ

«І чим вони там займаються?! Розігнати б їх усіх, нахлібників на нашій шиї!», — такі категоричні вимоги з'являються там, де брак достовірної інформації про діяльність народних депутатів України породжує чутки, а нерідко й злісні перекручення...

У нашому українському парламенті на посадах народних депутатів перебувають лише ті особи, яких обрали громадяни України. У популярній публіцистичній лексиці їх так і називають — **народні обранці**. Бо їх обрав народ своїми власними голосами.

Звичайно, як і в будь-якому іншому сучасному колективі, у Верховній Раді також працюють різні люди, серед яких є чимало й таких, котрі можуть, з різних причин, багатьом не подобатися.

Коли кажу *не подобатися*, маю на увазі не зовнішні ознаки (привабливість, приємний голос, лагідну усмішку тощо), а ступінь корисності (в цьому разі — відсутність позитивних результатів, а то й шкідливість їхньої роботи для суспільства).

За прикладами не треба далеко ходити. Вистачить нагадати про сумнозвісний Податковий кодекс з історією його обговорення та прийняття, дебати навколо проблеми пенсійної реформи, ринку землі тощо.

Причому (хочу на цьому окремо наголосити), як у будь-якому іншому виді діяльності, на посаді народного обранця багато що залежить від конкретної людини. І не лише від її професійної компетентності, а передусім від порядності, моральності, навіть милосердя і здатності співчувати іншим.

Тому багато моїх колег, не рахуючись із власним часом, виходять далеко за межі своїх депутатських обов'язків і намагаються допомогти в розв'язанні різноманітних проблем громадян.

Також і моя робота не обмежується обов'язками голови підкомітету Верховної Ради з питань інформаційних технологій та інформатизації, а також члена фракції «БЮТ-«Батьківщина».

І навіть обов'язки куратора на закріпленому за мною виборчому окрузі (Городнянський, Ріпкинський та Чернігівський райони Чернігівщини), в селах якого мене добре знають за численними зустрічами, не вичерпують усіх напрямів моєї діяльності.

Тому намагаюся, наскільки це можливо, допомагати моїм виборцям у розв'язанні найрізноманітніших проблем, і насправді можу пишатися тим, що нерідко це мені вдається.

Радів, коли вдалося влаштувати хлопчика в Інститут імені Амосова і зробити йому безкоштовну операцію на серці, коли дарував новеньку спортивну форму сільській футбольній команді, коли вручав сотні державних актів на землю, та навіть коли вдалося допомогти старенькій вчительці і придбати для неї дорогі ліки, намагаюся взяти дольову участь у сільських святах тощо...

Кожна моя поїздка на виборчий округ, крім основного, ділового, аспекту, завжди має також і благодійне підґрунтя.

Особливу повагу маю до чесних і старанних журналістів, які не перетворилися на безпринципних заробітчан, чия нелегка і відповідальна праця в сучасних непростих умовах вимагає самовідданості, професіоналізму в роботі над словом і фактажем.

Намагаюся й сам інформувати читачів, піднімаючи теми гострі, а часом і ризиковані. Читачам «Голосу України» добре знайомі мої публікації, а деколи читачі пишуть мені, що передплачують цю газету винятково через мої статті.

Крім того, друкуюся в інших центральних газетах, передруковують мене районні та обласні газети, мої матеріали можна прочитати в популярному інтернет-виданні «Українська правда» та на моєму сайті.

І тут хочу зазначити, що інформування сільських мешканців для мене є навіть важливішим.

Бо всім відомо, яке невігластво і перекручене трактування очевидних фактів часом можна зустріти навіть у досить розвинутому райцентрі, де місцева преса нерідко виходить раз на тиждень і мусить третину площі надавати програмі телебачення, а третину — публікаціям, що повинні сподобатися місцевому начальству.

Тому, не претендуючи на жоден гонорар, пропоную мої матеріали виданням місцевого рівня, бо те, що я бачу в Києві, часом залишається невідомим для сільського читача, хоча воно його безпосередньо стосується.

Ну і, звичайно, я завжди ввічливо пропоную матеріал, а не вимагаю від редактора конче його вмістити. Добре розумію, хто такий головний редактор видання та в якому колі суперечливих вимог та складних проблем йому доводиться підтримувати повсякденне існування газети.

Часом вдається й мені підтримати газету: привезти так потрібний принтер, пару комп'ютерів, диктофон, фотоапарат, допомогти заправити картриджі тощо.

Одразу хочу зазначити, що тут не йдеться про те, щоб хтось був мені чимось зобов'язаний і мусив «розраховуватися». Вважаю, що мої публікації мають власну цінність, на них є чітвкий попит, і якщо головний редактор знайде місце, то матеріал буде надруковано.

До того ж, щоразу готуючи текст до відправки (чи йдеться про ділове звернення до високої посадової особи, чи про відповідь на звернення до мене нікому невідомого громадянина України — з Чернігівщини, Донбасу чи Львова), завжди дуже уважно вичитую текст і намагаюся, щоб людина, яка буде читати, відчула доброту, яку намагаюся закласти в написане.

Завжди вважав, що головною основою і чинником успіху будь-якої співпраці є нормальні, взаємошанобливі, ввічливі стосунки.

Проте, вочевидь, інакше вважають в газеті «Наш край». І річ тут полягає зовсім не в тому, що ця газета впродовж 2010 року не прийняла жодної з моїх пропозицій і, відповідно, я не мав честі побувати на сторінках цього відомого видання.

Мене вразила скомерційована байдужість людей, які, як на мене, мали б виконувати відповідальну інформаційну роботу для громадян, служити їм у кращих традиціях журналістики.

Мою пропозицію до газети «Наш край» я завершив словами: *«Доброго дня! Шановні колеги! Сподіваюся, що цей актуальний матеріал може зацікавити не лише Вас, а й читачів Вашого видання. З надією на співпрацю, народний депутат України Віталій Корж».*

Ввічливо? Шанобливо? До чогось зобов'язує газету? Питання — риторичні.

ЦИТАТА

А що мені відповів «Наш край»? Цитую цей унікальний взірець сучасного ділового листування:

«1 см² = 3,60 грн. тел. бухгалтерії: 94-00-35».

Тобто мені повідомили: *нас не цікавить творчість автора, зміст чи актуальність його публікації. Нас цікавлять виняткового гроші, причому — гроші передусім.* Тільки так можна зрозуміти цей «шедевр» спілкування газети з потенційними авторами.

Не знаю, таке ставлення лише до мене чи до всіх дописувачів? Але хоч би там як було, така позиція газети є не тільки неетичною, а й протизаконною!

Для тих, хто цього не знає, подаю витяг із Закону «Про статус народного депутата України»:

Стаття 18. Права народного депутата України у взаємовідносинах із засобами масової інформації

1. Народний депутат має право виступу з питань його депутатської діяльності не рідше одного разу на місяць у друкованих засобах масової інформації, у прямому ефірі на радіо або в режимі прямого ефіру (до 10 хвилин на місяць) та в прямому ефірі або в режимі прямого ефіру на телебаченні (до 20 хвилин на місяць), на радіо (до 10 хвилин на місяць) та телебаченні (до 20 хвилин на місяць), безкоштовно, засновником (співзасновником) яких виступають органи державної влади, організації або установи, що фінансуються повністю або частково за рахунок коштів державного бюджету.

Редакції газет, засновниками яких виступають органи державної влади, зобов'язані публікувати подані народним депутатом матеріали не рідше одного разу на місяць обсягом до 1/16 загальної газетної площі. (Частина перша статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом №2131-IV (2131-15) від 22.10.2004 р.).

2. Редагування поданих народним депутатом матеріалів без його погодження не допускається. Народний депутат подає матеріали у підготовленому до друку вигляді: статті, коментарю, інтерв'ю тощо.

Мені ще ніколи не доводилося в такий спосіб нагадувати про наш спільний обов'язок, а тому хотілося б, щоб цей епізод залишався винятком із загального правила в нашій співпраці з масмедіа.

Віталій КОРЖ,
народний депутат України.

Презентовано закон про «щасливий шлюб» влади і громадян

У Чернівцях за участю голови Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації Андрія Шевченка відбулася перша презентація Закону «Про доступ до публічної інформації». У презентації також брали участь голова Чернівецької облдержадміністрації Михайло Папієв **(на знімку)**, в. о. голови обласної ради Валентин Маніліч, в. о. чернівецького міського голови Віталій Михайлішин, голова Комітету виборців України Олександр Черненко, координатор партнерства «Новий громадянин» Світлана Заліщук, члени громадської ради при облдержадміністрації.

Оскільки презентація відбувалася в приміщенні облдержадміністрації, то на правах господаря відкрив її М. Папієв. Він наголосив, що для нього є предметом гордості те, що всеукраїнський тур з ознайомлення громадян із законом, покликаним зробити українську владу більш прозорою та доступною для людей, а громадянина — більш поінформованим щодо діяльності влади, розпочався з Чернівецької області.

— Інформація, якою володіє чиновник, повинна належати і громадянину — це основна теза нашого документа, — зазначив автор закону, голова комітету А. Шевченко, додавши: громадянин має право знати, на що спрямовуються бюджетні кошти і як вони витрачаються. «Він має право знати, як живуть чиновники, котрі утримуються за рахунок держави, мати доступ до їхніх декларацій, окрім, звичайно, інформації, яка носить гриф «таємно». Це — медична, службова, банківська тощо. Повинен сказати, що не у всіх регіонах чиновники правильно використали час, наданий для втілення нашого закону. У багатьох випадках влада технічно не готова, не визначено відповідальних за реалізацію на практиці цього закону працівників тощо. У багатьох випадках ми наштовхуємося на саботаж чиновників, вони просто не бажають працювати більше. Мене порадувало, що в Чернівцях це не так», — підкреслив голова парламентського комітету.

Фото Петра ГОНЧАРА.

Голова Комітету виборців України Олександр Черненко сказав, що всеукраїнський хвилі з ознайомлення із законом передував моніторинг. Країна виявилася неготовою до його впровадження. — Ми моніторили Київ і 16 областей за п'ятибальною шкалою. Середня оцінка готовності — 2,5 бала, — сказав О. Черненко. Отже, щоб «шлюб» влади і громадян був щасливий, ще є над чим працювати.

Сергій СУЛИМА.
Чернівецька область.

ОФІЦІЙНО

У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

народного депутата України Горбаля В.М.:
Молчанського Євгена Борисовича (номер посвідчення 37/16);

народного депутата України Демчишена В.В.:
Лосєя Миколи Володимировича (номер посвідчення 506/14);

народного депутата України Деньковича І.В.:
Кота Михайла Петровича (номер посвідчення 289/29);

народного депутата України Коржа В.Т.:
Радченка Олександра Олексійовича (номер посвідчення 223/20);

народного депутата України Пашинського С.В.:
Матушок Сергія Вікторовича (номер посвідчення 248/08),
Соболевського Валерія Владленовича (номер посвідчення 248/13),
Турти Богдана Володимировича (номер посвідчення 248/06);

народного депутата України Сідельника І.І.:
Тулегенова Олександра Володимировича (номер посвідчення 229/14);

народного депутата України Унгуряна П.Я.;
Вєтрова Ігоря Миколайовича (номер посвідчення 468/28);

народного депутата України Шпака В.Ф.:
Котельникова Олександра Олександровича (номер посвідчення 438/33),
Яковлєвої Тетяни Володимирівни (номер посвідчення 438/22).

народного депутата України Бірюка Л.В.:
Капця Михайла Юхимовича (номер посвідчення 287/41),
Лугового Олега Григоровича (номер посвідчення 287/30);

народного депутата України Бондарєва К.А.:
Даценка Дмитра Івановича (номер посвідчення 288/35),
Тарасюка Павла Володимировича (номер посвідчення 288/34);

народного депутата України Гривковського В.О.:
Войцеховського Романа Лазаровича (номер посвідчення 450/10);

народного депутата України Деньковича І.В.:
Кучми Ярослава Володимировича (номер посвідчення 289/25);

народного депутата України Джоджика Я.І.:
Землюка Василя Петровича (номер посвідчення 454/07);

народного депутата України Журавка О.В.:
Наливайка Анатолія Олександровича (номер посвідчення 139/21);

народного депутата України Коржа П.П.:
Д'ячкова Володимира Вікторовича (номер посвідчення 60/18),
Мухіна Анатолія Анатолійовича (номер посвідчення 60/24);

народного депутата України Харліма В.М.:
Селезньова Михайла Яковича (номер посвідчення 106/31).

народного депутата України Каракая Ю.В.:
Базелінського Юрія Федоровича (номер посвідчення 166/18),
Берести Дмитра Васильовича (номер посвідчення 166/25),
Білоконного Сергія Миколайовича (номер посвідчення 166/27),
Гавриша Олега Анатолійовича (номер посвідчення 166/29),
Данилюка Сергія Миколайовича (номер посвідчення 166/28),
Панадія Сергія Олексійовича (номер посвідчення 166/20),
Панчука Юрія Олександровича (номер посвідчення 166/21),
Тернавського Олександра Васильовича (номер посвідчення 166/13),
Черненка Сергія Петровича (номер посвідчення 166/17),
Чорного Івана Григоровича (номер посвідчення 166/26),
Шепітка Ігоря Валентиновича (номер посвідчення 166/19),
Яременка Олеся Васильовича (номер посвідчення 166/06).

Управління кадрів.

Перше червня — це, насамперед, всесвітнє дитяче свято —Міжнародний день захисту дітей. Комітет Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму хоче і працює над тим, щоб для кожної нашої дитини були створені умови для виключно щасливого життя, щоб були надійно захищені її права. Суспільство повинно усвідомити, що дитинство має бути найпрекраснішою і найщасливішою часткою життя кожної людини. Щиро вітаю всіх дітей нашої країни з цим чудовим святом. Закликаю всіх дорослих не лише у цей день, а й повсякденно і повсякчасно пам'ятати про свою відповідальність за долю нашого майбутнього і робити все можливе, щоб кожна дитина змогла реалізувати своє право на щасливе дитинство. *Павло КОСТЕНКО, голова комітету*

Виступ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Ніни Карпачової під час представлення у Верховній Раді України Спеціальної доповіді «Стан дотримання та захисту прав дитини в Україні» до 20-річчя ратифікації Україною Конвенції ООН про права дитини 22 грудня 2010 року

Шановний Голово! Шановні народні депутати! Шановні учасники засідання! Представники засобів масової інформації! Співвітчизники!

Права людини починаються з прав дитини — ця філософія є правилом роботи інституції українського Омбудсмана.

Ставлення до дитини, забезпечення її прав як рівної з нами, дорослими, є реальною оцінкою політики держави, стану розвитку суспільства та його духовності.

Користуючись наданою можливістю, представляю Спеціальну доповідь Уповноваженого з прав людини «Стан дотримання та захисту прав дитини в Україні», яка є результатом системного моніторингу всього комплексу питань, пов'язаних з реалізацією прав дитини, у тому числі на основі аналізу звернень до Омбудсмана як самих дітей, так і в інтересах дітей.

Спеціальна доповідь підготовлена до 20-річчя ратифікації Україною Конвенції ООН про права дитини, що відзначатиметься 27 лютого 2011 року.

Як світова конституція прав дитини, Конвенція запроваджує сучасні універсальні стандарти, які слугують орієнтирами у забезпеченні прав дітей у світі загалом і кожній країні зокрема. Проголошується право дитини мати свою думку, а також брати участь при вирішенні будь-яких питань, які стосуються її долі.

Високі стандарти Конвенції та двох Факультативних протоколів до неї (що також ратифіковані Україною) є основою українського законодавства у сфері охорони дитинства. Зокрема, розпочався процес перетворення дитини з об'єкта батьківської власності на повноцінний суб'єкт, наділений людською гідністю. Визнано також універсальність прав дитини, що закріплені в положеннях Загальної декларації прав людини. Дітям надано громадянські права та статус суб'єкта права, кожна дитина розглядається як особистість, котра має права і несе відповідальність за свої дії залежно від віку та рівня зрілості. Конвенція, яку ратифікувала Україна однією з перших серед країн — членів ООН, відображає глибокі зміни у свідомості людства — вперше в історії дитина отримала право бути почутою.

1. Звернення дітей до Омбудсмана

З 2003 року як Омбудсман виступаю за забезпечення права дітей на індивідуальну петицію щодо порушення їхніх прав. Ця позиція була висловлена мною на Міжнародній конференції з нагоди 20-річчя Конвенції ООН про права дитини «Гідність, розвиток і діалог», яка була організована Комітетом ООН з прав дитини. Під час виступу від імені делегації України мною був підтриманий проект третього Факультативного протоколу до Конвенції ООН про права дитини щодо процедури індивідуальних звернень, поданого на розгляд 13-ї сесії Ради ООН з прав людини.

У офісі Омбудсмана України вже кілька років функціонує механізм розгляду звернень самих дітей. Тільки за останні три роки до Уповноваженого з прав людини надійшли індивідуальні та колективні звернення за підписами понад 7,5 тисячі дітей.

Для роботи з такими зверненнями в секретаріаті Уповноваженого створено спеціальний підрозділ — відділ захисту прав дитини та гендерної рівності, у кожному підрозділі секретаріату один із фахівців спеціалізується на розгляді звернень стосовно прав дітей. Крім того, з метою врахування в діяльності Уповноваженого думок самих дітей щодо розв'язання їхніх проблем з 2005 року була запроваджена унікальна українська модель дитячих омбудсманів, які обираються з дотриманням принципу гендерного паритету, на конкурсній основі з-поміж талановитої молоді з активною життєвою позицією. Цей досвід було визнано міжнародною спільнотою.

У 2010 році в офісі Омбудсмана створено посаду спеціального представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини — з питань прав дитини, рівноправ'я та недискримінації. На цю посаду мною призначено Наталію Іванівну Іванову — знану і шановану людину в Україні, у минулому — заступника міністра праці та соціальної політики України.

З яких питань звертаються діти до Омбудсмана України? Передусім, це проблеми бідності, захисту від насильства та експлуатації, позбавлення їх житла дорослими, забезпечення прав на освіту та охорону здоров'я.

2. Захист прав дитини на достатній рівень життя

На жаль, бідність в Україні має дитяче обличчя. За висновками Інституту демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України, протягом останніх десяти років рівень бідності в домогосподарствах з дітьми майже удвічі перевищує рівень бідності домогосподарств без дітей.

Діти, які виховуються у бідних родинах, можуть розглядатись як жертви нерівності та дискримінації, адже вони позбавлені повноцінного харчування, не мають належних одягу, взуття, житлових умов, через це їх можливості здобути якісну освіту вкрай обмежені. Вже з дитинства вони відчувають приниження людської гідності, часто стають жертвами трудової експлуатації. Як наслідок, у країні поширюється спадкова бідність та відбувається подальше розшарування населення, внаслідок чого страждають діти.

Ось що написала Уповноваженому 12-річна Люба з маленького села, що на Кіровоградщині: «Допоможіть мені, будь ласка! Два роки тому померла моя мама. Мені стало дуже погано жити. Батько почав випивати. Буває таке, що я не їла по два-три дні. Я так чекала пенсію за маму, щоб просто поїсти, а батько її забирав і пропивав». Таких листів від дітей, на жаль, багато. Ми допомогли Любі розв'язати проблемні питання, в тому числі юридичні, адже дівчинку навіть не брали до школи. Нині її батька позбавлено батьківських прав, а вона влаштована у сім'ю старшої сестри.

Проблеми захисту соціальних прав дітей із малозабезпечених сімей, сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, мною були порушені у поданні Президентові України 26 травня 2010 року. У зв'язку з цим важливими є кроки Президента, уряду та Верховної Ради України, спрямовані на підвищення рівня підтримки малозабезпечених сімей та родин з дітьми.

3. Право дитини на життя і здоров'я

У процесі реалізації Цілей розвитку тисячоліття Україна взяла на себе зобов'язання зменшити рівень материнської та дитячої смертності, суттєво скоротити захворювання на СНІД, туберкульоз, поліпшити загальний стан здоров'я населення.

Тривалий час у країні залишається досить високою смертність дітей віком до одного року — 9,4 на 1000 новонароджених, що значно перевищує показники дитячої смертності у країнах з найнижчою смертністю немовлят, зокрема Куби, Франції, Швеції, Японії, Канади.

Омбудсманом за фактами смертей матерів та дітей були відкриті провадження, якими встановлені порушення при наданні медичних послуг, зокрема, у Путивльській центральній районній лікарні Івано-Франківської області, Богодухівській центральній районній лікарні Харківської області тощо. За результатами перевірок були порушені кримінальні справи та відкриті дисциплінарні провадження, звільнені винні лікарі.

Проте, хоч би які заходи вживалися, неможливе найголовніше — повернути до життя дитину або матір.

Викликає стурбованість стійка тенденція погіршення стану здоров'я дітей, зростання серед них ВІЛ-інфікованих, захворюваності органів дихання, нервової системи, травмувань.

На жаль, діти страждають від вуличного та побутового травматизму, нещасних випадків. Три роки триває провадження Омбудсмана у справі про порушення прав на життя 23-х загиблих від вибуху побутового газу в житловому будинку в Дніпропетровську, серед яких було 13 дітей від 5 до 18 років (усього 509 постраждалих).

Спільно з потерпілими і родичами жертв цієї страшної трагедії мені довелося у Верховному Суді України обстоювати їхнє законне право на встановлення винуватців цієї трагедії. Але чергове амністування керівників Дніпрогазу райсудом міста Запоріжжя пролунало наче постріл у спину всьому суспільству. Скільки ж ще дітей та їх рідних мають стати жертвами подібних вибухів газу, щоб нарешті на такі трагедії, які стали системними, звернула увагу влада, а відповідальність стала невідворотною?!

Не можу не сказати й про провадження Омбудсмана щодо свавільного відібрання невід'ємного права на життя у сільського 20-річного юнака Ігоря Індила, який дійшов до столиці заради здобуття освіти, але трагічно загинув у Шевченківському райуправлінні міліції. Наразі за участю представника Уповноваженого з прав людини розпочався судовий процес у цій резонансній справі. Провадження Омбудсмана за фактом смерті студента Ігоря Індила триватиме до всебічного, повного й об'єктивного з'ясування усіх обставин, через які ця молода людина пішла з життя.

4. Захист дітей від насильства

Останніми роками в українському суспільстві почастішали випадки жорстокості та насильства щодо дітей. На жаль, Україна визнана одним з головних центрів вироблення порнографічної продукції з використанням образу дитини. За оцінками Інтерполу, український ринок такої продукції оцінюється в 100 мільйонів доларів на рік. Лише за останні п'ять років майже 3 тисячі осіб було засуджено за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи, де постраждалими були діти. Однак в Україні немає статистичних даних щодо дітей, які стали жертвами сексуальної експлуатації й торгівлі людьми, зокрема щодо віку, статі та місцезнаходження постраждалих дітей. Такий облік потрібно терміново запровадити.

З розвитком інформаційно-комунікаційних технологій сексуальна експлуатація та сексуальне розбещення дітей набуло загрозливих масштабів у всьому світі, у тому числі в Україні.

Вважаю, що Україна має імплементувати до свого національного законодавства положення про кримінальну відповідальність клієнтів сексуальних послуг дітей, як це вже зроблено, зокрема, у Швеції і Норвегії. Переконана: аналогічно треба встановити кримінальну відповідальність клієнтів за користування в Інтернеті порнографією з використанням образів дітей, що є прямим шляхом до педофілії та інших злочинів проти дитини.

Якнайкращому забезпеченню прав дітей, постраждалих від сексуальних злочинів, сприятиме ратифікація Європейської конвенції про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального розбещення, яку Україна підписала ще три роки тому.

До речі, Конвенцією передбачено ведення обліку інформації про осіб, засуджених за злочини сексуального характеру проти дітей. Зазначений міжнародний акт передбачає максимальне врахування інтересів дитини-жертви та дитини-свідка під час кримінального провадження та судового розгляду, захист їхнього приватного життя, конфіденційності та запобігання публічному поширенню будь-якої інформації, яка могла б призвести до встановлення їхньої особи, з метою захисту дитини від ризику помсти та повторної віктимізації. До того ж Конвенція встановлює стандарти захисту дітей — жертв сексуальних злочинів, визначає відповідальність за такі діяння, як організація дитячої проституції та порнографії, участь дитини в порнографічних виставах, виготовлення, розповсюдження та володіння порнографічною продукцією з використанням образів дітей на будь-яких носіях, сексуальні домагання до них. Конвенцією передбачається й ведення обліку інформації про осіб, засуджених за злочини сексуального характеру проти дітей.

Тому 11 листопада 2009 року Уповноваженим було направлене подання Президентові України Віктору Ющенку щодо необхідності ратифікації Європейської конвенції про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального розбещення. Відповідний акт реагування Уповноваженого направлено й Президентові України Віктору Януковичу в березні 2010 року.

На думку Уповноваженого з прав людини, поширення торгівлі дітьми, дитячої порнографії, проституції і педофілії є брутальними проявами непродуманого запровадження у надзвичайно тонку сферу людських стосунків абсолютно цинічних ринкових правил, за якими буквально все розглядається як товар певної вартості. Особливо проявилося це в умовах глобальної фінансово-економічної кризи і породженого нею зростання соціальної нерівності, бідності та зліденності. Для подолання цих ганебних явищ потрібно змінити ідеологічний зміст реформ і всієї державної політики України. Людина, її життя та фізичне і духовне здоров'я мають сприйматися не як товар, а як мета і міра усієї суспільної діяльності.

Крім того, ми, дорослі, маємо забезпечити дитині доступ до «безпечного Інтернету», чітко визначити відповідальність за розповсюдження дитячої порнографії, рекламами наркотиків, психотропних речовин на різних інформресурсах.

5. Захист прав дітей, які перебувають у конфлікті з законом

На жаль, діти не ізольовані від насильства, що ллється з телеекранів, від подвійної моралі, що майже стала нормою життя, неповаги до законів, зневажання людської гідності, а тому зростають жорстокість і агресивність у самому дитячому середовищі.

Як наслідок, маємо проблему дитячої злочинності. У 2009 році майже 13 тисяч осіб віком молодше 18 років у нашій країні скоїли злочини. За останні п'ять років тільки за умисні вбивства та замахи на них засуджені понад 500 неповнолітніх.

Наполягаючи на необхідності якнайшвидшого розв'язання проблеми дитячої злочинності, Уповноважений з прав людини наголошує: держава, дбаючи про своє майбутнє, повинна «не збувати» неповнолітніх за грати, а піклуватися про них, передусім долаючи їхню невлаштованість у житті та соціально-педагогічну занедбаність.

Завдяки послідовному здійсненню заходів щодо гуманізації каральної політики держави намітилася тенденція поступового зменшення кількості неповнолітніх, засуджених до позбавлення волі, причому з 2000 року — втричі!

Нині у 10 виховних колоніях перебувають 1452 засуджених, у тому числі 102 дівчини. Кожного другого засуджено на строк від трьох до п'яти років, кожного третього притягнуто до відповідальності за крадіжки, розбій або пограбування. Ще близько тисячі заарештованих тримаються у слідчих ізоляторах, очікуючи вироку суду.

Більшості засудженим неповнолітнім бракувало у житті повноцінного батьківського піклування та виховання. Практично кожен четвертий з них ніде не навчався та не працював. Тому дуже актуальною є проблема адаптації до міжнародних стандартів системи виховних колоній, аби малолітні порушники закону перебували в нормальних умовах, були оточені увагою педагогів та психологів, а установи, де вони утримуються, — повною мірою відповідали цим стандартам.

Під час відвідування виправних колоній, СІЗО, ІТТ мені постійно доводиться спілкуватися з дітьми, які опинилися за гратами. З відчаєм вони звертаються по допомогу. Під час однієї з таких зустрічей 14-річний Валентин зазначив: «Я круглий сирота і потрапив до тюрми з дитячого будинку, не маю ні допомоги, ні підтримки і, дивлячись уперед, я не бачу для себе ніякого іншого майбутнього, крім як знову красти».

Тому передусім слід усунути причини цих явищ на державному рівні, а також створити правосуддя для дітей відповідно до міжнародних стандартів.

Вважаю за необхідне привернути увагу й до такої проблеми. В Україні 84 ди-

тини віком до трьох років перебувають у будинках дитини в місцях позбавлення волі разом зі своїми матерями, зокрема у Чернігівській та Одеській жіночих виправних колоніях. А в дошкільних закладах «Дитячий будинок інтернатного типу», куди дітей передають після досягнення трьох років, — їх наразі 530.

Уповноважений з прав людини особисто відвідала обидва будинки дитини — в Чернігові й Одесі — та продовжує опікуватися долями тих, чиє дитинство разом з їхніми засудженими матерями минає у пенітенціарних закладах. Тому їх підтримка суспільством вкрай необхідна, зокрема і з боку громадських організацій.

Так, спільно з громадською організацією «Зоряна мрія» вдалося захистити права ув'язненої Чернігівської виправної колонії матері-одиначки Лариси Неруш та її маленького сина, з яким її було розлучено. Нині вона умовно-достроково звільнена і влаштована разом з дитиною до одного із соціально-реабілітаційних центрів Київщини.

6. Право дитини на сім'ю

Великий український вчений і педагог Василь Сухомлинський стверджував, що «сім'я — це те первинне середовище, де дитина повинна вчитися робити добро». Однак моніторинг Омбудсмана свідчить, що державна політика не завжди спрямована на підтримку інституту сім'ї. Хоча за останні п'ять років кількість рішень судів про позбавлення батьківських прав зменшилася, проте залишається значною: у 2009 році — понад 12 тисяч. З прикрістю констатую, що не всі такі рішення приймаються виважено та не всі відповідають інтересам дитини.

Через безвідповідальне ставлення чиновників до своїх обов'язків діти дедалі частіше позбавляються родинного виховання, навіть і без судових рішень. На це звертає увагу і Європейський суд у своєму рішенні за справою «Савіни проти України». У цій родині — семеро дітей. Євросудом визнано, що при позбавленні батьківських прав подружжя Савіних із Сумщини, які від народження є сліпими, було порушене право на повагу до приватного і сімейного життя; «не було враховано думку дітей, а також те, що поміщення дитини в середовище, більш сприятливе для її виховання, не виправдовує примусового відібрання її від батьків», а мотиви прийняття рішення є не адекватними і «не достатніми для виправдання такого серйозного втручання в сімейне життя заявників».

Тобто завданням держави є захист і підтримка сім'ї, а не позбавлення дитини права на виховання у родинному середовищі, навіть якщо така сім'я опинилася у складній життєвій ситуації. Але поки що органами влади не зроблені відповідні висновки щодо недопущення необгрунтованого відібрання дітей у батьків. Трагедія сталася у вересні цього року в Лохвицькому районі Полтавської області через неправомірне відібрання у матері двох малолітніх діток — семирічного сина та однорічної доньки. Як наслідок — 32-річна одинока матір покінчила життя самогубством. У ході провадження Омбудсман дійшла висновку, що державні органи не мали достатніх правових підстав для таких дій.

На жаль, необгрунтоване вилучення дітей у батьків у цьому районі стало системою. Тільки цьогоріч таких випадків було 13.

Тому Уповноважений з прав людини внесла відповідні подання голові Полтавської облдержадміністрації, міністрові України у справах сім'ї, молоді та спорту, а також запропонувала Генеральному прокуророві України здійснити спільну комплексну перевірку дотримання законодавства при відібранні дітей у батьків без позбавлення їх батьківських прав.

Пріоритетними в державі повинні бути програми, спрямовані на своєчасне надання допомоги кризовим сім'ям, індивідуальну реабілітаційну та коригувальну допомогу дітям, які виховуються у таких сім'ях. Реалізація таких програм сприятиме подоланню насильства над дітьми, дитячої безпритульності та бездоглядності, запобіганню поширення такого явища, як соціальне сирітство.

7. Захист прав дітей–сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування

У 2010 році в Україні налічувалася майже 101 тисяча дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Більшості з них було встановлено цей статус, оскільки їхні батьки ухилялися від виконання своїх обов'язків, фактично кидали дитину і не займалися її вихованням.

З 2007 року в Україні здійснюється Державна цільова програма реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. За цей час зменшилася кількість вихованців інтернатних закладів, простежується поступова відмова від практики переміщення дітей з одного закладу в інший. Реформування дитбудинків у заклади змішаного типу для дітей дошкільного та шкільного віку створює умови для проживання разом братів і сестер різного віку. Водночас Уповноважений з прав людини вважає, що скорочення кількості інтернатних закладів не повинно супроводжуватися переведенням дітей до закладів, розташованих в інших регіонах. Адже у дітей залишаються рідні, переважно це дідусі й бабусі, які через поганий стан здоров'я та матеріальну скруту неспроможні взяти на виховання онуків-сиріт, але відвідують їх, забираючи на канікули. Тому переведення дітей до віддалених закладів може зруйнувати родинні зв'язки.

Омбудсман України стурбована й тим, що з метою збереження наповнюваності деяких закладів простежується така тенденція, коли їхні керівники вмовляють багатодітні сім'ї влаштувати до них своїх дітей. А батьки не завжди мають можливість їх відвідувати у віддалених інтернатах, і це стає в подальшому формальною підставою для позбавлення їх батьківських прав.

Останнім часом активно запроваджуються альтернативні форми піклування. Значно зросла кількість дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які влаштовані до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.

Усиновлення дедалі більше стає в Україні пріоритетною формою влаштування дітей, які залишилися без батьківського піклування. З 2009 року запроваджено святкування Дня усиновлення, поліпшується соціальний захист сімей, які беруть дітей у свої родини на виховання, — з 1 січня 2010 року виплачується одноразова державна допомога при усиновленні дитини, надається соціальна відпустка усиновлювачам для адаптації дитини в сім'ю.

Однією з позитивних тенденцій, починаючи з 2006 року, є перевищення національного усиновлення над іноземним. Проте відсоток іноземного усиновлення залишається ще досить високим — 42 % в 2010 році. При цьому більшість українських дітей віком старше трьох років усиновлюються поки що іноземними громадянами. А в Одеській, Запорізькій, Кіровоградській, Чернігівській областях усиновлення українських дітей-сиріт іноземцями й досі переважає національне.

Омбудсман України переконана, що іноземне усиновлення має здійснюватися лише у винятковий випадках, на засадах двосторонніх угод з країнами, в які найбільше усиновлюється українських дітей та де є українська діаспора, українське коріння. Це надало б можливості найліпше забезпечити контроль за дотриманням прав українських дітей, усиновлених в іноземні сім'ї.

8. Право дитини на житло

Уповноважений неодноразово обстоювала інтереси, у тому числі в судах, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які були позбавлені конституційного права на житло через неналежне виконання службових обов'язків посадовими особами органів опіки та піклування, зловживання батьківськими та опікунськими правами.

Уповноважений сприяла поновленню права на житло дитини-сироти Миколи Кожушка з міста Дніпропетровська, який сім років добивався поновлення своїх житлових прав. А нині, вступивши в доросле життя, Микола створив громадську організацію «Допоможемо дітям», яка захищає права дітей-сиріт.

Значного резонансу набула справа безвинно засудженої за не скоєне вбивство, а пізніше виправданої Світлани Зайцевої: троє дітей-сиріт після її смерті, а також їхня прабабуся-опікун через шахрайські оборудки спритних ділків опинилися без житла, на їхню квартиру було накладено арешт. Омбудсману довелося дійти до Верховного Суду України, аби обстояти права трьох неповнолітніх дітей-сиріт та їх опікуна на житло.

У Спільному зверненні Омбудсмана України та Представника Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні шановної пані Юкіе Мокуо до органів влади і громадськості України з нагоди 20-ї річниці Конвенції ООН про права дитини наголошено, що через відсутність механізмів реалізації законодавчих норм щодо надання житла у разі повернення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з інтернатних закладів або від піклувальників, ці діти наразі залишаються просто неба і поповнюють лави безпритульних.

Переконана, що в новому Житловому кодексі України потрібно закріпити норму щодо взяття дітей, позбавлених батьківського піклування, на позачерговий квартирний облік у разі неможливого проживання в одному помешканні з батьками, яких позбавлено батьківських прав.

Про необхідність розв'язання житлової проблеми осіб з числа дітей-сиріт йдеться і в поданні Уповноваженого з прав людини до Президента України від 26 травня 2010 року щодо захисту соціальних прав дітей із малозабезпечених сімей, сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

9. Право на освіту

Уповноважений постійно приділяє увагу питанням забезпечення конституційного права дітей на отримання якісної освіти та рівного доступу до неї.

Однією з найскладніших є проблема дошкільної освіти. У 2010 році у 15,5 тисячі дошкільних навчальних закладах перебувало 1214 тисяч дітей. Проте існуюча їх мережа не може належним чином задовольнити потреби. Загальний відсоток охоплення дітей цими закладами впродовж 2007—2009 років знаходився на рівні 54—56% загальної кількості дітей дошкільного віку. Цей показник у міських дошкільних закладах становить 66—68%, що удвічі більше, ніж у сільській місцевості. У середньому в країні на 100 місцях виховується 108 дітей, а у Львівській області — 131 дитина, у Волинській — 126 дітей, у Сумській — 131 дитина, у Чернівецькій — 119 дітей.

Водночас на початок 2010 року понад тисячу дошкільних навчальних закладів в Україні взагалі не працювали, найбільше — у Автономній Республіці Крим — 129, у місті Києві — 113, у Луганській області — 90.

Проте навіть за нестачі місць у дитячих садках 811 закладів здавали площу в оренду. Тільки в місті Києві приміщення 212 дошкільних навчальних закладів орендують комерційні фірми. І це тоді, коли на масивах «Позняки» та «Осокорки» у дитячих садочках не вистачає понад тисячі місць, на Печерську — близько 1,2 тисячі, у Шевченківському районі — понад 900, в Оболонському районі — 500. При цьому впродовж останніх двох років у столиці відкрито лише чотири нових дитячих садки.

Підтримуючи ініціативу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України про повернення дитсадків у профільне використання, Уповноважений вважає, що треба якнайшвидше припинити практику здачі в оренду приміщень дошкільних навчальних закладів, відновити роботу непрацюючих і будувати сучасні дитячі садки.

Для середньої освіти залишається пекучою проблема, пов'язана із закриттям шкіл під гаслами оптимізації системи освіти. Упродовж останніх п'яти років закрито та ліквідовано 2 тисячі шкіл, з них 80 — у 2010 році. Одним із чинників закриття шкіл є зменшення учнівського контингенту, що пов'язано із негативними демографічними процесами. Попри таку ситуацію, скорочення мережі шкіл, насамперед сільських, повинно бути виключним заходом і відбуватися лише за умов вирішення питань підвезення дітей до місць навчання, розвитку інших форм їх доступу до якісної освіти.

Однією з найгостріших проблем, про яку йдеться у зверненнях до Уповноваженого юнаків і дівчат, у тому числі з особливими потребами, є доступність та безоплатність вищої освіти. Уповноважений з прав людини стала на захист студентів-інвалідів Державної металургійної академії України, яким було відмовлено у навчанні на п'ятому курсі за бюджетні кошти. Лише після повторного звернення до керівництва Міністерства освіти і науки України з проханням про поновлення їх на навчання за рахунок бюджетних коштів, як виняток, академії було виділено 12 місць державного замовлення для студентів — інвалідів по зору. Так молодь із малозабезпечених родин змогла завершити навчання.

На жаль, приклади порушення прав дітей на доступ до безоплатної та якісної освіти не поодинокі. На моє переконання, у кожному навчальному закладі має бути створено безбар'єрне середовище, а також обладнані навчальні місця і санітарні кімнати для людей з особливими потребами.

У Будинку прав людини — секретаріаті Уповноваженого — з перших днів нами створено безбар'єрний простір, обладнані пандуси. Ми щороку проводимо новорічне свято Омбудсмана для дітей, хворих на дитячий церебральний параліч. Я звертаюся до представників влади та бізнесу не забувати цю категорію дітей і вишукувати можливість дарувати їм хоч інколи свято тепла та піклування.

Особлива увага у представленій Спеціальній доповіді приділена також дітям інших уразливих груп, зокрема дітям-біженцям, неповнолітнім шукачам притулку без супроводу дорослих, ВІЛ-інфікованим і хворим на СНІД.

Висновки

Ще донедавна можна було стверджувати, що в Україні створена система органів виконавчої влади, які опікуються становищем дітей, серед яких центральне місце посідало Міністерство у справах сім'ї, молоді та спорту. За роки незалежності воно неодноразово реорганізовувалось, змінювалися його функції, повноваження і структура. Відсутність протягом певного часу центрального органу виконавчої влади, який мав здійснювати реалізацію державної політики в галузі забезпечення прав дитини, негативно позначалася на ефективності такої політики і забезпеченні прав дитини.

Тому як Уповноважений з прав людини я послідовно підтримувала створення міністерства з відповідними повноваженнями щодо забезпечення прав сім'ї та дітей. Наявність такого міністерства була, безперечно, досягненням України.

Указом Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 року це міністерство ліквідоване. У ході адмінреформи виявилися зайвими цілий інститут сім'ї, а також структури з усиновлення. Інакше кажучи, «з водою вихлюпнули й дитину» — у прямому розумінні.

Переконана, що таке «реформування» неминуче призведе до послаблення державної політики у забезпеченні прав дитини і сім'ї. Саме тому мною внесено подання Президентові України Віктору Януковичу «Про недопущення у ході адміністративної реформи послаблення державної політики у сфері сім'ї, дітей та гендерної рівності». Сподіваюся, що така позиція Омбудсмана, яка підтримана в країні, буде почута Президентом України. Міністерство у справах сім'ї та молоді буде збережене як центральний орган виконавчої влади.

Доля дітей, захист їх прав і людської гідності — це головне, що має об'єднати все українське суспільство!

Дякую за увагу.

Друкується за рішенням Верховної Ради: Постанова № 3193-VI за 5 квітня 2011 р.

АКТУАЛЬНО

Гроші мають ходити за маленькими громадянами, а не навпаки

Національне законодавство стосовно дітей з обмеженими фізичними можливостями наблизять до Конвенції ООН про права інвалідів. А до розробки законодавчої бази залучать міністерства, відомства і представників органів місцевого самоврядування. Про це заявив під час прес-конференції народний депутат Володимир Стретович.

Він повідомив, що, за даними прокуратури, в Україні проживає близько 160 тисяч дітей-інвалідів і майже мільйон — з вадами фізичного розвитку.

Парламентарій розповів, що створено робочу групу, до якої увійшли народні обранці, представники благодійних фондів та громадських організацій. Вони систематизуватимуть існуючі проблеми, аналізуватимуть законодавчу базу та надаватимуть рекомендації щодо їх вирішення. Також експерти розроблять загальнодержавну програму «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів та розвитку системи реабілітації інвалідів».

«Непокоїть те, що не всі програми вчасно фінансуються, а на деякі дуже важливі проекти не вистачає коштів. Хочемо, щоб принцип «гроші мають ходити за дитиною» втілювався у життя», — зазначив президент ВГО «Наукове товариство інвалідів «Інститут соціальної політики» Андрій Шевцов. Він вважає, що Міністерство соціальної політики має забезпечити дітей-інвалідів технічними засобами реабілітації, зокрема візками. А щоб їх отримати, видаватимуть ваучери. Попри те, фахівці хочуть, щоб саме діти обирали собі навчально-реабілітаційний центр, психологів, корекційних педагогів і санаторно-курортне лікування.

Сергій МЕЛЬНИК.

Подаруй можливість жити!

У Рівному триває акція «Подаруй можливість жити» на підтримку маленьких пацієнтів відділення онкогематології обласної дитячої лікарні. Нині їх вісімнадцять, наймолодшому — два роки. З подарунками та ляльковою виставою до них завітав голова Рівненської ОДА Василь Берташ, який ініціював благодійну акцію, а також збір коштів на лікування онкохворих дітей. Уже вдалося зібрати для них майже 330 тисяч гривень. До цієї акції долучилися також люди творчих професій області. Так, фотохудожник Олександр Харват відзняв у згаданому відділенні світлини. На них — маленькі пацієнти, які щодня долають труднощі і біль, щоб видужати. А ось журналісти не лише здадуть кров для онкохворих дітей, а й дадуть благодійну виставу, кошти від якої теж підуть на їх лікування.

На жаль, лікування з кожним роком дорожчає, тому для тих, хто хоче долучитися до безстрокової акції «Подаруй можливість жити», надаємо реквізити, за якими можна перераховувати кошти: розрахунковий рахунок 35425001001200 в ГУДКУ в Рівненській області, МФО 833017; ЗКПО 03067009 (благодійний внесок на лікування дітей онкогематологічного відділення).

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

На знімку: один із пацієнтів відділення онкогематології.

Фото Олександра ХАРВАТА.

Дім, де зігріваються серця

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Радісний сад

Історія села Радсад на Миколаївщині веде відлік з радянських часів, коли тут встановили радянську владу і заснували радгосп. Село і нині відоме садами та виноградниками, хоча його назву вже трактують, як... «радісний сад». Радсадівський дитячий соціально-реабілітаційний центр «Родинний дім» донедавна називався пришкільним інтернатом. Перших 12 дітей прийняли 8 січня 2003 року. Зараз у центрі, розрахованому на 65 дітей, — 32 вихованці віком від трьох до 18 років. Тут, як у великій родині: старші діти доглядають за малечею, водять за руку до школи. А директора Лідію Петрівну називають «мамою».

Деякі кімнати нагадують музей чи театральну костюмерну: вишиванки, рушники, ікони, ляльки-мотанки, предмети народного побуту, бальні плаття, танцювальне взуття, декорації... Кидається у вічі, що ніхто з дітей не палить і не тиняється подвір'ям, не знаючи, куди себе подіти, що є звичною картиною майже в кожному інтернаті. Діти постійно чимось зайняті: вишивають, малюють, ліплять, готуються до концертів чи конкурсів, забавляють малечу чи пораються у теплиці, де вже дозріла свіжа зелень до столу... У центрі діє 11 гуртків — від вишивання, малювання до танців і духового оркестру. Хлопчаки завзято ганяють у футбол. Лідія Туровська з 1991 року очолювала в Радсаді народну студію декоративно-ужиткового мистецтва «Барвінок» з вишивання та бісероплетіння, яка раніше діяла при сільському будинку культури, а потім на базі центру. В лютому студія з успіхом підтвердила звання «народної».

«Намалюйте мені сонечко!»

«Намалюйте мені сонечко!» — щебече чотирирічна Рита. Того дня у дітей був конкурс малюнків на асфальті. Але потрапляють до центру не з сонячного дитинства, а з неблагополучних родин, де батькам за чаркою та фривольним життям або через складні житейські обставини не до дітей. У кожної дитини своя гірка доля: Марійка потрапила з повним виснаженням, майже анорексією, зі страшною алергією на харчі, у свої шість вона просила милостиню, разом із старшою сестрою співала пісні по автобусах, курила і знала, що таке самогон. Їхня мати була зайнята лише пляшкою та чужими чоловіками, розібрала хату в селі на каміння й продала навіть вікна, а сама живе по сусідах... Перших дошкільнят, котрі потрапили минулої осені до центру, — замурзаних братика й сестричку — місцевий депутат з інспектором служби у справах дітей забрали прямо з батьківського подвір'я, де вони... хлебтали воду з лоханки разом із собаками та худобою. Чотирирічна крихітка ходила в лахмітті — маминій кофті довшій за п'яти. А її п'ятирічний братик ще геть малим обпік ручку об плитку, злізла шкіра, але його ніхто не лікував, і пальчики так і зрослися зігнуті. Очевидно, малого ще й били. Коли батько протверезів і збагнув, що дітей забрали до дитбудинку, він забив дружину до смерті... Нині хлопчику зробили операцію з пересадки шкіри на пальцях руки, операція була дуже болюча, але успішна.

П'ятирічна Таня жила разом із мамою, яка випасала кіз та овець, в кошарі, де протікав дах, і вночі ховалася під стіл або стілець. Вона їла запарений комбікорм і висівки, а найбільшими ласощами було молоко, яке сама доїла. Таня й досі вночі кидається під ліжко... Зараз цих дітей не впізнати — веселі, доглянуті, розкуті, як звичайні діти... Повсякчас мовчала лише наймолодша трирічна Надя, котру привезли лише декілька днів тому, а досі вона жила з бабусею-алкоголічкою. Але перед фотоапаратом і вона посміхалася...

Згідно з положенням про соціально-реабілітаційний центр, у його двері може постукати будь-яка дитина і звернутися по прихисток і допомогу, розповідає директор. Діти потрапляють сюди одразу з родини, минаючи притулок для неповнолітніх. А потім відповідні служби розслідуватимуть, чому дитина на вулиці, що з її батьками та впродовж трьох місяців вирішуватимуть подальшу долю — залишити в центрі чи повернути у сім'ю. Хоча таких випадків дуже мало — коли ситуація в родині налагоджується.

Мама Олі нещодавно повернулася з місць позбавлення волі й хотіла забрати доньку, коли знайде роботу. Невдовзі знайшла, але... Потрапила в секту і тепер каже: «Я в релігії. І мені дитина не потрібна».

Дівчинка марно щодня телефонує мамі на мобільний — мама не відповідає. Щасливих прикладів усиновлення більше, чим також гордяться, адже жоден навіть найкращий дитбудинок не замінить родину.

Велика сім'я

Новий статус соціально-реабілітаційного центру, за словами Л. Туровської, надав більше можливостей, самостійності та стабільності у фінансуванні. Зараз «Родинний дім» підпорядкований миколаївській районній службі у справі дітей та фінансується з районного бюджету. На увагу з боку влади не скаржаться — допомагають і районне, і обласне керівництво, і депутати, спонсори. Вже не перший рік сприяє в літньому оздоровленні сиріт та в інших потребах центру Партія регіонів. Окрім того, у кожної дитини є особистий шеф — небайдужі люди з різних куточків нашої держави та закордонні українці.

На запитання, чим цей дитячий заклад відрізняється від багатьох інших, Лідія Петрівна відповідає: «Тим, що ми велика сім'я. Інтернат — це закритий заклад, де не можуть ані увійти, ані вийти без дозволу та супроводу. А наші діти ходять у звичайну школу разом із іншими дітьми, по селу гуляють самі. І за весь час не було жодного випадку втечі дітей. Хоча дисципліна, звісно, є». На її думку, інтернатна система вже вичерпала себе, бо саме слово «інтернат» для багатьох дітей лунає як вирок. Коли 13-літній Сашко потрапив до центру, плакав: «Не хочу в інтернат, бо там б'ють дітей». Але одразу прижився і відчуває себе, як удома, бо тут небагато дітей і багато уваги приділяється кожному. «Якби такий заклад створити у кожному районі, проблема бездоглядності дітей буде вирішена», — вважає Л. Туровська.

Якби такий заклад створити у кожному районі, проблема бездоглядності дітей буде вирішена

Випускник, 21-річний Сергій, який зараз працює на заводі, каже: «Якби не центр, у мене було два виходи: або в тюрму, або на той світ». Деякі випускники нині продовжують навчання у миколаївських або навіть і у столичних вишах, є навіть студент консерваторії. Є і свій чемпіон, ім'я котрого попросили назвати, — Андрій Вознюк, він другий рік поспіль виграє відкритий чемпіонат України з пауерліфтингу (імена інших дітей змінено — **Авт.**).

Готували хлопця до змагань, як то кажуть, з миру по нитці, скоро він піде з центру в доросле життя. У директора є ще одна мрія: створити при центрі соціальний гуртожиток, де б змогли проживати випускники, адже більшість дітей не мають власного житла або воно абсолютно не придатне для проживання. Нещодавно обласне управління у справах дітей спільно з канадським фондом облаштували комп'ютерний клас. І завдяки глобальній мережі трапилася ще одна зворушлива історія: талановитий хлопчик, котрий дуже гарно малює і перемагає на різноманітних художніх конкурсах, завів анкету в соціальній мережі й знайшов там свого дядька. І виявилося, що дядько... вже багато років намагався знайти свого племінника, котрого покинула його нерадива сестра, оббивав пороги служб у справах дітей, писав в різні інтернати та дитбудинки, але байдужі чиновники не давали жодної інформації, мовляв, дядько — не прямий родич. На травневі свята дядько приїхав до Радсаду зі сльозами на очах і тепер хоче оформити опіку над хлопчиком.

Юліана ШЕВЧУК.
Київ — Радсад.
Фото автора.

Мати перемагала в часи кріпаччини і голодомору, переможе й тепер

Із травня почалась плеяда «сімейних свят» — День матері, сім'ї, захисту дітей, попереду, хоч і не визнаний поки що на державному рівні — День тата. На тему охорони материнства і дитинства «Голос України» бесідував із народним депутатом п'яти скликань, єдиним лікарем-педіатром у складі нинішнього парламенту, головою жіночої громадської організації «Союз українок» Лілією Григорович *(на знімку).*

У травні ми відзначали День матері. Часто доводиться відповідати на запитання, чому з більшим розмахом святкують усе-таки 8 Березня. Відповідь природна і чітка, як аксіома: цей день почали значно раніше святкувати, він ніколи не заборонявся, підтримувався номенклатурою, владою, тому і прижився. А надто на тлі таких заідеологізованих дат, як день революції чи 1 Травня. Це ж було легке, ліричне свято — народ гуляв.

День матері в Україні започаткувала жіноча громадська організація «Союз українок», яку я маю сьогодні честь очолювати, а до мене її скеровувала вдова В'ячеслава Чорновола Атена Пашко. Відродився він у 30-х роках, відзначався ще й у 40-х, але потім заборонили нашу громадську організацію, а відтак і День матері. Ми разом відновили і це свято, і наш жіночий союз. А за наказом Президента Леоніда Кучми у 1999 році його визнали державним. Отже, 8 Березня в нашій історії існує вже майже сто років, а День матері — фактично лише з десяток літ. Але для нас це свято абсолютно органічне, притаманне українському народові. Зрештою — світом править рука, яка гойдає колиску.

І в День матері, і напередодні, і нині часто чую: а що держава робить для того, щоб жінка народжувала? Дуже правильне запитання, але й неправильне водночас. Якби жінка впродовж усієї нашої ери розраховувала на урядові програми, ми не мали б ані Леонардо да Вінчі, ані Тараса Шевченка, ані Ісака Ньютона, ані Івана Франка, ані Лесі Українки — бо тоді не було кабмінівських програм. Материнство — це не матеріальна категорія, а моральна.

Я можу дати чітку відповідь на запитання, коли світ припинить своє існування — коли дискваліфікується такий професіонал, такий фахівець, такий високопосадовець, як мама. Так, ми живемо у XXI меркантильному столітті. Перейшли від соціалізму, який програв, у дикий ринок. Гроші мають дедалі більшу вагу. Знаємо, що нині все дорого коштує: і догляд, і лікування. Але якщо ми ставитимемо питання так: «Державо, заплати і ми будемо народжувати» — виходить якийсь інкубатор. Хіба це припустимо в суспільстві? Скажіть, будь ласка, хіба тій, яка на панщині пшеницю жала, було легше? Вона була кріпачкою, підневільною... Але знаходила час у непростій праці в солом'яній хаті без зручностей, без світла, без нічого взяти дитину за руку і повести до церкви, до Бога, навчити якихось чеснот. Зрештою, й безпритульних дітей тоді не було. Умови були важкі, але в серці було більше моралі. Сиріт адаптовували дядьки, тітки, бабусі. А матері, які в часи Другої світової війни везли дітей в евакуацію — своїх, чужих — різних... Хіба вони робили це за допомогою кабмінівських програм?

І ми доходимо до запитання: що ж таке материнство? Материнство — це любов, це сенс життя, продовження роду. Прикро, що це переводиться у формат «ти мені гроші — я тобі дітей». Чи знаєте ви, що дитина до 7 років — це на 70 відсотків сформована особистість? Хто її має сформувати, хто заспіває їй колискову — міський чи обласний голова, чи міністр? Чи, можливо, ми маємо скласти кошторис для мами: яка вартість колискової, скільки коштує почитати казку? Це має бути природно і робитися з любов'ю.

Не хочу применшувати матеріальний чинник. Я одна із співавторів базового закону про охорону дитинства. Те, що Президент Віктор Ющенко почав збільшувати виплати на народження дитини і нинішній глава держави цю тенденцію підтримує — це правильно. Усього я доклалася, мабуть, до 30 відсотків норм, які оберігають ніжний вік у нашій країні. Але ж іще є низка законопроектів, які поліпшують становище матері і дитини. Скажімо, після року маля потребує багато одягу, продуктів, і 150 гривень, які виділяє держава, — це надзвичайно мало. Особливо, якщо мама не працює, а тато отримує 800 гривень по безробіттю. Тому ми пропонували виплачувати прожитковий мінімум, та, на жаль, нинішня більшість не погоджується з цим. Але я, як законодавець, розумію — треба більше, більше і ще раз більше коштів.

Ми, «Союз українок», десь із 2007 року проводимо багато різних конференцій. Наприклад, благополучна родина — запорука міцної держави тощо. Але це сприймається на рівні «жінки там про щось говорять». На щастя, тепер високорейтинговий Савік Шустер почав порушувати ці теми на Першому Національному. Нині нікого не здивуєш ситуацією, в якій дитина ходить у дорогий садочок у супроводі няньок та охоронців, але просить вихователя, щоб він із нею поговорив, бо вдома цього ніхто не робить. У скількох родинах так? Ця дитина може знайти підтримку в садочку, у школі, але коли їй виповниться 13 — вона вийде на вулицю і знайде там співрозмовників із неблагополучних родин. Це не залежить від матеріальних статків, якщо батько і мати не виконують своїх функцій.

Хоч як прикро, маємо нині тихий саботаж батьківських обов'язків. Жінок, які отримують допомогу на народження, а потім кидають дітей, у нас три-п'ять відсотків. Зауважу, що натомість близько мільйона сімей хочуть мати маля. Далеко не всі батьки «п'ють-гуляють».

Україна на передостанніх місцях за всіма соціальними показниками, це ні для кого не секрет. Особливо від цього страждають діти. З дорослими інакше — старших людей, сформованих і самодостатніх, не треба розважати. А дитина потребує виховання. Отож, виходить, що в нас і держава погано виконує свої обов'язки перед маленькими громадянами, і два високопосадовці — батько і мати — теж із цим не справляються. Не хочу образити когось — є сьогодні когорта молодих батьків, які добросовісно займаються своїми нащадками і усвідомлюють важливість доброго виховання. На диво, цьому особливо сприяють лікарі-гінекологи, які багато розповідають про те, як треба поводитися з дитиною. Українська мама перемагала в часи і кріпаччини, і голодомору, думаю, переможе вона і в цей важкий період.

Нас у парламенті лише двоє жінок-депутатів п'яти скликань. Чимало я зробила і багато планів на майбутнє. Але знаєте, що я найкраще в житті зробила, — народила двох дітей!

Записала Надія СМІЯН.

ПОЗИЦІЯ

Дитина може бути за високими мурами і з охороною, але не мати духовного хліба, жити в сім'ї, де все є, а тато і мама чи сваряться, чи розлучаються або ж займаються собою і не мають часу для елементарних речей. Ми повинні зробити материнство крутим, модним, якщо хочете. Матерів треба виховувати.

ПРОЕКТИ

Право на рідну неньку

Здається, таким природним правом повинна бути забезпечена кожна дитина. Однак понад 100 тисяч українських дітей зростають в інтернатах. І хоча більш як 3/4 з них мають батьків, насправді позбавлені можливості жити та спілкуватись із ними. Такі дані оприлюднили представники ЄС та Дитячого фонду ООН під час відвідин соціальних закладів для сиріт та інвалідів на Хмельниччині. А під час зустрічі з представниками місцевих органів влади не раз наголошували на тому, що суспільство має зробити все можливе, щоб повернути дітей біологічним батькам.

Саме цьому має допомогти пілотний проект, який реалізується в області за підтримки ЄС та ЮНІСЕФ (бюджет його — майже півмільйона євро). Гроші й основні зусилля спрямовуватимуться на те, щоб діти із сиротинців могли повернутися до своїх батьків або найближчих родичів. А для цього дуже часто допомога потрібна не так самим дітям, як їхнім батькам.

Виконавці проекту вже наводять приклади того, як вдалось умовити декого з батьків пройти курс лікування від алкоголізму чи наркоманії. Отримавши шанс на нормальне життя, дорослі забирають нащадків із сиротинців додому.

— Надзвичайно цікавим став досвід Чорноострівського соціального центру підтримки матері і дитини, що працює в Хмельницькому районі, — поділилась враженнями після його відвідин Юкіє Мокуо, голова представництва ЮНІСЕФ в Україні. — Там опинились зовсім юні мами із новонародженими дітьми, котрим не вдалось ні створити власної сім'ї, ні повернутися до своїх батьків. Як правило, такі 16—18-літні матусі просто змушені відмовитись від дитини, оскільки не мають житла і постійних заробітків. Зрозуміло, що їм важко самотужки виховати дитину. В центрі ж вони отримують тимчасове житло і підтримку фахівців, поки не зможуть самостійно облаштувати своє життя. А це означає, що будинки маляти не поповняться новими вихованцями.

У рамках проекту працюють і фахівці з Полонського дитячого притулку. Вони зустрічаються із батьками покинутих дітей, вивчають обставини, в яких опинилась родина, намагаються розв'язати деякі її побутові та соціальні проблеми. Завдяки цьому майже 30% вихованців цього притулку протягом двох років повернулися у рідні домівки.

«Сьогодні в обласному банку даних є понад 600 неблагополучних родин, в яких виховується більше 1600 дітей. Саме завдяки старанням соціальних працівників та співробітників проекту вдається підтримувати ці сім'ї, зберігаючи зв'язок між батьками та дітьми», — розповіла начальник служби у справах дітей Хмельницької ОДА Ніна Магур.

Паралельно з впровадженням обласної програми реформування інтернатних закладів, яка діятиме ще шість наступних років, уже до кінця нинішнього року будуть проаналізовані державні витрати, пов'язані з різними формами догляду за дітьми. Це має допомогти відшукати той варіант, коли дітям буде комфортно в нових умовах, а батькам економічно під силу виховувати дітей, взятих із сиротинців.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Якби жінка розраховувала на урядові програми, ми не мали б ані Леонардо да Вінчі, ані Тараса Шевченка

Україна провалила план із боротьби з корупцією, і тепер це негативно позначиться на інвестиційних показниках країни. Такий висновок оприлюднила Організація економічної співпраці й розвитку, *повідомляє «Комерсант–Україна»*

У Сокальському районі Львівської області відкрили дитячі садочки в селах Глухів та Лещатів. Вартість реконструкції приміщення колишньої школи в Глухові обійшлася в мільйон 432 тисячі гривень. У Лещатовому витратили мільйон 200 тисяч гривень, *повідомляє наш львівський власкор Богдан Кушнір*

У Маріуполі заборонили купатися і ловити рибу. В кількох хворих підозрюють холеру

У приморському місті намагаються ліквідувати вогнище холери: підозрюють, що на неї захворіли кілька мешканців міста. Із них троє доставлені до холерного госпіталю в міській лікарні № 4, ще двоє із симптомами гострої кишкової інфекції — до інфекційних відділень інших лікарень. В обласній санепідстанції повідомили, що в одного із хворих розвинулася гостра ниркова недостатність. Стан інших пацієнтів — задовільний.

На час підготовки інформації до друку аналізи, проведені в лабораторії особливо небезпечних інфекцій обласної санепідстанції, засвідчили наявність холерного вібріона в трьох хворих. У родинах хворих організовано медичне спостереження та обстеження контактних осіб. Усі вони виявилися здоровими. За місцем проживання пацієнтів для дослідження на холеру відібрані змиви з поверхонь, проби питної води, риби, проведено заключну дезінфекцію. Перевіряють циркуляцію збудників холери у стічних водах та морській воді. Санітарні служби взяли для дослідження рибу, яку продавали на центральному ринку міста. За попередньою інформацією, двоє із госпіталізованих їли морську рибу, а третій — наковтався води під час купання в морі.

На своєму засіданні державна обласна надзвичайна протиепідемічна комісія доручила міському голові Маріуполя Юрію Хотлубею тимчасово заборонити функціонування громадських пляжів до отримання результатів бактеріологічного дослідження на холеру морської води. Крім того, заборонено любительську ловлю риби в районі приморського міста. Керівникам медичних закладів та санепідстанцій наказано підготуватися до роботи в умовах епідемічних ускладнень та мати необхідний запас ліків, імунобіологічних препаратів, дезінфекційних засобів тощо. Усіх хворих із симптомами дисфункції кишечника відтепер в обов’язковому порядку госпіталізують та перевіряють на наявність збудника холери.

А санітарні служби розпочали позапланові перевірки умов ринків, де реалізують рибу, та об’єктів громадського харчування, які виготовляють готові страви із риби без термічної обробки. Під «ковпаком» опинилися стихійні місця торгівлі, де рибу продають без холодильників. Результати відібраних проб стануть відомі за кілька днів, але вже зараз у ресторанах і кафе заборонено використовувати рибу місцевого вилову. Востаннє спалах холери в місті зафіксовано 1999 року.

Як повідомив журналістам міністр охорони здоров’я Олександр Аніщенко, котрий терміново прибув до Маріуполя, в місті проведено додаткове хлорування водогінних мереж. Узяті зразки відправлено до Української протичумної станції у Сімферополі, і через три-чотири дні буде відомо, наскільки токсикогенним є склад збудника. «Для нас це має значення, бо залежно від результату заходи можуть бути ще жорсткішими», — заявив міністр.

Ліна КУЩ.

Фото Миколи РЯБЧЕНКА (УНІАН).

Співробітник санепідслужби бере пробу води з річки Кальчик у Маріуполі.

ДОВІДКОВО

Холера належить до групи гострих кишкових інфекцій. Збудник — холерний вібріон — може потрапити до організму людини із забрудненою водою під час купання або пиття, із неякісними харчовими продуктами, через брудні руки. Для попередження захворювання рекомендується не вживати воду із сумнівних джерел, не купувати продукти в невстановлених місцях торгівлі.

Припинили незаконне ввезення партії товарів вартістю у півтора мільйона

У зону митного контролю пункту пропуску «Ужгород» з боку Словаччини прибув вантажний автомобіль «Івеко», яким керував водій однієї з українських транспортних фірм. Згідно з документами в Україну ввозився збірний вантаж: трикотажні вироби, папір, обладнання, шпалери та харчові продукти вагою понад 12 тонн і вартістю майже 300 тисяч гривень.

При проведенні митного контролю було встановлено, що фактична вага та кількість переміщуваних предметів не відповідають відомостям, вказаним у наданих митному органу документах, а деякі з них взагалі не зазначені.

Під час подальшої перевірки, в тому числі із залученням можливостей компетентних органів іноземних держав та експертних служб, митники встановили: товари закуповувалися за кордоном за ціною значно вищою від задекларованої. З’ясувалася їхня реальна вартість — понад півтора мільйона гривень.

Таким чином, наш співвітчизник учинив дії, які згідно з Митним кодексом кваліфікуються як протиправне переміщення через митний кордон України товарів із використанням документів, що містять неправдиві дані стосовно їх кількості, ваги та вартості. Разом із товарами вилучено й вантажний причіп вартістю 56 тисяч гривень, повідомила «Голосу України» речниця Чопської митниці Вікторія Сенгетовська.

Василь НИТКА.

Ужгород.

У спеку хури з митниці не випускатимуть

У зв’язку з високими температурами голова Львівської ОДА Михайло Цимбалюк підписав розпорядження про обмеження руху великовагового транспорту масою понад 24 тонни дорогами області з 10-ї до 22-ї години. Розпорядження не поширюється на автомобілі, які перевозять вантажі, що швидко псуються. У дні високих температур також обмежено виїзд транспортних засобів з митних переходів Шегинь, Рава-Руська, Краковець.

Богдан КУШНІР.

ФОТОФАКТ

Начальник відділення зв’язку №32 Валентина Кострікова (ліворуч), оператор Лариса Грязна і заступник генерального директора Чернігівської дирекції УДППЗ «Укрпошта» Олександр Тимощук брали участь у Дні передплатника в Чернігові, під час якого багато читачів передплатили «Голос України».

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Хабар ціною у п’ять років

П’ять років за ґратами з позбавленням права обіймати посади, пов’язані з організаційно-розпорядчими функціями, — такий вирок виніс Хмельницький міськрайонний суд колишньому олешинському сільському голові. На два роки з конфіскацією майна засуджено й рахівника-касира. Як зазначають у прокуратурі, слідством доведено, що ці держслужбовці вимагали 11 тисяч доларів у хмельничанина за передачу йому фіктивної виписки з рішення Олешинської сільради про виділення земельної ділянки. При передачі частини коштів хабарників затримали.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Монастир «замінував» чернець

За підозрою у причетності до свідомо неправдивого телефонного повідомлення про замінування Свято-Іверського чоловічого монастиря в Одесі правоохоронними органами затримано монаха святої обителі.

Як з’ясувалося, на такий несподіваний учинок його штовхнула образа на настоятеля монастиря, котрий вигнав майбутнього «мінера» з обителі — за негідну поведінку. Екс-чернець зізнався у скоєному.

В’ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

«Остання столиця» кличе патріотів

Проект «Кам’янець — остання столиця» сьогодні представляє в Кам’янці-Подільському громадсько-політичний рух «Гідність», який півроку тому започаткували депутат Хмельницької облради Олег Демчук та його однодумці. Ініціатори мають на меті сприяти національній ідентифікації, усвідомленню суспільством витоків української державності, пропагуючи яскраві постаті Української Народної Республіки. Як відомо, Кам’янець-Подільський деякий час був її столицею. Саме звідси йшли вояки УНР у бій за Україну, підняті закликом легендарного командарма Симона Петлюри.

Рух «Гідність» хоче започаткувати фестиваль історичної реконструкції подій, який планують проводити щорічно під час святкування Дня незалежності України. Окрім цього, передбачається ціла низка заходів, які покликані піднімати національну свідомість та патріотизм. Для оцінки концепції «Останньої столиці» керівники «Гідності» запросили експертами відомих громадсько-політичних діячів — Василя Фільварочного, Геннадія Друзенка, Володимира В’ятровича, Юрія Чижмара, Тараса Лозинського та інших. Зі Львова везуть подарунок бібліотекам міста — перевидану власним коштом книгу Дмитра Донцова «Дух нашої давнини», повідомив Олег Демчук.

Віра ШПИЛЬОВА.

Кам’янець-Подільський.

ЦИФРА

103 особи

Із дев’яти тисяч 794 чоловік, які зареєструвалися цього року для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні знань у Житомирській області, російську мову як предмет для оцінювання обрали 103 особи.

Олексій КАВУН.

Житомирщина.

Не хлібом єдиним...

На кордоні України з Росією, у місті Дружба Ямпільського району, яке ще називають «північними воротами» держави, Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет освятив Свято-Миколаївську церкву УПЦ Київського патріархату. Новий храм, з козацьким іконостасом, виконаним за давніми описами, також збудований у традиціях козацьких церков. Меценатів і натхненників спорудження козацького храму Патріарх нагородив: Володимира Зайця — орденом святого Архистратига Михаїла, Миколу Герасименка — орденом святителя Миколи Чудотворця, Олену Герасименко — орденом святої великомучениці Варвари.

Після Божественної літургії Його Святість разом з духовенством, політичними і громадськими діячами, мирянами здійснив хресний хід до пам’ятника Богдану Хмельницькому, встановленого в місті 1954 року.

У рамках патріаршого візиту на Сумщину Святійший Патріарх Філарет відвідав село Кам’янку Середино-Будського району, де вшанував пам’ять померлих і поклав квіти до пам’ятного хреста жертвам Голодомору.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

Відпочине більше, ніж торік

Понад 58 тисяч дітей шкільного віку планують оздоровити цього року на Черкащині. Це на кілька відсотків більше, ніж минулого року. Зокрема, в області працюватимуть 584 пришкільні табори, 265 — праці та відпочинку, 63 профільні табори. Органи місцевого самоврядування виділили понад 11 244 гривні на організацію, поліпшення харчування та медичного обслуговування у літніх дитячих «республіках». Залучено також кошти спонсорів та меценатів.

Лідія ТИТАРЕНКО.

«Карпатські соловейки» виступлять із гала–концертом

Сьогодні на центральній площі Івано-Франківська відбудеться великий гала-концерт лауреатів і дипломантів XII Всеукраїнського дитячого фестивалю-конкурсу популярної музики «Карпатські соловейки», присвяченого Міжнародному дню захисту дітей. У ньому візьмуть участь конкурсанти від 4 до 17 років із різних регіонів, які напередодні успішно пройшли відбірні змагання у трьох вікових категоріях. Фестиваль покликаний популяризувати сучасну українську музику, засновану на кращих національних традиціях, він дає молодим виконавцям шанс розкрити свій потенціал.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

Повився шлях на хутори

Фото автора.

Новий туристичний сезон розпочався на історико-розважальній базі «Зелені хутори Таврії», розташованій у мальовничій місцині Нижнього Придніпров'я — на так званих Кардашинських болотах. Колись серед багновищ, верб і густого різнотрав'я мешкали нащадки козаків, яких радянська влада «розкуркулила». Згодом на унікальних природних ландшафтах видобували торф. Промисловики залишили після себе десятки озер і островів. Нині острови знову ожили, прибравши нові назви: Ковальський, Гончарний, Козацький, Рибацький, Казковий, Циганський... На них усі бажаючі ліплять горщики, кують на щастя підкови, пасічникують, рибалять. У розпал туристичного сезону «Зелені хутори Таврії» щодня відвідують до півтисячі туристів **(на знімку)**, які, крім того, мають можливість побувати у біосферних заповідниках — Чорноморському та «Асканія-Нова», в Олешківській пустелі, стати учасниками міжнародного свята Івана Купала в Голій Пристані.

Василь ПІДДУБНЯК.

Ялта стане центром театрального життя

Театр імені А.П. Чехова в Ялті планують зробити центром міжнародного культурного життя. Американський актор, продюсер і режисер Джон Малкович, який відвідав Будинок-музей Чехова та театр імені Чехова, планує проводити у театрі міжнародний фестиваль. «Ще 2008 року американські актори Кевін Спейсі і Джон Малкович, а також британський драматург Том Стоппард проголосили, що хочуть зробити театр імені Чехова в Ялті центром міжнародного театрального життя — проводити тут міжнародні конференції та привозити до міста кращі сучасні постановки», — розповіли співробітники прес-служби театру. За словами Д. Малковича, найближчим часом він має намір обговорити деталі проведення міжнародного театрального фестивалю. У його рамках планують показувати антрепризні вистави з різних країн світу.

Георгій ВЕРВЕС.

Фото Олександра ЛАПІНА (Укрінформ).

ФОТОФАКТ

Парафіяни вінницького Спасо-Преображенського кафедрального собору поклоняються мощам святої Анастасії Узорешительниці.

Малі й пишні форми нашого кіно

Нині в кінотеатрах — «Червона книга сучасного українського кіно». Це вибрані фільми фестивалю «Відкрита ніч», що відбудеться з 25 на 26 червня на майданчиках просто неба.

«Лише одну ніч на рік цвіте папороть. Хто знайде квітку, тому відкриється скарб» — читаю на футболці Михайла Illєнка. Він заснував «Відкриту ніч» п'ятнадцять років тому. Це найкоротший фестиваль і єдиний, що опікується суто українським кіно. І суто короткометражним. Цьогоріч дійство присвячено брату режисера — Юрію Illєнку. «Папороть» шукатимуть на майданчиках Києва, Львова та Дніпропетровська.

За роки існування фестивалю «ночували» вже півтисячі фільмів. Із них обрали вісімнадцять: ті, що перемагали на інших кінозмаганнях і чиї автори продовжують знімати.

Вийшла «Червона книга сучасного українського кіно». Її показують у столичних кінотеатрах, а згодом возитимуть на літні рок- та етнофестивалі. «Експонати» пістряві: від дипломних робіт студентів до творів досвідчених режисерів. Адже «Відкрита ніч» не має обмежень за віком. «Цвітуть» усі, хто може. Свого часу в цьому дійстві брала участь переможниця Каннського кінофестивалю Марина Врода. Нині відома режисерка була студенткою Михайла Іллєнка. Організатори не виключають, що цього разу вона буде серед гостей.

Усе в мініатюрі: як фільми, так і бюджет. За словами організаторів, щоб створити дійство, треба близько 25 тисяч доларів. Мусять щосили заощаджувати: оргкомітет працює безплатно, іноземних гостей не запрошують, чекають на гроші з Мінкультури. Призовий фонд фестивалю поки що формується. У попередні роки він сягав 20 тисяч гривень.

— Ситуація складна: ми працюємо завдяки зв'язкам, — каже Михайло Іллєнко. — У Міністерстві культури підтвердили, що нас профінансують, але коли — невідомо. За законодавством, дадуть не більше 50 тисяч гривень. Це ледь покриває необхідні витрати. Кіно потрапило в «зону ризикованого землеробства». Доводиться виживати. Мабуть, це найдешевший фестиваль в Україні.

Досі вхід на «Відкриту ніч» був безплатний. Імовірно, тепер продаватимуть квитки. Втім, це робили і раніше: у попередні роки спекулянти гендлювали під сценою «запрошеннями» за 50—70 гривень. Студентам обіцяють знижки. На Андріївському узвозі очікують до 1500 глядачів. За ніч устигнуть показати 25—35 короткометражок та фрагментів «повнотілих» фільмів. Кінomани з інших міст дивитимуться трансляцію на одному з українських телеканалів.

Аніта ГРАБСЬКА.

У Вінниці подорожчав проїзд

Відсьогодні у Вінниці подорожчав проїзд на всіх видах транспорту.

Зокрема, на п'ятдесят копійок підвищується плата в маршрутних таксі (нині — дві гривні); у нічний час, починаючи з 22-ї години, одна поїздка в маршрутці коштуватиме 3,5 гривні. Півтори гривні замість однієї доведеться платити в автобусах. Вартість проїзду у трамваях і тролейбусах становитиме 1,25 гривні. Нині пасажири сплачують по одній гривні.

Начальник департаменту економіки та інвестицій міськради Галина Якубович пояснила, що рішення про встановлення нових тарифів на транспорті прийнято виконавчим комітетом міськради 26 травня на підставі розрахунків, наданих транспортниками. Фахівці їх детально проаналізували і дійшли висновку, що вони обґрунтовані. Співрозмовниця нагадала, що в більшості обласних центрів підвищують вартість проїзду почали ще з березня нинішнього року.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

У Севастополі буде музей вуличного освітлення

Як поінформував директор комунального підприємства «Севміськсвітло» Олександр Галич, робота зі збору експонатів уже триває.

Перший в експозиції став старий спецавтомобіль-вишка. Хоча, за задумом творців музею, основне завдання експозиції — показати історію розвитку вуличного освітлення міста через зміну форм: від газових до найсучасніших, розроблених на основі енергозберігаючих технологій.

Відкриття музею намічено на листопад.

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

Завдання — енергозбереження

Найбільше теплопостачальне підприємство Кіровограда ДП «Кіровоградтепло» у міжопалювальний період планує відремонтувати 1,6 км теплових мереж із використанням попередньо ізольованих труб та інших енергозбережних комплектуючих, що забезпечить скорочення втрат теплової енергії на цьому відрізку до 6 відсотків.

Віктор ІЩЕНКО.

Кіровоград.

ФОТОФАКТ

Науковий співробітник лабораторії дендрології та квітництва Ірина Улановська запрошує помилуватися 140 сортами ірисів, які розцвіли у Нікітському ботсаду.

Фото Арвідаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...перед пенсіонерами дилема: платити або довго чекати

Від сьогодні у Тернополі — нові правила перевезення пільгових пасажирів. Містом курсуватимуть соціальні автобуси із зеленими табличками і маршрутні таксі — з білими. Безплатно у них зможуть їздити інваліди, ветерани війни і прирівняні до них особи, діти-сироти, ліквідатори аварії на ЧАЕС I та II категорій, діти та інваліди Чорнобиля. Кількість їх не обмежують. Для школярів — половина вартості квитка, але лише у період навчання. Для пенсіонерів курсуватиме 21 соціальний автобус. Обмеження щодо кількості пасажирів-пільговиків знято, проте чекати соціальний транспорт доведеться довго: на кожному маршруті буде лише по одному-два такі автобуси.

Усі суперечки між владою і перевізниками, які у лютому влаштовували пікети, знято під час конкурсу. Фактично прийнято умови перевізників, дещо зменшивши їхні «апетити» з вартості проїзду. Якщо на перевізника надійде протягом місяця три обґрунтовані скарги, то з ними буде розірвано договір. Водіям за кермом заборонено розмовляти по телефону, з пасажирами та курити. Обіцяють також одягнути їх в уніформу. Все це добре, однак операція «Перевізник», яку протягом двох тижнів проводили працівники ДАІ, показала, що у трьох із 70 «бусів» були несправні гальма, у п'ятьох — заблоковані аварійні виходи, ще у трьох неправильно переобладнані салони. Не рідкість, коли водії порушують правила.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

...«Луганськтепловоз» відмовився від трамваїв

Як вважає генеральний директор ВАТ Сергій Міхеєв, трамвайне виробництво на «Луганськтепловозі» «себе вичерпало». Немає ані попиту на продукцію, ані перспектив довгострокового співробітництва, ані гарантій. Іншими словами: виробництво такого транспорту виявилося економічно невигідним.

Варто згадати, що в 90-ті роки трамваї на підприємстві стали збирати заради виживання колективу. Тоді, у зв'язку з різким спадом попиту на тепловози, необхідно було терміново розширити асортимент за рахунок освоєння нових видів продукції. Тим паче, що в той період працювала державна програма розвитку міського транспорту в Україні. В її рамках луганські локомотивобудівники створили дві моделі трамваїв для свого міста й інших регіонів країни, випустили більше десятка вагонів і відправили чотири трамваї до Москви. Уряд російської столиці планував зробити замовлення на 22 машини. Але «не склалося».

...дадуть мільйон для жіночої в'язниці

Сесія Луганської обласної ради затвердила регіональну цільову програму створення нових робочих місць і сприяння суспільно корисній зайнятості засуджених на підприємствах установ виконання покарань області на 2011—2015 роки. Загальний бюджет програми — 3 млн. 250 тис. гривень. З обласного бюджету на ці цілі виділено понад 2 млн. гривень, половину з них витратять на будівництво водогону на ділянці Червонопартизанськ—Червонопартизанська виправна колонія №68 завдовжки 3 км. Друга частина коштів (1 млн. 80 тис. грн.) піде на будівництво очисних споруд на ділянці селища Лозівського поблизу Слов'яносербської виправної колонії №60.

За словами замначальника управління Держдепартаменту з питань виконання покарань у Луганській області Олександра Литвинова, у Червонопартизанській колонії водопроводу немає вже 12 років. Раніше тут отримували воду з території Росії, однак після розвалу СРСР труби розібрали. Тепер воду возять автомобільними цистернами. Місцева свердловина частково забезпечує 450 ув'язнених тільки технічною рідиною.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Місто, в якому зупинявся Пегас

ДЕНЬ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» В БУЧІ

Традиційний для нашої газети захід — спілкування з читачами не лише на сторінках газети, а віч-на-віч — цього разу ми провели в пристоличній Бучі, колись улюбленому курортному осідку багатьох знаменитих людей. Чисте повітря, напоєне цілющим сосновим ароматом, здоровий клімат приваблювали не тільки арсеналом оздоровчих можливостей: чудова довколишня природа благотворно впливала на творче натхнення. Тут працювали над картинами, літературними і музичними творами, ролями та науковими винаходами Микола Мурашко, Лев Ревуцький, Марія Заньковецька, Максим Рильський, Володимир Сосюра, Дмитро Луценко, Зоя Гайдай, Євген Патон... З Бучею пов'язаний і колишній її дачник письменник Михайло Булгаков, 120-річчя з дня народження якого 15 травня відзначали у місті, віддаючи шану, звісно, не ідеології його «Білої гвардії», а художньому таланту автора-земляка. Саме тут, стверджують дослідники, відбувся як медик видатний лікар, професор, гідропат Вітольд Камінський. Його рецепти використання лікувальних можливостей води і досі застосовуються у світовій практиці — попри тотальну диктатуру новітньої фармакології.

Активізувати творчу наснагу у місті, що принадило до себе Пегаса, зібрались і ми — група журналістів «Голосу України»: заступник головного редактора Леонід Бровченко, оглядачі Іван Ілляш, Володимир Королюк, Людмила Коханець, фотокореспондент Андрій Нестеренко і футбольна команда газети, чия віртуозність з м'ячем перетворила на «фанів» навіть байдужих до спорту наших колег. За планом, крім зустрічі з керівниками міста і читачами, в Бучі відбувався футбольний турнір на честь Дня Перемоги, і знехтувати таку подію не дозволила б наша спортивна честь.

Звичайно, колишню курортну славу міста «відцензурував» Чорнобиль. Але життя, хоч це і банально звучить, триває. Привітні обличчя місцевих мешканців, дитячий сміх, чисті підметені вулиці, ошатні площі... Одне слово, якби за відсутність папірців на тротуарах виставляли очки, столиця продула б Бучі, як аутсайдер.

Про тутешні здобутки та результати чотирьох каденцій у кріслі міського голови Анатолія Федорука на сторінках «Голосу України» вже розповів наш колега — редактор «Бучанських новин» Сергій Куліда (див. «Голос України» від 7.05.2011 р.). Нам залишилося переконатися у правдивості ним написаного, поспілкуватися з самим Анатолієм Петровичем і ознайомитися з організацією роботи міської ради, зокрема, полегшеного доступу до владних структур громадян, яких у Бучі не ганяють бюрократичним колом: «а цього папірця немає, а принесіть те, що нам забаглося, а прийдіть завтра...». У вестибюлі — чіткий перелік потрібних документів для вирішення земельних, підприємницьких, інших життєвих питань і підготовлені бланки для заповнення.

Як відомо, статус міста Буча вибила чотири роки тому. Щоправда, розподіл функцій між нею та Ірпенем не завжди був — і залишається — «конфліктом хорошого з прекрасним», але своєрідний «суверенітет» з його «самостійницьким» розпорядженням місцевого бюджету підтримують усі, з ким нам довелося спілкуватися цього дня. Хоча, звичайно, ще не всі питання «демаркації» між двома містами обласного значення вирішено. Про деякі з них ми дізналися під час розмови з ветеранами Другої світової.

Головний редактор «Бучанських новин» Сергій Куліда, заступник головного редактора «Голосу України» Леонід Бровченко, Бучанський міський голова Анатолій Федорук (зліва направо).

Переможцям — «наркомівське»... яйце

Зустріч з учасниками та інвалідами війни відбувалася, нагадаю, відразу після святкування Дня Перемоги над фашистською Німеччиною. Святкування, котре цього року, як відомо, увінчалося не лише «сльозами на очах», а й кров'ю на кінцівках постраждалих від провокативної «битви» у Львові. Можливо, саме тому все сказане колишніми фронтовиками сприймалося нами з таким загостреним відчуттям їхнього болю. Легко виголошувати гучні здравиці на честь 9 Травня, влаштовувати паради й салюти, клястися в «гігабайтах» пам'яті, у котрих «ніхто і ніщо не забуте», вивішувати чи, навпаки, зривати «архівні» прапори держави-небіжчиці. Дії нещоденного вжитку не потребують затрат душі. Коли в ній вакансія совісті й чуйності, порожнечу не прикриють красиві слова, не замаскують георгіївські стрічки і гнівні заяви з приводу львівських подій.

Хто почує в канонаді взаємних звинувачень самих ветеранів, яким потрібні не обіцянки, не словесне заступництво, а справжня і, головне, постійна опіка держави?

— Подивіться на нас, — піднімається учасник бойових дій Семен Васильович Вернигоров, — ми тримаємося на аптеках, а там забирають у нас усю жалюгідну пенсію. Що важать якісь знижки, коли ліки страшенно дорогі? Зробіть так, щоб з нас не здирали останнє, адже ветеранів залишилося не так і багато.

Нині в Бучі їх справді небагато: всього 109 учасників бойових дій. Наймолодшому — 84 роки. Без «тримання на аптеках» не вижити. Але в державі з її вічним дефіцитом бюджету легше знайти гроші на парадні заходи і прапори, ніж на буденну підтримку фронтовиків. Колись їм видавали перед боєм наркомівські сто грамів. Тепер для бойового духу в лікарні до вбогої пайки додають... одне яйце.

— Лежав я у стаціонарі, — згадує Семен Васильович. — Налили мені якоїсь збовтаної юшки-водички. «І все?» — питаю. — Якщо ви учасник війни, то вам належить яйце. Оце «доппайок»! Невже чиновників у їхніх лікарнях також так годують?..

Усе, що пов'язано з медициною, викликає у ветеранів головний біль, якому не зарадить навіть вітчизняний аспірин зі знижкою. «Я фронтовий офіцер, командир кулеметної роти, що знищувала фашистські літаки, —каже інвалід першої групи Петро Рафаїлович Маринчук. — Але легше було тоді в мессершмідта поцілити, ніж тепер потрапити до обласної лікарні. Дістати направлення — проблема. Пройти медкомісію — взагалі як Дніпро форсувати. Зневага до нас на кожному кроці. Ніхто поза чергою не пропускає, ще й вилають тебе, як ворога. Ми колись кров'ю змочили свою землю. Тепер доводиться сльозами образи поливати...

Елементарне співчуття до цих людей справді не потребує грошей, віддавати шану можна цілком за «спасибі». Але, розповідають, на дверях лікарняних кабінетів після ремонту чомусь навіть зникли таблички з оголошенням, що учасники війни мають право на позачерговий прийом. І з такими написами вони наривались на «компліменти», а без них і зовсім «взяття висотки»: «Куди, діду, преш? Ветеран? І що? Часу не маєш? На роботу запізнюєшся?».

Яка в них, звісно, робота? Але часу таки не мають — на життя. Бо черги і образи — це не просто змарновані години і нерви, а відчикрижені рештки здоров'я. Можливо, молодшим цього не зрозуміти, але ж, здається, цю проблему, за бажання, можна було б розв'язати просто — оформляти медичні документи для ветеранів війни за окремою процедурою.

Хоча сама нинішня ситуація з медициною тут багато складніша. І не лише для учасників нашої зустрічі. Так, розлучившись з Ірпенем, Буча стала самостійним містом, але розташована на її території лікарня все ще прив'язана до «метрополії». «Виходить парадокс, — пояснює заступник голови місцевої ради ветеранів війни Лілія Опанасівна Скачкова, — медичний заклад у нашому місті, але належить Ірпеню. Так само, до речі, і з відділенням міліції. Потрібно, щоб усі структури були наші повністю, тоді, гадаю, і ставлення до нас змінилося б. Принаймні міський голова Бучі припильнував би, щоб нас не ображали...»

Ветерани не схильні до пієтету, але про Анатолія Федорука відгукуються зі щирою повагою. Кажуть, Анатолій Петрович — 19-й голова міста за повоєнний час, але зробив для Бучі більше, ніж усі його попередники разом. «Ніколи не підвищить голосу, — стверджує Лілія Опанасівна, — хоч який би був зайнятий справами, завжди уважний і привітний. З міського бюджету нам без чиновницьких «заморочок» виділяють гроші і на «хліб», і «на видовища». На місто гріх було б нарікати, але ж не все залежить від місцевої влади...»

Залежить справді не все. Навіть та сама зміна статусу лікарні, хоча міський голова вже не перший рік намагається вирішити це питання на користь бучанців. Не залежить від нього і виконання обіцянки «ставки» Головнокомандувача — до 2015 року кожного ветерана війни обігріти посиленим соціальним захистом. «Це — знущання, — обурюються співрозмовники, — хто з нас дочекається того посилення, коли навіть у дітей війни вже «роки на зиму повернули»? Яке життя нам обіцяють — хіба що домовини? Спасибі за «благо», а може так статися, що мало кому з нас навіть ця окрема «квартира» знадобиться через чотири роки...»

«Я хочу сказати не про майбутній, а нинішній соціальний захист, — долучається до розмови інвалід війни ІІ групи Микола Васильович Давидченко, — точніше, його імітацію. Ось нам належать путівки на оздоровлення: здається, чим не вияв турботи? Але річ у тому, що не всі цим можуть скористатися, навіть на поїздку по здоров'я треба мати... здоров'я. Більшості з нас це важко: з «аптекою у кишені» навіть до Циблів не доїдеш. Тоді, кажуть, можна скористатися грошовою компенсацією за путівку. Я хотів скористатися, і знаєте, скільки вона «вартує»? Аж двісті гривень!? Це ж глузування з нас, а не компенсація. Кажете, в бюджеті немає грошей? А скільки депутати одержують на своє оздоровлення при своїх зарплатах?! Нам їхній захист на папері не потрібен...»

Згадка про депутатів зачепила за живе навіть тих, хто досі відмовчувався, лише схвально кивав головами на репліки інших. «Телевізор соромно дивитися, коли вони голосують. Таке враження, що не людей обирали, а руки...». Хоча дісталося не лише Верховній Раді, а всім «товаришам, що мають мільярди». «Ми помираємо, а вони капітали збирають. Хіба ж це не війна проти свого народу?»

На щастя, серед представників «Голосу України» «товаришів з мільярдами» не виявилося, тому в цій «війні» нам визначили диспозицію парламентарів: між ветеранами і владою. Ми одержали «бойове» завдання написати: а) щоб відповідні органи зобов'язали перевізників з чуйністю ставитися до учасників війни і не грубіянити їм зверхньо: «одного

вже везу, а ти почекай». «Хто нас на фронті чекав?»; б) щоб лікарня у Бучі була своя, а не «позичена» в самих себе; в) щоб для ветеранів створили спеціальну аптеку... Втім, це пропозиції локальні і не обмежуються переліком кількох пунктів. Надзавдання — донести до відома вищих владних структур, аби кожного фронтовика поставили на персональний облік, і держава дбала про нього конкретно, а не «травневими тезами». Великих затрат бюджет не зазнає, адже учасників бойових дій залишилося в країні дуже мало. Ми до цієї програми додали своє побажання: щоб «армія» бучанців — учасників бойових дій — якомога довше не зазнавала втрат особового складу і перемагала хай і в тяжкому, але все-таки не безнадійному двобої з непарадною байдужістю.

Заступник міського голови Володимир Карплюк демонструє оглядачу «Голосу України» Володимиру Королюку автоматизовану інформаційну систему для мешканців Бучі.

Перемогла дружба... себто «Голос України»

У невеликій Бучі — три стадіони. Два кера не ходи, а просто будь свідком щоденних обідніх тренувань наших хлопців. А ось, хто здобуде «срібло» і «бронзу», було цікаво.

У кожного є спільні проблеми, а є — і свої особисті. Ветерани не відпускали журналістів навіть після закінчення офіційної зустрічі.

власні й тренувальна база столичної «Оболоні». «З такими можливостями ви можете в себе «Євро-2012» приймати», — пожартували ми, але президент ФК «Буча», депутат міської ради Василь Олексюк «гумор» відпасував. «Ми готові...».

Ми, звичайно, об заклад з місцевими вболівальниками не билися, оскільки й без «азартних» ставок знали, хто стане переможцем турніру. Тут, як кажуть, і до букме-

А доки учасники майбутнього чемпіонату до Бучі ще не доїхали, тут влаштували малий «мундеаль» між чотирма командами: міськвиконкому, збірною депутатів міськради, «Бучанських новин» і «Голосу України».

З початку гри між «Голосом України» і футболістами міськради минуло хвилин п'ять, як передбачливість проявилася і у вигуках наших сусідів по трибуні, що вболівали за «своїх». «Е, з цими приїжджими нічого в наших не вийде», — «непатріотично» махнув рукою говірливий дядечко. «Мовчи, — шикнув на нього товариш, а потім і сам погодився, — точно, нашим «капут», як німцям під Сталінградом. Дивись, як ті хлопці з Києва м'яча перехоплюють...». До честі голкіпера суперників, повної поразки вони не зазнали, але рахунок промовисто засвідчив про справедливість прогнозу: 10:2 на користь гостей.

Тим часом спортивна доля відвернулася від наших колег-журналістів. «Бучанські новини» програли депутатській збірній, і «Голосу України» довелося в наступному спарингу відстоювати честь професії з сильнішим суперником. «З депутатами, напевно, програють», — чомусь з легким розчаруванням зауважив уже знайомий нам дядечко після першого голу, забитого у ворота «голосоукраїнців». Чи то до депутатів у нього особисті претензії, чи, може, від нас підхопив флюїди вболівання за нашу команду. «Напевно» не вийшло. Другий поєдинок закінчився також з переконливим результатом: 7:3.

Команда міськвиконкому, хоч і не потрапила в призери, зате засвітила кращого гравця турніру — заступника міського голови Володимира Карплюка. А кращим бомбардиром визнали редактора відділу тематичної класифікації та розповсюдження інформації «Голосу України» Дмитра Потапенка.

Команді «Голосу України» вручили кубок переможця турніру. Хто б сумнівався...

Друге місце посіла депутатська збірна. Третє — після додаткової серії пенальті — таки здобули «Бучанські новини».

Кращим, звичайно, бути приємно, але для нас ще приємніше, що поза межами футбольного поля і гості, і господарі стали однією командою доброзичливих друзів, які власним прикладом «боронять ворота» розвитку спорту, особливо дитячого. Підготовці юних футболістів у Бучі приділяють особливу увагу. Не чужа ця тема, звичайно, і нашим хлопцям.

...День завершився. Сонце плавно пливло до заходу. А спогади про все побачене і почуте в Бучі — попри калейдоскоп наших звичних до нового вражень — стали нотатками не лише в блокноті. Сподіваємося, симпатії між нами і читачами взаємні. Принаймні не слабші, ніж футбольська солідарність після чесно відіграних матчів...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Група підтримки команди футболістів «Голосу України» — Іван Ілляш, Людмила Коханець, Леонід Бровченко.

Капітан футбольної команди нашої газети Олександр Пекний отримує кубок від депутата міської ради, президента ФК «Буча», Василя Олексюка.

Команда міськвиконкому засвітила кращого гравця турніру — заступника міського голови Володимира Карплюка

ХРОНІКА

Допоможи розпочати нове життя

В обласному наркодиспансері з ініціативи керівництва лікувального закладу відкрито каплицю. Допомагало реалізувати задум Волинське православне Братство тверезості імені святого Іоанна Кронштадтського, яке діє при місцевій єпархії УПЦ. Богослужіння на врочистостях очолив митрополит Луцький та Волинський Нифонт. «Не кожна людина є алкоголіком і наркоманом, але кожен алкоголік і наркоман є людиною, — сказав у своїй проповіді один із засновників Братства тверезості священик Стефан Ярема. — Головна наша мета: переконати хворих, що жодного з них Господь не залишив. Тому їм потрібно вставати з колін і розпочинати нове життя з Богом».

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Іван Марчук тепер на конверті

У Тернополі відбулося спеціальне погашення конверта, присвяченого народному художнику України, Шевченківському лауреату, одному зі ста геніїв світу, уродженцю села Москалівки Лановецького району Іванові Марчуку. На конверті — його знаменита картина «Пробудження». На штемпелі напис: «Іван Марчук, художник. 12.05.2011. Тернопіль. 46001».

Це другий випадок в Україні, коли прижиттєво на поштовому конверті вшановують відому людину. Першим був український космонавт Леонід Каденюк. Урочисте спецпогашення конвертів (їхній наклад — 491 тисяча) відбулося на головпошті Тернополя. Подія присвячувалась 75-річчю всесвітньо відомого художника. У день свого народження Іван Степанович також став почесним громадянином Тернополя. Мешканці обласного центру мріють про те, щоб тут був музей видатного земляка, у доробку якого понад три тисячі художніх полотен. Нині невеличкий музей художника є лише у його рідній школі в Москалівці.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Створять університетську клініку

Уряд АРК схвалив проект постанови Верховної Ради АРК «Про надання згоди Раді міністрів АРК на створення Кримської республіканської установи «Клінічне територіальне медичне об'єднання «Університетська клініка». В її структурі буде створено 9 центрів високоспеціалізованої допомоги, які об'єднають 48 відділень. За словами міністра охорони здоров'я автономії Ігоря Шпака, «створення клініки забезпечить підвищення доступності населенню та гостям автономії спеціалізованої допомоги».

Георгій ВЕРВЕС.
Крим.

Жителі побачать себе на великому екрані

У рамках кінофестивалю «DVERY» знімають фільм про Рівненщину. Картина, запевняє столичний режисер Ігор Бутирін, суттєво відрізнятиметься від уже існуючих стрічок про цей дивовижний край і стане візитівкою не лише фесту, а й області загалом.

До створення фільму долучились також музиканти, історики, фотохудожники, етнографи, журналісти, і, звичайно, кіноаматори — учасники фестивалю молодого кіно «DVERY».

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Інвестиційні можливості Вінницької області презентуватимуть у швейцарському Берні у вересні цього року. Про це домовився з швейцарською стороною голова Вінницької облради Сергій Татусяк та посол України в Швейцарській Конфедерації у Берні Ігор Дір, *інформує наш власкор Віктор СКРИПНИК*

Учора до Києва прибув новий посол Польщі в Україні Генрик ЛИТВИН, котрий отримає свої повноваження після вручення ним вірчих грамот Президентові України Вікторові Януковичу

З передвиборних фронтів...

До виборів у Державну Думу залишається лише півроку. 4 грудня нинішнього року російські виборці визначать свої політичні симпатії. Готуються до виборів і Кремль, і опозиція.

За останні два місяці в Росії в партійному житті сталися важливі події. Главу Ради Федерацій Сергія Миронова відправлено у відставку, а очолювана ним партія «Справедлива Росія», схоже, залишає політичну сцену. Дійшло до того, що, наприклад, місцева влада в Санкт-Петербурзі відмовляє «справедливим» партійцям у місці проведення з'їзду, а друкарні не бажають друкувати «справедливі» газети.

На місце «Справедливої Росії» претендує партія «Правое дело», яку погодився очолити один із найбагатших людей країни, металургійний магнат Михайло Прохоров. Хоча неможливо уявити, щоб скандальний мільярдер, якого французький суд мало не посадив за грати у зв'язку з любов'ю до еротичних пригод, стане лідером правих політичних сил країни. Причому «Правое дело» відповідно до стратегії кремлівських політтехнологів має стати «другою партією» Росії і представляти інтереси російської буржуазії у законодавчій владі.

А нинішня «Єдина Росія» різко змінить свою політичну орієнтацію і на озброєння візьме «ліві» ідеї, намагаючись витиснути із соціалістичного флангу КПРФ.

За прикладом «лідера нації» представники опозиції теж почали створювати «фронти»: «РОТ ФРОНТ», «Другая Россия», «Родина: здравый смысл», «Комитет национального спасения», «Русские».

Однак найбільше розмов — навколо «Народного фронту», який створено на чолі з прем'єр-міністром Володимиром Путіним. В оточенні Путіна «фронтова ініціатива» стала називатися стратегією «пожвавлення партії влади», а сам фронт — «неформальним небюрократичним об'єднанням». Сам прем'єр-міністр, що планує в 2012 році стати президентом РФ, заявив: «...мені б хотілося, щоб «Єдина Росія» ожила за рахунок нових ідей, нових осіб».

Але пропагандистський шум у ЗМІ — лише димова завіса, за якою не видно бажання російської влади допустити до виборів політичну опозицію, яка в Росії реально існує. Відомі політики, такі як Михайло Касьянов, Гаррі Каспаров, Едуард Лимонов, Борис Нємцов, Володимир Рижков, як і раніше, є маргіналами. На їхню появу на федеральних телевізійних каналах накладено табу.

Культові представники російської культури і громадські діячі звернулися до Дмитра Медведева з листом, у якому зазначають, що в Росії немає політичної конкуренції, вимагають забезпечити конституційні права громадян і виявити їх справжні політичні вподобання на чесних і вільних виборах депутатів Державної Думи та президента Російської Федерації.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

ФОТОФАКТ

Не менш як 30 тисяч демонстрантів зібралися на центральній площі Синтагма перед парламентом Греції, вимагаючи від влади відмовитися від політики жорстких бюджетних скорочень.

Фото Сіньхуа\Укрінформ.

Грузія хоче розвивати бізнес за рахунок інвестицій зі сходу України

Генеральне консульство Грузії урочисто відкрили в Донецьку. Дипломатичний заклад представлятиме країну в п'яти областях — Донецькій, Запорізькій, Дніпропетровській, Харківській та Луганській. «У східних регіонах України зосереджено величезний потенціал — науковий, людський, культурний, — відзначив Надзвичайний та Повноважний Посол Грузії в Україні Григол Катамадзе. — Величезна відповідальність лягає на нечисленний колектив Генконсульства, який повинен розширити і зміцнити рух між нашими країнами та регіонами».

На думку дипломата, потенціал для такого співробітництва — величезний. Зокрема, перспективною партнери вважають співпрацю в галузі енергетики. «У Грузії зараз з'явилися дуже гарні можливості, щоб бізнес заробляв гроші. Протягом останніх чотирьох років лише в Аджарський регіон інвесторами вкладено близько 5 мільярдів доларів. І ми розраховуємо, що схід України не спізнюватиметься, що величезний потенціал, який є на сході країни, буде залучено для розвитку бізнесу в Грузії», — додав посол.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

ФОТОФАКТ

У Сан-Франціско, на західному узбережжі США, відбувся 33-й карнавал Grand Parade.

Фото Сіньхуа\Укрінформ.

Європа зустріла відмову Німеччини від АЕС зі скептицизмом

Німеччина розраховує стати новатором у галузі переходу до відновлювальних джерел енергії, відмовившись від використання атомних електростанцій до 2022 року. Однак Євросоюз не має наміру наслідувати приклад ФРН. Відмова від АЕС посилить залежність від газу з Росії.

Як повідомила канцлер ФРН Ангела Меркель, у ФРН є можливість розвитку і зростання промисловості за переходу до нових джерел енергії, що дасть змогу країні одержати економічну вигоду, **передає ВВС**. Тим часом у Єврокомісії сумніваються, що Німеччині вдасться здійснити свої плани. У Брюсселі вважають, що в цьому випадку Берлін зіштовхнеться з фінансовими проблемами, оскільки йому доведеться інвестувати колосальні суми в розвиток альтернативних джерел енергії, **повідомляє Deutsche Welle.**

Посол Казахстану: «Труднощів у мене не було»

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

Днями завершує свою дипломатичну місію Надзвичайний і Повноважний Посол Казахстану в Україні та Молдові. Амангельди Жумабаєв прожив тут сім із половиною років. За його словами, він почувався в Україні, як удома, і не хотів би звідси їхати. Посла призначили заступником міністра закордонних справ Казахстану.

Амангельди Жумабаєв позитивно оцінює розвиток дипломатичних відносин Києва та Астани. Зустрічі на найвищому рівні відбуваються регулярно: після обрання Президентом Віктор Янукович свій третій офіційний візит здійснив до Казахстану у квітні 2010 року. Нурсултан Назарбаєв побував у Києві у вересні. А 23—24 червня до Астани вирушить із офіційним візитом Прем'єр-міністр Микола Азаров.

На підсумковому брифінгу пан посол окреслив основні особливості відносин між нашими державами.

Участь України в Митному союзі. «Наш підхід до цього озвучив наш Президент. Ми завжди «за» таку участь, але кожна незалежна держава свою політику визначає сама. Нам Митний союз дає більше можливостей розширювати внутрішній ринок. Адже це 170 млн. населення Росії, Білорусі, Казахстану».

Зона вільної торгівлі з ЄС. «Українська та казахська економіки доповнюють одна одну: у вас дуже розвинений технічний і науковий потенціал. У нас — величезні запаси сировини, розвинена гірська та нафтогазова промисловість. Ми створюватимемо спільні підприємства в Казахстані. Україна веде переговори з ЄС про зону вільної торгівлі. Якщо це вдасться, ми будемо раді реалізовувати спільну казахсько-українську продукцію на європейських ринках. Кожна країна робить те, що їй вигідно. Ми з повагою ставимося до вибору України».

Товарообіг. «Торік українсько-казахський товарообіг становив 2 млрд. 100 млн. дол. Більша частина продукції — українська. В Казахстан експортується сільгосптехніка, обладнання для нафтогазової промисловості, продукція машинобудування, кондитерські вироби, доходить навіть молочна продукція. Це великий ринок збуту для України. Ми перебуваємо в Митному союзі, тому наша продукція на митниці іноді оформлюється як російська. Ми зараз працюємо над цими формальностями».

Космічна галузь. «У Казахстані знаходиться найефективніший у світі космодром — Байконур. Ми будували його разом із росіянами та українцями. Зараз космодром на 50 років орендує Росія. Є спільні програми трьох держав. Для запуску супутників використовуються ракети, вироблені в Україні. Космічні програми розвиває комерційна структура «Космотранс». Раніше вона була українсько-російська, але скоро по 33% акцій належатимуть Україні, Росії та Казахстану. Ми приділяємо багато уваги цій галузі, маємо своє космічне агентство. В Україні навчається багато наших спеціалістів, зокрема в НТУУ «КПІ». У казахського та українського космічних агентств є спільні програми співпраці».

Внутрішня політика. «Труднощів у мене не було. Є нюанси внутрішньої політики України — коли міняється влада, це, звичайно, заважає проводити цілеспрямовану, планомірну роботу. Були одні — прийшли інші, доводилося заново домовлятися. Але це внутрішня політика України, ми до цього нормально ставимося».

Перспективи. «Ми провели дуже успішно Рік Казахстану в Україні у 2007 році, й навпаки. Значно зріс товарообіг, відкрилося багато спільних підприємств, проектів. Найкращим шляхом співробітництва є спільне виробництво продукції для нафтогазової промисловості. Також ведуться переговори про спільні м'ясо-молочні та малі металургійні комбінати. Є задуми спільно виробляти літаки «Антонов» для внутрішнього користування. Адже територія Казахстану величезна — дев'ята у світі за розмірами».

Про спільне. «У Казахстані проживає 330 тисяч етнічних українців. За радянських часів їх було близько мільйона. Коли я у 2004 році став послом, важко було добиратися з Казахстану до України: один рейс на тиждень. А сьогодні до Алмати й Астани рейси щоденні, в літній час — навіть двічі на день. Спілкування стало більш тісним. Я б не хотів звідси їхати. Україна дуже комфортна для дипломатії. За ці роки я не відчував, що перебуваю в іншому середовищі. Ми теж шануємо Тараса Шевченка, вважаємо його частиною своєї історії, зберігаємо його картини. У поселенні, де він колись жив, дітей досі називають Тарасами. Українська мова дуже легка, співуча, приємна на слух. Я вважаю щасливими тих, хто володіє цією мовою».

Аніта ГРАБСЬКА.

Гідропарк: небезпечно для здоров'я,
або Чого варте слово заступника глави КМДА Михайла Кучука

МИ ПРО ЦЕ ПИСАЛИ

Столичний Гідропарк — справжня зелена перлина Києва. Але постійні читачі «Голосу України» знають і про інше: перлина за кілька останніх років перетворилася на клоаку, громадську вбиральню просто неба, оскільки міська влада не спромоглася встановити достатню кількість бодай примітивних туалетів з вигрібними ямами.

Тим часом точок громадського харчування — і капітальних, і «наливайок», і палаток тут, особливо в літній сезон, стає дедалі більше. Їх власники — «підприємці» нахабно й цинічно — без будь-яких дозволів захоплюють території, не подбавши ані про елементарний рукомийник, ані про туалетні кабінки.

Кореспонденти «Голосу України» впродовж останніх трьох років порушували проблему Гідропарку, звертаючись до органів міської влади та правоохоронних, але не були почуті. На початку квітня з'явилася хоч і мала, але все-таки надія: заступник голови КМДА Михайло Кучук, відвідавши Гідропарк, так само, як і журналісти, не лише обурився станом цієї рекреаційної зони, а й розгнівався, пообіцявши до Дня Києва — 28 травня — знести 30 незаконно споруджених об'єктів. Хоча дивно, чому цей керівник налічив їх усього 30, оскільки їх тут — тисячі. Установлення таких у Гідропарку взагалі заборонено: на території немає каналізації і водогону.

Ми пообіцяли читачам простежити, як виконуватиметься обіцянка одного із батьків міста. Кілька днів тому побували в Гідропарку, щоб дізнатися, чого варте слово високого начальника. Найперше, в чому переконалися, — те, що ще на платформі станції метро «Гідропарк» слід негайно встановити попередження: «Гідропарк: небезпечно для здоров'я». Оскільки вбиралень тут бракує, а літо вже почалося, через відходи життєдіяльності людей у досить великому парку ступити нема куди, а сморід перебиває навіть аромати квітучих акацій.

Щодо знесення незаконних об'єктів, то жоден з них, за винятком двох-трьох невеликих кіосків, не... зник! Передовсім ті, які викликали найбільший гнів у пана Кучука. Приміром, спорудження ще однієї точки громадського харчування поблизу мосту Патона на Золотому пляжі, під яку забудовники забетонували чималу його частину. Не знесений також жоден будинок на березі озера Берізка, де зведено котеджне містечко, що теж пообіцяв пан Кучук.

ФАКТ

Щодо знесення незаконних об'єктів, то жоден з них, за винятком двох-трьох невеликих кіосків, не... постраждав! Передовсім ті, які викликали найбільший гнів у пана Кучука.

На одному з найбільших і найкращих київських пляжів — Золотому «підприємці» залишили для відпочивальників вузеньку піщану смужку біля самої води, де від спеки немає захистку. Найкраща ж частина пляжу, яка добре вентилюється вітром і затінена дорослими деревами, здебільшого накрита дерев'яними настилами, на котрих встановлені столики для відвідувачів кафе. Деякі з них з'явилися вже після відвідин пляжу паном Кучуком. Зокрема, ось це — на 80 місць, де висить оголошення: «Оренда. Хазяйка, номер телефону...».

Забетонований Золотий пляж у Гідропарку.

Ми запитали у жінки в кухарському спецодязі, чи насправді цей майданчик можна взяти в оренду? Приміром, на літні три місяці, і якою може бути плата. Не прогоримо?

«Хоч про умови треба домовлятися з хазяйкою, проте сенс є, — сказала вона, — оскільки наплив відвідувачів дуже великий. Тож 20 тисяч доларів за літо кілька разів окупляться». «А щодо оформлення документів, раптом контролери на предмет законності поцікавляться?» — запитали ми. «Щодо цього будьте певні: у хазяйки все схоплено, сюди ніхто не поткнеться. А поткнеться, то начуватиметься. Недавно один такий знайшовся, галасувати почав, мовляв, незаконне захоплення землі, забирайтеся звідси негайно! Ми хазяйку покликали, він побачив її значок на лацкані, й відразу здох, досі не знає, куди подітися». «То хто ж у вас хазяйка?» — подивувалися ми. «Депутат облради!» — «А, приміром, куди відходи складати, як з водою для миття посуду?» — «Для відходів є контейнер, воду для миття посуду качаємо з Дніпра, нею миємо (!), але ополіскуємо питною». — «А куди її зливаєте?» — «А в пісок і зливаємо» — по-змовницьки повідомила співрозмовниця.

У Гідропарку, зокрема на Золотому пляжі, таких точок — не злічити. Кількість відвідувачів — десятки тисяч. Але бодай хто поцікавився, чи миють руки ті, у кого вони купують і дешеву «швидку» їжу, і ту, яка продається за ресторанною ціною? Утім, і самим відвідувачам після «убиральні» під кущиком руки немає де помити.

З другого боку, хіба лише в цьому кафе миють посуд водою з Дніпра, а потім зливають її туди само? А якщо врахувати, що відпочивальники малі потреби справляють теж туди, то саме час заволати: «Санепідстанціє, рятуй!». До речі, ми поцікавилися, чому ті, хто має контролювати ситуацію, не карають порушників, не закривають точки? Один із співробітників, який не побажав назватися, пояснив: «Ми перевіряємо лише об'єкти, які працюють легально, а не незаконні — їх же не існує. А коли такі є, то це — справа правоохоронних органів, а не СЕС».

До речі, ще одне питання, утім, з огляду на сказане вище, риторичне: чи не тому СЕС не підписала жодного паспорта на дозвіл купатися на пляжах Гідропарку? Втім, купатися й відпочивати в цьому місці можуть лише самогубці.

Наталія ІВАЩЕНКО.
Фото Андрія ЯЩЕНКА.

ТЕМА

«Направляю для організації розгляду...»

У мене на столі — новий стосик листів від відповідальних осіб на критичні кореспонденції «Голосу України» щодо знищення зелених зон у столиці, у тому числі в Гідропарку.

Їх чимало назбиралося, і всі, з будь-якого приводу — під копірку. І підписи знайомі: начальник відділу захисту прав громадян та інтересів держави в екологічній сфері Генпрокуратури України М. Куликовський, начальник відділу прокуратури Києва Р. Басараб, виконувач обов'язків начальника управління, радник юстиції прокуратури Києва В. Богомол. Перелік можна продовжувати. Усі повідомляють, що «направили звернення редакції для організації розгляду».

Звертаючись до Генпрокуратури України із запитами — критичними кореспонденціями, редакція пояснювала, чому саме до неї: прокуратура Києва, КМДА, РДА не реагують на виступи газети. Але наші адресанти надсилають звернення тим, кого ми... критикували, а ті — ще кудись, звідки відповіді не надходять.

Або надходять, як цього разу — від першого заступника начальника управління екології та охорони природних ресурсів КМДА Г. Давидова на критичну кореспонденцію «Беззуба влада, або Що заважає чиновникам припинити знищення зелених зон у місті?». Але критичні закиди і мали стосунок до співробітників цього управління! Тому ми просили першого заступника голови КМДА Олександра Мазурчака відповісти на запит. А все-таки, що відповів редакції об'єкт критики? Не важко здогадатися: зелені насадження зносилися відповідно до «Порядку видалення дерев». Але ж ми й писали, що ці правила, закони і порядки порушуються — з мовчазної згоди таких чиновників, як пан Давидов!

...Чому вони собі це дозволяють — чиновники, прокурори, начальники? Вважають нас за бидло, спроможне проковтнути й таку зневагу? Чекаємо на відповідь — без «направлення» в іншу інстанцію...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Готель «Баккара». Далі буде?
Громадяни дуже швидко втрачають те, що подарувала їм природа, — водойми, парки, узбережжя

«Чому чиновники КМДА та прокурор Дніпровського району столиці обдурюють громаду?» — під такою назвою 14 квітня у «Голосі України» надрукована критична кореспонденція про розташування плавучого дебаркадера-готелю «Баккара» біля входу у Венеціанську затоку, що в Гідропарку.

Нагадаю коротко, про що йшлося. Торік восени, за розпорядженням транспортної прокуратури Києва, причальну стінку Дніпровської набережної звільнили від дебаркадерів, на яких розташовувалися готелі та заклади громадського харчування. Один з них — п'ятиповерховий плавучий готель «Баккара» на 200 місць пришвартувався зовсім недалечко — через ріку навпроти, поблизу метромосту, не лише спотворивши мальовничий краєвид на Довбичку, а й порушивши низку природоохоронних законів і забравши частину берега — «дикого» пляжу у відпочивальників і рибалок.

Редакція зверталася до прокуратури Дніпровського району, прокуратури Києва і до Генпрокуратури, КМДА. Слід сказати, що про «Баккару» газета писала кілька разів, вимагаючи від органів влади та правопорядку відповісти, на якій підставі готель пришвартований там, де це робити заборонено? З районної прокуратури одержано відповідь, що вона не вбачає підстав для прокурорського реагування, решта адресантів узагалі не відповіла на запити редакції.

Заручники державного безладу

На критичну публікацію відізвався один з акціонерів компанії-власника «Баккари» Вілен Матвєєв. Не переповідатиму всю розмову з підприємцем, зупинюся лише на типових для такої ситуації моментах. 2006—2009 року це товариство з обмеженою відповідальністю — готельний і ресторанний комплекс уклало цілком легальні угоди з Фондом держмайна, державним підприємством «Адміністрація річкових портів» і КП «Плесо» на розміщення плавзасобу біля причальної стінки Дніпровської набережної терміном на 10 років. Але торік транспортна прокуратура Києва заявила, що перебування тут «Баккари», як і інших дебаркадерів, — незаконне і змусила їх забиратися. «Баккара» цього зробити не спроможна: її п'ять поверхів не проходять ані під мостом метро, ані під Парковим.

Вілен Матвєєв згоден: готель не має стояти там, де він швартується. Ще й тому, що стоїть на прохідній «розі вітрів», а це потребує додаткових коштів для його утримання. Але й іншого місця для дебаркадера немає. На думку пана Матвєєва, є лише один варіант: перетягнути готель на 300 метрів далі — до мосту метро, звідки він начебто не перекриватиме вхід до Венеціанської затоки. Розроблено проект нової стоянки і вже поглиблюють дно річки для нового швартування. Справа — за рішенням Київради, до якої адміністрація готелю звернулася за його затвердженням і дозволом про надання земельної ділянки для паркування автомобілів і швартування.

Я запитала у пана Матвєєва: «Що, коли такі дозволи Київрада не надасть?». «То розбиратимемо верхній поверх споруди і рушатимемо до одного з грузинських міст, з яким є про це домовленість, — відповів він. — Якщо Україні не потрібен готель для гостей «Євро—2012».

Утім, чи варто запитувати, що буде з цим шматочком природи, коли Київрада надасть дозвіл?

Замість післямови

Важко сказати, які з наданих «Баккарі» українською владою дозвільних документів відповідають вимогам законодавства. Адже для того, щоб з'ясувати це, журналіст має покласти на «олтар» справедливості мало не життя: чиновники, що в'юни — не даються в руки. З другого боку, які можуть бути дозволи на те, що законодавством заборонене? Я б і поспівчувала пану Матвєєву і його компанії, які теж, мабуть, стали жертвами українського вседержавного безладу. Але коли відверто, то мені більше шкода інших заручників нашої влади — громадян, у цьому разі киян, які дуже швидко втрачають те, що подарувала їм природа, — водойми, парки, узбережжя.

І насамкінець. Досі крутиться на думці запевнення пана Матвєєва про те, що охоронці «Баккари»... дозволяють городянам рибалити поблизу готелю. А щодо зливу технічної води у Дніпро, то, за наявності величезної кількості «точок» громадського харчування та за відсутності системи каналізації у Гідропарку, купатися в такій річці небезпечно. З чим я цілком і повністю згодна. Тільки ж допоки це триватиме? Адже якби з самого початку влада думала чим треба у таких випадках, не надаючи сумнівних гарантій, то й підприємці, можливо, не один раз «відміряли», перш ніж вкладати величезні гроші в такі проекти.

Марина ІЩЕНКО.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Україна — ЄС — Росія: шлях до гармонізації

СВІЙ ПОГЛЯД

Якщо оцінювати поточний стан економічної сфери України за почуттями, то в цих оцінках складно позбутися відчуття в'язкості. Немовби в степу пройшла злива, дороги розбухнули й колеса загрузли в чорноземі по саму маточину. І ніякого руху. Хіба тільки в цінах і відсотках інфляції. Начебто б і товарообіг збільшується, і різні візити пожвавилися, і пропозиції про співробітництво надходять від Митного союзу і ЄС, що от-от нас прийме, бодай спочатку через асоціативне членство. Часу минуло доволі, щоб визначитися. А щоб визначитися, потрібно зрозуміти, що відбувається. Про це — в розмові постійних авторів «Голосу України» журналіста, письменника Олександра МАСЛОВА з відомим економістом, Заслуженим діячем науки і техніки України, **ректором Київського університету ринкових відносин, доктором економічних наук, професором Володимиром ЧЕРЕВАНЕМ (на знімку).**

— Хоч два десятки років і тупцюємо на місці, активно доїдаючи колись могутній потенціал — основу колишньої гордості й непорушної упевненості в успіху, але не можна не бачити — щось змінюється. Наприклад, почали говорити про інтерес України і на Сході, і на Заході. За основу нарешті взято цю парадигму, що важливо саме по собі. І навіть НАТО трохи відсунуто вбік. Зникли ілюзії щодо майданних хвиль кольорових і могутніх мовних можливостей. Чи це не так, Володимире Павловичу?

— Проте ясності як не було двадцять років тому, так немає її донині. Як житимемо далі, що робитимемо, які плани вибудовуватимемо і чи буде від них реальна користь? Видно лише те, що Україна у свідомості оформляється в перехрестя. На яке зав'язані інтереси ЄС, Росії, Штатів, НАТО... Звичайно, можна на такому тлі розмірковувати про просторовий авторитет України. Можна й про інше.

— Що намагаємося на вістря цього інтересу відому балканську ракову пухлину, яка спричинила дві світові війни, повернути на себе? Хоч-не-хоч.

— У тому числі й про це також. Ось чому у таких зав'язках і з такими наслідками потрібна гранична обережність. Ми сьогодні знову в центрі уваги. Як на початку й у середині XX століття, як у XIX, як у XVII і XVI, як X—XI ст., коли саме наша частина Простору як такого ставала розмінною монетою у великих політичних іграх з їх вочевидь економічним підґрунтям. Чим така увага закінчується для нас самих, добре знаємо навіть з нашого свідомо неадекватного і дуже поверхневого історичного опису. М'яко кажучи.

Ось чому переконаний, що при виробленні принципових, державного рівня рішень потрібно враховувати низку моментів. Наприклад, що Україна перебуває в стадії, скажемо так, транзитної втоми. У широкому її розумінні. Ми транзитна країна, в чому наша перевага. І біди теж, тому, перше, що досі не навчилися цією вигодою користуватися у власних інтересах. І при цьому колосальна залежність від нафти і газу. Відтак постійна боротьба за дешеве паливо, ускладнена тим, що досить великий відрізок часу не знали в ньому обмежень. Нам і нині йдуть назустріч. Але час і досвід показують, що пожертвування в цій частині не приносять успіхів. От, здавалося б, спеціально для нас недавно знизили ціну на 100 доларів. Успіх виявився тимчасовим. Бо зростаючі світові ціни нівелювали, знищили наш власний економічний розвиток. І починаємо, як мала дитина, тупотіти ногами, вимагаючи від постачальника поступок. Але ж у стратегічному для нас плані вони для нас нічого не вирішують. Один раз домоглися, другий, а ціни повзуть, завдаючи ударів по економічному зростанню, що є головною умовою для виходу бодай на прийнятний рубіж. Пільговий газ одержали, з'їли. Але ситуація просила. Виходить, знову маємо гасла: не поступитеся — денонсуємо. Подивіться на ситуацію навколо Чорноморського флоту, на який газ зав'язаний. Але при цьому забуваємо про перспективи відшкодування збитку, який нав'язуємо другій стороні, що домовилася з нами. А грошима цими давно закриті всілякі діри. Забуваємо, що живемо в ринковому просторі, яким би убогим він у нас не був. Забуваємо, що цей уже загублений капітал витрачений не тільки на поточні потреби, а й підтримку внутріукраїнської стабільності, що дістається нам аж ніяк не дешево. І в цьому бачиться друга наша особливість, що свідчить — Україна катастрофічно відстала від світу. Беру оцінки міжнародної фінансової корпорації — з ефективності ведення бізнесу. За цим показником Україна посідає 145-те місце серед 183 країн світу. Про які інвестиції можна говорити, якщо ми ще й на 164-му місці за економічною свободою та підприємництвом?

Тоді на чому будується наша стратегія економічного зростання? Адже при визначенні цілей ці пороги враховуються передусім. Тільки не нами. Тому за підсумками кризи закономірно опинилися серед найбільш постраждалих країн. Уже відомо, що в 2009 році світовий валовий продукт знизився на 0,6 відсотка. Здавалося б, в умовах кризи повинне бути гірше. Але гірше стало тільки в нас. Адже в країнах, що розвиваються, до яких відносять Україну, ВВП виріс на 2,6 відсотка. У кризу! В Україні — мінус 15 відсотків.

— Ціна бажань, що не збігаються з можливостями?..

— І цілей, які не стикуються з реальним станом справ. А яка ситуація нині? Темпи зростання ВВП в Україні посткризового періоду нижчі від середнього серед країн, що розвиваються. У них за 2010 рік зростання 6 відсотків (при середньосвітовому 4,4), а в Україні — 4,2. Ми у своєму розвитку йдемо гірше за всі інші держави.

Польща сьогодні обійшла Україну за показником на душу населення в три із лишком рази. Казахстан — майже удвічі. Росія — в 1,7 разу. Але ж зовсім ще недавно ми були в передових. Питання стоїть уже так: чи зможемо зберегти навіть ці абсолютно низькі темпи. Коли для порівняно впевненого руху вперед потрібні 8—10 відсотків. А ми в роздумах — чи зможемо зберігати те, що маємо? Бо йде агресивне зростання цін. Насамперед, на нафту й газ. І не Росія диктує умови. Сьогодні в неї самої позначився їх дефіцит.

— Там оцінюють стрибок як змову постачальників...

— Але ж те саме бачимо й у Штатах.

А тепер давайте подивимося, за сценарієм західних — не наших експертів, на динаміку світових цін у найближчих — 20—30-х роках на сиру нафту. Уже маємо висновок, що в номінальних цінах вона підніметься до 190—244 доларів за барель. Це в теорії. На практиці, переконаний, буде ще більше. Встоїмо, впораємося? Адже це тенденція на найближчу перспективу, що заявляє про себе з випередженням: начебто б плануємо на двадцять років, а ситуація вже надворі. Уже самі експерти заплуталися й не можуть розібратися в тому, що відбувається.

Третя особливість України бачиться в особливостях вироблення своїх перспектив. Тієї, зокрема, що опозиційна меншість, як свідчать соціологічні дослідження, дедалі більше перехоплює ініціативу у свої руки. На невдоволенні, база якого закладена свого часу нею самою. Сьогодні більшість править меншість. До того ж відбувається це начебто без обезголовленої опозиції. Поки Президент, уряд і регіонали загалом намагаються розібратися з не ними створеними геополітичними й економічними завалами, опозиція активно, зі своєю ідеологією етнорадикалізму знову утверджується на внутрішньодержавному політичному полі. Подивіться, яка хвиля агресії виходить від ЗМІ. І в цю агресію втягується дедалі більше людей. Атака ведеться, насамперед, на чинну владу — під крики про утиски свободи слова та попрання євроцінностей. Та ніде у світі нічого подібного немає й бути не може. Якщо за основу взято інтереси держави як такої.

— Якщо, уточнити, йдеться про свою державу та її інтереси. Не випадково адже чуємо через океан окрики — у перерві між бомбуванням Тріполі й передвиборним спектаклем у Пакистані про провальні успіхи у боротьбі «з міжнародним тероризмом», що «істинно-демократичного» начала в Україні вочевидь бракує. Вимагають багато більше.

— І робиться це не без орієнтації на нівелювання тих заходів, яких вживає уряд. Коли ми всі начебто б єдині з владою в інтересах. У тому числі в головному векторі — в істинно демократичний світ, у Європу! Коли здавалося б, трохи піднатужитись і, якщо не журавель, то синиця в руках. Але ні, одну силу націлюють на те, щоб вона бомбила іншу. Під наглядом третьої. Звісно, авторитет регіоналів і оточуючих їх сил підтримки став в українському суспільстві різко падати. І тих програм, які вони намагалися реалізувати.

Він падає ще й тому, що не все просто і з НАТО. Адже воно знову на вустах. Заговорили про спільні навчання, ухвалено рішення про допуск військ на нашу територію. А чого варті заяви керівництва блоку, що їх «зусилля переміщаються на Схід» — з окресленням своїх інтересів у Грузії та в Україні. Нас, хто начебто виступає з нейтральних позицій, уже оцінюють так само, як і Грузію. І тому наші реформи теж ідуть за танцюючим принципом — «крок уперед і два назад». Звідси невдоволення з боку великого бізнесу й малого, практично повністю відданого на сваволю бюрократії. Російська мова як державна вчергове опинилася за бортом передвиборних обіцянок.

ПИТАННЯ ДНЯ

Можете запитати, а хіба в гучній боротьбі з корупцією щось удалося змінити? Гадаємо, поки не «розберемося з цією темою», ні в чому іншому успіхів не буде. Але при цьому забуваємо про тонкість — що «масштабніше» з цим злом боремося, то більше корупція. Це означає, що підхід неефективний. І результат не заявить про себе доти, доки в бізнесу й підприємництва не буде економічної волі, доки не подолана масова бідність.

Можете запитати, а хіба в гучній боротьбі з корупцією щось удалося змінити? Гадаємо, поки не «розберемося з цією темою», ні в чому іншому успіхів не буде. Але при цьому забуваємо про тонкість — що «масштабніше» з цим злом боремося, то більше корупція. Це означає, що підхід неефективний. І результат не заявить про себе доти, доки в бізнесу й підприємництва не буде економічної волі, доки не подолана масова бідність.

— Не випадково В. Путін в одному з останніх виступів зауважив: поки немає середнього класу, не буде просування в боротьбі з корупцією.

— Ми її абсолютизуємо. Це боротьба із млинами. Наведу такий приклад. Результати обстеження, проведені професорами Колумбійського університету на пострадянському просторі, показали, що серед нагальних проблем, з якими зіштовхується підприємництво, корупція посідає лише дев'яте місце. Серед п'ятнадцяти обмежень. Це означає: потрібне серйозне зміщення акцентів у поточній політиці суспільного розвитку. Не варто нескінченно смикати за поки що не найважливіше кільце ланцюжка. Адже, абсолютизувавши проблему, підвели її до парадокса: боротьба з корупцією, по суті, стала запорукою її ж розвитку.

Наступна важлива особливість, яку ми маємо враховувати при визначенні нашої стратегії. Криза підштовхнула сьогодні провідні країни світу до жорстких відносин за переділ сфер впливу, що Україна у спробах вироблення власної геополітичної складової недооцінювала, а точніше — ігнорувала. Зрозуміло, що далі так тривати не може.

— Скільки часу пішло на усвідомлення елітою чинника транзитності? Адже йдеться не тільки про транзитність як ключовий чинник. Криза і жорсткі відносини за переділ впливу у світі закономірно вносять в усе свої коректування. А ми, як і раніше, йдемо шляхами економічного романтизму.

— Гадаючи, що ось-ось щось там вибудуємо, дивимося на процеси у великому світі як на таке, що обертається винятково навколо нас самих. Наче зовсім не залежимо ні від енергетичних ресурсів, ні від ринків збуту та багато чого ще. Ніби не бачимо, чи справді не бачимо, що світове лідерство сьогодні від США зсувається до країн БРІКС, у яких темпи приросту за десять відсотків на рік. Що до 2016 року Китай упевнено перевершить США за обсягом ВВП, що Японія давно вже в новій геополітичній ситуації висунула ініціативу зі створення в Азії подоби ЄС. Хоча все це ще в складнощах, ідеї заявлені й осмислюються. У той час, коли сам Євросоюз опинився на порозі серйозної реструктуризації, він сам у стагнації і без вочевидь авторитетних лідерів. Зате з необдуманими діями. Не випадково США вдалося-таки затягти частину держав ЄС у війну, а Німеччина — дистанціювалася. Ці події ще більше розкололи й без того напружену Європу.

Глобалізація вочевидь увійшла в стадію турбулентності, завихрень, які невідомо кого й куди винесуть. У цих же геополітичних розкладах усвідомлено спровокована арабська дуга нестабільності, що для багатьох означає втрату альтернативного ринку вуглеводнів, не рахуючи інших. Адже це теж загострює проблему цін. І хто б і що б на цей рахунок не говорив, усе зав'язано в один вузол, Як зрозуміло й те, що Росія не буде усвідомлено — заради України, змінювати умови складної вуглеводневої кон'юнктури. Адже вона торгує не тільки з нами.

— Такі преференції викличуть відверте євроневдоволення. Газ і нафта настільки важливі, що Європа стрімголов ринулася у війну з Лівією. Франція війною пішла хіба за ідеали демократії? Чи я не правий?

— Питання риторичне. Так, на Близькому Сході війни тривають зовсім не за євроцінності, а за нафту і газ. Це сьогодні головний орієнтир. А не ігри в демократію за єврозразками, в яких так хочемо взяти участь. Тому й не виходить у нас ніякої власної геополітичної моделі. І не вийде, за підігравання не власним, а чужим інтересам.

Проблема Лівії за своєю значимістю мені уявляється рівною Ленінградській блокаді або навіть Сталінграду. Тим більше що на Сталінград, пам'ятаємо, мусимо пам'ятати, обрушився не тільки Гітлер, а й значна частина Європи. Тепер усі дружно кинулися на Тріполі. Без рішення Ради безпеки, нікого не питаючи і ні на кого не зважаючи. Це ціна загальносвітовим правилам. Лівія — це геополітична помилка і Європи, і Росії, і Китаю. Останні, проголосувавши й утримавшись, по суті, самі собі обрубали джерела стійких доходів. На багато мільярдів доларів. І не тільки від продажу озброєнь. Китай втратив 220 млрд., відчутні втрати України й Росії. А Лівія — це перше місце в Африці по газу й четверте — по нафті. Не кажучи про те, що Лівія ще й одна із ключових точок Простору. На якій Євросоюз разом з НАТО, з його декларованою бомбами гуманістичною політикою, втягся в насильницьке нав'язування власних правил гри. А хто дасть гарантію, що завтра це не буде Україна? Є такі гарантії? Їх немає. Але є сумний досвід світових воєн.

Більше того, сьогодні в Лівії з її обмеженими громадянською війною можливостями російську й українську військову техніку розстрілюють без бою. Політичною риторикою, тобто брехнею і прямим втручанням послабляють її можливості для відповіді й демонструють тим самим її не очевидну бойову слабкість. Нещадно розстрілюючи мирне населення, дискредитують Лівію як державу, а заодно й нас, як найважливішого світового виробника озброєнь. Ось що відбувається. Хіба для нас це не привід до роздумів? І вийшло, що й Росія, і Китай, і ми разом з ними, у цій війні зіграли проти самих себе. Немає сумнівів, що Росія й Китай цей пролом закриють, Україні буде складніше. Усіх приспали в Раді безпеки гуманістичними обіцянками та заявами, щоб насправді провернути піратську акцію за капітал, за контроль над нафтоносними районами. Закликами до миролюбства, обманом і прямими бойовими діями. За ширмою демократії.

— І в підсумку одержали ситуацію пам'ятного 1939 року. Коли шукали вигоди, обіцяли, віддавали й пускалися на всі заставки дрібних воєн, що закономірно переросли в одну велику.

— Згоден. Тоді теж Гітлер запевняв усіх у миролюбстві, а потім напав. Сьогодні на Близькому Сході закручений коктейль із грома-

відносин

дянських воєн. А їхня мета завжди одна — покращити позиції для початку наступних. Хто на черзі?

— Що свідчить: Україні, щоб стати сильною і справді незалежною, потрібна потужна сильна опора. У чому вона вбачається?

— Насамперед, в інтеграції зі структурами, які зможуть дати найвищий економічний результат. Реальний, а не доктринерський. Україна вперто шукає його у євроінтеграції. Можливості вектора по Митному союзу оцінюються дипломатично: як чуємо по офіційних каналах, «іде пошук прийнятних форм відносин» — «за формулою три плюс один». Іншими словами, про такий собі вступ без вступу. Демонстрація позиції розгубленості. Чи погодиться Росія з такою формулою відносин? І справа не в Росії — вона своє рішення знайде, вже знайшла. Справа в наших інтересах. А інтерес цей диктується тим, що товарообіг між Україною і ЄС дорівнює 33 млрд., а з Митним союзом — 42, з розвитком за прискореним підвищенням. Що стосується ЄС, то там темпи слабкіші.

Можна розмірковувати, що нам дасть Європа? Звичайно, це здорово: спрощуються митні переходи і збори, доступнішими стають сфера послуг і інвестицій, запускаються регулюючі механізми, знімається частина конкурентних проблем. У сфері державних закупівель зближення стандартів. Завдяки впровадженню євростандартів українські виробники одержують можливість збільшити експорт, що для нас дуже важливо. Відкривається доступ не тільки до великих європейських ринків, а й до ринків третіх країн. Тобто позитивних моментів безліч. І безвізовий простір... Нам обіцяють підписання домовленостей щодо цього до кінця поточного року. Але стоїть питання: що ми в результаті такої інтеграції втратимо? Адже ми не раз багато чого вже намічали з Європою, навіть були близькі до мети. Але віз стоїть на місці, а час іде. І при цьому в принципі не ставиться питання, а чи може все це відбутися без підтримки Росії? Адже паливні ресурси, сировинні й ринкові позиції на іншому боці.

— До того ж чітко бачимо, що ті ресурси, які Україна могла знаходити й пропускати через себе, Росія вже переналіщує на Схід. Адже від Уренгоя до Китаю багато ближче, ніж до українського кордону. Тому питання можна поставити й так — а чи може в принципі Україна відбутися без Росії? У Євроспільноті.

— Впевнений, що ні, це неможливо в принципі. Чому? Європа говорить про це відкрито. Цитую експдепутата Європарламенту Джульєтто К'єза: «Якщо чесно, то Європі більше потрібна Росія. Європа на словах і, можливо, навіть фінансово підтримуватиме Україну, але вона сьогодні не зможе просто «переварити» цю країну. Європа повинна сьогодні думати про себе, і було б помилкою з боку України чекати багато чого від ЄС».

Не можна забувати й про те, що при вступі до Євроспільності Україна стає буферною територією між ЄС, НАТО й Росією, що цим приймаємо на себе незавидну роль Польщі, яку вона сьогодні виконує. Чому нас Польща підтримує? Та тому, що за фактом це прифронтова територія, де розміщені передові бази НАТО, що не раз уже демонструвало свою «миролюбну» політику, в результаті якої у наших сусідів уже розміщені ще й чужі ракетні установки. Хіба вони спрямовані на Ірак, на Іран? Та найменший порух на цій, по суті, фронтовій смузі, знову перетворює її на реальний театр бойових дій. Учергове. Звісно, що така перспектива саму польську сторону задовольняти не може. Вона тепер щосили прагне до зсування такого акценту. Куди подалі! А куди далі? Ближче до кордонів Росії — в Україну. Зрозуміло, що й Росію такий дружній жест задовольнити не може. Вона розцінює такі ігри як пряму загрозу своїй безпеці й накопичує сили для її ослаблення.

І тому зовсім не випадково ми не увійшли ще до Євроспільноти, ми ще нікуди не увійшли, а НАТО вже зробило заяву, що воно переміщає «свої зусилля» на Схід. І чітко каже куди — Україна! Далі одержимо пропозиції про спільні навчання — мирні, спокійно-демократичні, потім надійде пропозиція щодо розміщення ракет. І теж, не дай Бог, не проти Росії. Вони будуть націлені винятково на лютих ворогів справжніх цінностей демократії. Потім — чергова газова війна. Її вже закладають.

Це означає, що товарообіг у векторі Митного союзу ми втратимо якщо не за всіма пунктами, то за багатомільярдним обсягом, аж ніяк не зайвим у нашому державному бюджеті, в якому кінці з кінцями ледве зводимо вже більше двадцяти років. Може, це нормально, може, подужаємо — не знаю. Хто рахував, хто аналізував? Розрахунок на компенсації Європи? Але Європа вже не та, що кілька років тому. І Штати вже далеко не ті, якими були.

Європі хочеться використовувати Україну і як фактор великого тиску на Росію, і щоб Україна була її прямим союзником у великих іграх. Якщо США вдалося втягти єврокраїни у прямі воєнні дії проти суверенної держави, то зрозуміло, що й Україну будуть затягувати в цей само процес, що чреватe великими війнами.

І наше українське перехрестя цілком може зіграти роль їх запалу. Якщо Близький Схід ще може обмежитися локальними рамками, то з Україною буде гірше. З нею легко організувати привід будь-якого рівня — щодо газу, кордонів, щодо баз, миротворчих навчальних операцій, щодо мов, червоного прапора Перемоги. І стосовно мігрантів, які неодмінно і в нас з'являться — на тлі масового відпливу-припливу населення. Або, скажемо так, сьогодні крики про Чорноморський флот, а завтра зажадають очистити територію від росіян і кого там ще.

Чи зможемо витримати такий натиск? При погіршенні економічного, соціального становища. За умов, коли вже Європою управляють НАТО й США, що чітко й бачимо. Як і те, що сильне і збалансоване Європейське співтовариство без Росії й України не відбудеться. Але нам важливіше власні проблеми. Чи зможемо самі подолати?

— Двадцять років, що минули, показали — не під силу.

— За такої розстановки політичних сил, як нині в Україні — п'ятдесят на п'ятдесят, якщо за даними Центру Разумкова, з різними ідеологіями, з різними мовами, з різною ментальністю і з різними оцінками історії, перекручуванням усього і вся, утримати внутрішню стабільність не вдасться. Як і бюджетну безпеку країни. Зможемо — вперед! Але при цьому не забудьмо, що тільки енергетична безпека, і ніщо інше, є гарантією суверенного розвитку України. І не Європа здатна її забезпечити. Вона сама в такій само ситуації, якщо не гіршій. А від цього прямо залежатиме вирішення соціальних та економічних завдань, конкурентоспроможність України на зовнішніх ринках.

— У чому компроміс?

— Поки що в тому, щоб Україна не стала буфером на чужих їй інтересах. Він у тому, щоб вибудувати міст між Європою й Росією, а зовсім не в його руйнуванні. Ось чому потрібно, на мій погляд, давно потрібно переводити переговори у формат трьох: Україна — Росія — Європа. Тобто ефективним проект Україна—ЄС може бути тільки в трикутнику Україна — Росія — ЄС. І спільно домовлятися про єдиний економічний простір. Адже Європа індивідуально веде цей діалог і з Росією, і з нами теж. Але в такому разі Європейський статус України без НАТО повинен бути чітко закріплений відповідними домовленостями. Разом домовлятися про концерни — з газу і труб. Спільних. Поки не втратили все.

Сучасні технології у роботі місцевих рад

Представники вісімнадцяти регіонів з'їхалися до Дніпропетровська на Всеукраїнську конференцію з питань інформатизації та впровадження електронних технологій у роботу органів місцевого самоврядування та виконавчої влади.

А регіону є чим поділитися. Уже друге скликання поспіль депутати розвивають програму «Електронна Дніпропетровщина». Область першою перейшла до надання адміністративних послуг в електронному вигляді. За словами голови обласної ради Євгена Удода, Дніпропетровщина має найпотужніші напрацювання у сфері е-урядування в країні.

ПРОЕКТ

Наприклад, у рамках спільної роботи з фондами ОБСЄ та «Східна Європа» діє проект «Електронне село», завдяки якому всі, без винятку, сільські, селищні та районні ради підключено до регіональної інформаційної телекомунікаційної мережі з наданням доступу до мережі Інтернет.

Крім того, Дніпропетровщина стала першим регіоном, у якому впроваджено технологію електронного цифрового підпису. Розроблено та запроваджено автоматизовану інформаційну систему підтримки надання субсидій населенню, інтерактивну інформаційну систему (веб-сайт) забезпечення зворотного зв'язку влади та громадськості.

Окрему позицію в рамках регіональної програми посідає проект «Відкрита влада». Основна його мета — впровадження нових стандартів розгляду звернень громадян та дебюрократизація дозвільних процедур. 21 березня в облдержадміністрації було відкрито автоматизований інформаційно-ресурсний центр, який включає в себе три складові: центр прийому громадян, центр адміністративних послуг, веб-портал.

Звернувшись до нього, підприємець із будь-якого міста або сільського району регіону в зручний час має можливість отримати необхідну послугу в рамках повноважень облдержадміністрації за принципом «єдиного вікна». Загалом у центрі надається 22 види послуг. Окрім того, через спеціальне програмне забезпечення облдержадміністрація відстежує в онлайн-режимі роботу 35 дозвільних центрів, які створені та працюють у містах і районах області.

«Таким чином, ми значно спростили процес погоджувальних і дозвільних процедур для бізнесу та підприємців, а також поліпшили роботу зі зверненнями громадян», — підсумував голова облдержадміністрації Олександр Вілкул.

Для реалізації програми активно залучаються не тільки кошти місцевих рад, а й міжнародних фондів. Партнерами обласної влади стали фонди ОБСЄ, «Відродження» та «Східна Європа».

Сучасні технології впроваджуються також у галузі освіти. В березні в Дніпропетровську на базі Інституту післядипломної педагогічної освіти відкрито «Єдиний освітній центр». У ньому дистанційно навчатимуть за сучасними інформаційними технологіями педагогів, проводитимуть курси для дітей з особливими потребами, онлайн-консультації за навчальними програмами. Також на базі освітнього центру плановано створити віртуальну бібліотеку та інформаційно-аналітичну базу даних усієї освітньої системи області.

У рамках модернізації сфери охорони здоров'я області на машинах «швидкої допомоги» триває встановлення GPS-навігації. Це дасть змогу не тільки скоротити час приїзду до хворого, а й керувати каретами «швидкої допомоги» з єдиного пульта управління, контролювати ефективність роботи екстреної медичної допомоги в області.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

показує, що подібна практика на 30% підвищує ефективність роботи.
Аналогічна Регіональна програма реалізується і стосовно патрульних автомобілів міліції. Торік для патрульних підрозділів МВС Кривого Рогу було закуплено 27 нових спецавтомобілів, оснащених сучасною технікою, у тому числі й GPS-навігацією. «Це дало позитивні результати — в місті на третину зменшилася вулична злочинність, а також підвищилося розкриття злочинів», — зазначив голова ОДА. Також він підкреслив, що обласна влада розглядає перехід до електронного врядування як основу для реалізації адміністративної реформи.

Є сподівання, що досвід Дніпропетровщини стане в нагоді й іншим регіонам.

Тетяна ВАЛІГУРСЬКА.

СКАНДАЛ

Запорізьке «дежа–в'ю»

Події останніх тижнів в області потроху нагадують травень—червень 2010 року

Не виключено, що вони викликані анонсованим прибуттям до регіону поважної комісії контролерів з адміністрації Президента України. Місцева преса вже кілька тижнів переповнена чутками про, знову ж таки, вже третю за останній рік ймовірну відставку голови Запорізької облдержадміністрації Бориса Петрова. Все почалося з того, що 11 травня дуплетом сталися відразу дві помітні події. Сесія районної ради приміського Запорізького району висловила недовіру голові райдержадміністрації Сергію Бойченку. «За розбазарювання землі», як висловився голова райради Іван Гоменюк. Напередодні голосування останній рішенням керівного органу обласної організації Партії регіонів «на 20 хвилин був виключений із лав ПР». Це за словами самого І. Гоменюка, бо він негайно був поновлений однією з первинних організацій району. Голова райради дав досить розкуте інтерв'ю місцевим засобам масової інформації. У ньому він на телекамеру фактично звинуватив голову облдержадміністрації Б. Петрова та все керівництво обласної організації Партії регіонів (лідером якої теж є Б. Петров) у підриві довір'я виборців до ПР. Однак тільки демаршем запорізької райради і її голови питання не обмежилося. Того ж дня спочатку була розповсюджена, а потім спростована інформація про затримання правоохоронними органами заступника Енергодарського міського голови Євгена Шентябіна (насправді в його робочому кабінеті лише проведено обшук). Є. Шентябін, нагадаємо, — один із найактивніших учасників відомого читачам «Голосу України» і названого «рейдерським» захоплення приміщення міськради на початку червня 2010 року.

Усі згадані заяви й обшуки до болю нагадують минулорічні події, коли те, що сталося впродовж кількох днів, потім місяцями тримало в напрузі всю область. Мова про фактично «набіг» підтриманих міліцією та прокуратурою «спортсменів» з приватної фірми, які заблокували промислові відвали провідних запорізьких підприємств — «Запоріжсталі», «Дніпроспецсталі» та феросплавного заводу, а також уже згадувану «революцію» в Енергодарі з вельми сумнівним відстороненням від посади міського голови Кулібова. Нагадаємо, що тоді розголос набув такого розмаху, що, як стверджували поінформовані джерела в області, Б. Петров дивом залишився на посаді. За всіма ознаками, новий і дуже неприємний для обласної влади інформаційний вкид може слугувати індикатором того, що чутки про відставку голови облдержадміністрації мають цілком реальне підгрунтя. Тим більше що в області вже працюють дві комісії з Києва. Одна зайнята проблематикою Запорізького району, а інша, що прибула 30 травня, проводить «комплексну перевірку Запорізької облдержадміністрації».

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Собаки–безхатьки: подбаємо чи поборемося?

РЕПОРТЕР

У Києві налічується близько 30 тисяч безпритульних собак. Багатьом із них уже довіку не стати домашніми: період приручення щенят — до чотирьох місяців. Собаки, що зросли на вулиці, дичавіють і живуть зграями. Іноді люди жаліють і підкидають їм харч. Іноді отруйний. На якій «козі» під'їхати до проблеми вуличних тварин: вирішувати чи боротися? Міські адміністрації досі вагаються.

Із 2008 року в столиці діє «Київська міська програма регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами». Ідея в тому, щоб ловити безпритульних собак, каструвати й після перетримки у притулку віддавати новим власникам або опікунам. Опікун годує й доглядає тварину, а також має регулярно водити її на щеплення. Та якщо пес когось куснув, «трошки власник» збитки не відшкодовує.

Також безпритульних каструють і повертають на місце відлову. Цей метод називається «відлов—стерилізація—випуск» (ВСВ). Мовляв, безплідні тварини помиратимуть, а нові не народжуватимуться. Поступово собаки мають зникнути з вулиць. До того ж за «відпущеників» ніхто не відповідає.

Окрім Києва, метод ВСВ практикують в Одесі та Харкові. Цьогоріч дія гуманної програми в столиці завершується. «Голос України» поцікавився в зоозахисників, як вони оцінюють результати методу «відлов—стерилізація—випуск» у різних містах.

Псу під хвіст

На думку опитаних нами експертів, на користь випуску собак після кастрації наводять помилкові аргументи. Мовляв, стерилізовані тварини менш агресивні й безпечні для людей. Їхня головна мета — добування їжі. Тому Бровки охороняють свою територію й не допускають чужинців — собак з околиць. Присипляння «зайвих» собацюр — жорстоке й неефективне, бо покоління швидко відроджуються. А ще безхатьки запобігають «демографічному вибуху» щурів у містах.

— Безпритульні тварини можуть хворіти сказом. Зазвичай їм роблять щеплення єдиний раз — після кастрації, — каже Юлія Шаповалова із КП «Центр поводження з тваринами» (Харків). — Стерилізовані суки в умовах виживання можуть ставати агресивнішими. Собаки істотно не впливають на кількість щурів у містах, натомість винищують їхніх ворогів — котів. До запровадження ВСВ в Харкові ловили 20 тисяч собак на рік. Тепер — по 2 тисячі. Поки одних каструють, решта активно розмножуються.

— Собак випускають на місцях відлову, і люди вважають, що вуличні тварини — це норма, а випадкова підгодівля і є гуманним ставленням, — додає Віра Штефанюк, член Кінологічного союзу України і власниця розплідника. — В Одесі програма ВСВ діє з 2007 року. Собаки живуть зграями біля будмайданчиків, житлових кварталів, міських пляжів, схилів моря. Судячи з кількості молодняку, контроль за вуличними тваринами в Одесі втрачено.

— Потрібно контролювати розведення хатніх тварин: ввести ліцензію або податки на цуценят і кошенят. Випадкове потомство, не потрібне господарям, часто опиняється на вулиці, — каже Сергій Клочко, член Міжнародного громадського руху реалістичного зоозахисту. — Метод ВСВ придатний лише для котів, бо вони не живуть зграями і не мігрують. Але для того, щоб це подіяло, треба стерилізувати не менш як 70 відсотків усіх котів Києва за три місяці, від тічки до тічки.

Зоозахисники розповідають: іноді господарі навмисно випускають годованців на вулиці, знаючи, що їх виловлять і каструють державним коштом. А потім «улюбленця» можна забрати з притулку, вдаючи, що він загубився.

— У Києві кількість вуличних тварин контролювали неефективно, — каже Ольга Дроздова, директор КП «Притулок для тварин» (це підприємство й виконує гуманну програму щодо собак-безхатьків). — Сьогодні в жодному районі Києва немає міні-притулків для собак. Ветклініки міста повинні стерилізувати вуличних тварин безкоштовно. Ми з усіма не впораємося. У нашому притулку перебуває 600—700 собак. Торік працювали з трьома тисячами. Метод ВСВ можна застосовувати далі, але так, щоб у кожної відпущеної собаки був опікун, який юридично відповідає. Для цього треба міняти законодавство і прийняти всеукраїнську програму з регулювання кількості вуличних тварин.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Лови по–харківськи

У Харкові за проблему взялися міцно: ловлять усіх собак, що вештаються без господарів. Якщо улюбленець опинився у притулку випадково, власник заплатить близько 300 гривень за лови й утримання. За словами Юлії Шаповалової з КП «Центр поводження з тваринами», так господарів привчають пильнувати вихованців.

Міська влада Харкова виділила 2 гектари землі для будівництва Центру утримання тварин. У комплексі буде 500 карантинних місць, ветеринарна клініка, 100 вольєрів для «перспективних» годованців (яких можна віддати в родину), притулок для 50 котів. На це передбачено 6 мільйонів гривень. А торік тільки лови безпритульних коштували місту 1 мільйон 400 тисяч гривень.

— Нині відлов, кастрація й утримання однієї безпритульної собаки стають приблизно в 400 гривень, — каже Юлія Шаповалова. — Згодом ми плануємо витрачати 150. Комплекс побудують до 2012 року. Він буде прибутковий: тренуватимуть хатніх собак, діятимуть перукарня й готель для тварин, крематорій. Сьогодні парки та сквери Харкова перекопані саморобними могилами, а єдиний цвинтар для тварин розташований в області. Притулок зможе постійно приймати нових тварин, бо частину виловлених присиплятимуть. Після будівництва комплексу ми плануємо ловити до 1500 вуличних собак на місяць. За рік проблему безпритульних собак у Харкові можна розв'язати.

Собаку з'їли

Іноді гуманні методи провокують насилля. В Україні з'явилися «догхантери» — добровільні винищувачі собак, які отруюють і вбивають безпритульних, називаючи це «санітарним очищенням міста». Поки що важко назвати це рухом, на відміну від Росії, де неофіційні догхантерські організації діють у Санкт-Петербурзі, Москві, Новосибірську та інших великих містах. Українські зоозахисники розказують про локальні випадки отруєння тварин. Узимку 2011 року в кількох районах Києва гинули безпритульні й хатні собаки, скуштувавши поживи на вулиці. Серед них і «віп» — ретривер прес-аташе посольства США Джеймса Вольфа. Тоді в газетах з'явилася інформація, що в столиці діють фірми, які на замовлення жеків отруюють псів. Називали й ціну питання — 500 гривень. На запит, «як отруїти собаку», в Інтернеті рясніє понад 7 мільйонів посилань...

Зоозахисник Сергій Клочко розповідає про типові випадки.

— Підприємство чи будмайданчик перевіряла санітарна комісія, помітила на території безпритульних собак і зупинила роботу. Дешевше розкидати отруту. Таке траплялося в Києві, Харкові, Сімферополі, Севастополі. А над зграями собак чи особливо агресивними бувають жорстокі самосуди й розправи.

Кажуть, рівень людяності суспільства визначають за тим, як воно ставиться до літніх людей і тварин. Не видаваймо гуманізм порціями. Якщо хочете подбати про собаку — заберіть її додому.

Аніта ГРАБСЬКА.

НАША ДОВІДКА

В Європі безпритульних тварин ловлять без випуску. Після карантину їх передають новим власникам або в державні та громадські притулки для подальшого догляду. «Незатребуваних» здорових собак присипляють (окрім Німеччини, Греції та Італії). Це вважається гуманнішим, ніж повернути їх на вулиці, де Бровки рано гинуть від голоду, холоду, хвороб та інших бід. Таке ставлення відповідає Європейській конвенції захисту прав тварин. А притулки можуть постійно приймати нових тварин. Середня тривалість життя вуличних собак — 5 років, котів — 3. У родині собаки можуть прожити і 15—20 років.

Хто зупинить браконьєра сьогодні...

Риби у Дніпрі не стало. Про це не тільки скажуть промисловики, а й підтвердить кожен риболов-любитель. Коли буквально ще чотири-п'ять років тому рибальці без особливого напруження вдавалося привезти додому з кожного виходу на дніпровські плеса три-чотири солідні лящі, то нині він, як правило, задовольняється купкою дрібних окуньків чи кістлявих густірок. Фактично зникли в наших водоймах судаки, щуки, соми.

Знаємо, що значний «внесок» у цю біду роблять гідроенергетики, які безкарно розчавлюють щовесни льодами сотні тонн добірної риби то на Київському, то на Кременчуцькому морях. Облишимо тему забруднення Дніпра та інших річок, озер України отруйними промисловими стоками — про це не говорить тільки ледачий. Але ще додають лиха до цих сумних реалій браконьєри, які буквально перегороджують сітями-неводами, без перебільшення, всі затоки, протоки українських річок та озер — саме ті місця, де нереститься риба. У хід ідуть електровудочки, драчі, які вибивають усе живе, що вціліло у воді.

— Я назвав би ще один страшний вид браконьєрства, — каже начальник управління охорони водних живих ресурсів та регулювання рибальства Держкомрибгоспу України Вадим Литвиненко. Це — забір води потужними промисловими підприємствами та потужними земснарядами для намивання грунту під будівництво. Ви ж знаєте, що підприємства не мають міри в заборі води, що котеджі, цілі їхні містечка на воді зводяться саме на берегах річок та озер, біля водних заток і проток, знову-таки там, де нереститься та розвивається риба. Наші численні перевірки показали: майже всі труби, опущені у воду, не обладнані захисними сітками. Уявляєте, скільки риби, особливо малька, всмоктується з ріки під час тих чи інших робіт. А таких труб на наших ріках сотні, якщо не тисячі. Саме з їхніми власниками наші рибоохоронні служби передусім вестимуть нищівну боротьбу під час цьогорічного нерестового періоду, який почав діяти з 1 квітня і триватиме до 10 червня.

— Як? Адже, як ви сказали, таких труб тільки у Дніпрі сотні й тисячі. А рибоохоронних службах у нас невелика жменька фахівців.

— Справа не в кількості фахівців. Нинішнього року ми вкрай перебудовуємо систему охорони нерестилищ. У кожній області створили міжвідомчі групи, які залучають до своїх рядів, поряд з фахівцями-рибоохоронниками, працівників міліції, прокуратури, навіть прикордонників, якщо йдеться про водойми, що наближені до наших кордонів. Нинішнього року заручилися підтримкою обласних та районних державних адміністрацій, депутатів місцевих рад, які залучають до охорони рибних запасів сотні, тисячі людей, яким небайдужа доля живого водного світу. А ще й наші союзники — товариства мисливців та рибалок, громадські інспектори.

— Щодо останніх, то вони й раніше діяли.

— На папері. Насправді і товариства, і громадські інституції більше звітували, ніж справді займалися охороною рибних запасів у нерестовий період. Скажіть чесно: ви часто бачили на водоймах оперативні групи, складені з наших фахівців і громадських інспекторів? Ось тому й розгулялися браконьєри, які, цілком згоден, перегородили сітями річки та озера? Так от: нинішнього року регулярно проводитимуться спеціальні рейди груп водних природоохоронців, до складу яких входитимуть і представники місцевої влади, й депутати, й інші добровольці. З такими силами нам легше буде впоратися не тільки з браконьєрами, а й із власниками земснарядів, промисловими підприємствами, добувачами будівельних матеріалів, усіма тими, хто нищить наші природні багатства.

Це, так би мовити, прямі охоронні дії нашої галузі під час масового ходу риби на нерестовища, в період відкладення ікри і виходу з неї малька. А ще управління охорони водних живих ресурсів разом із керівництвом Держкомрибгоспу запроваджує жорсткі заходи щодо виловлювання риби на водоймах України будь-якими рибопромисловцями. Контроль за їхньою діяльністю з нашого боку буде найжорсткіший.

— Ну і минулого року були штрафи, досить-таки відчутні, і контроль за тим, щоб у період нересту не снували на водоймах катери.

— А ви спробуйте нині вийти на воду моторним човном або катером й одразу відчуєте різницю. Органи міліції допомагають нам контролювати й автомашини, які з'являються у рибоохоронних зонах і нерідко, як це бувало, наповнені рибою. Не забули й про ринки, які раніше аж кишіли браконьєрською рибою. Усе це разом узяте, впевнений, поступово відновить наші рибні запаси, дасть можливість спокійно відтереститися живим істотам.

— А може, настав час зовсім заборонити виловлювання риби в українських водоймах? Скажімо, на три-чотири роки, аж поки не відновляться її запаси? Такі мораторії, що час від часу встановлюються в лісах, дали можливість різко збільшити кількість диких тварин.

— Таке питання обговорюється. Але це — поле діяльності вчених, які займаються вивченням водного світу. Якщо надійдуть їхні чіткі рекомендації, наші рибоохоронні служби готові їх виконати. А поки що наше головне завдання — уже цієї весни забезпечити нормальний хід нересту, поставити жорсткий заслін тим, хто хижацьким способом нищить наші водні ниви, припинити свавілля браконьєрів усіх мастей, яке розгулялося на наших морях, річках та озерах.

Вл. інф.

Хлопець зник після того, як його затримала міліція

SOS!

Міліціонери, які затримали 18-річного студента з Вінниці, бо був напідпитку, могли повідомити батьків, що їх син п'яний. Вони вчинили інакше. Вартові порядку кажуть, що відпустили хлопця. Опівночі! Відтоді, з 18 квітня 2011 року, Вадим Кривонос додому не повернувся.

Вадим Кривонос.

Студента-другокурсника Вінницького кооперативного коледжу з 20 квітня розшукує міліція як зниклого безвісти. Хлопець родом із села Кірове Немирівського району. Один у батьків. Змалку хворіє на астму. Через що змушений постійно лікуватися. До яких тільки лікарів не возили його батьки! Де тільки не лікували сина! Кажуть, протягом останнього часу трохи вдалося приглушити хворобу. Вадим обходився без інгалятора. Якщо з'являлися приступи, їх знімав пігулками. «Син знав, що йому не можна пити спиртного, тому ніколи не робив цього», — каже мати Галина Василівна.

Того вечора, 18 квітня, Вадим, як кажуть, за компанію ризикнув випити пива. Знайомі, які були з ним, пили горілку. За їхніми словами, Вадим теж пригубив. Було це на залізничному вокзалі. Хлопцеві стало зле. Почалася блювота. Його побачили патрульні залізничного відділку міліції. Вадима затримали. Після того його не бачили ні друзі, які були разом з ним, ні батьки. Натомість міліціонери стверджують, що затриманого відпустили, а де він подівся — не знають.

Називав мене матусенькою, мамочкою...

У Вадима добре серце. Він дуже товариський. Так кажуть про нього в коледжі. Такої ж думки про хлопця його односельці. «За час навчання синок не пропустив жодного вихідного, щоб не приїхати додому, — розповідає мати. — У п'ятницю увечері відпрошувався на дискотеку. А в суботу й неділю допомагав нам дома. Так було в його останній приїзд 15 квітня. Завжди цілував мене на прощання. Називав мене тільки ніжними словами — мамочко, матусенько. Але цього разу, коли дивилася йому вслід, так мені чогось защеміло серце. Він уже зайшов за дерева, які на вулиці, де зупиняється маршрутка, а я аж навшпиньки тягнулася, щоб хоч ще трохи побачити рідну постать. Чуло мамине серце біду...»

— Ви знаєте, він ніколи нічого у нас не просив, — продовжує мати. — Казав, ви стільки грошей витрачаєте на моє лікування, тому нічого не купуйте. Вибирав найдешевше з одягу і наполягав, щоб брали саме таку річ, а не дорожчу.

Завжди цілував мене на прощання. Називав мене тільки ніжними словами — мамочко, матусенько. Але цього разу, коли дивилася йому вслід, так мені чогось защеміло серце.

А після того, як мене скоротили на роботі, взагалі відмовився від будь-яких покупок. Казав, почекаємо до кращих часів.

Поки Вадим добирався до Вінниці, батько розмовляв з ним по телефону. «Він постійно був з нами на зв'язку, — каже Володимир. — Ніколи не давав підстав для хвилювань. Одного разу щось сталося з мобілкою, то Вадим попросив у товариша, щоб той дозволив передзвонити. Закінчувалися гроші на рахунку, він сигналив, щоб ми дзвонили йому».

Останній раз батько чув голос сина тієї самої неділі, 17 квітня, приблизно о пів на дев'яту вечора. Хлопець сказав, що він уже в гуртожитку, готується відпочивати. Як з'ясувалося, через деякий час після розмови з батьком Вадим вийшов з однокурсником, щоб провести знайомо. Той приїжджав у гості до дівчини-студентки.

Міліціонери просили грошей

Друзі не могли залишити Вадима в біді, тому звернулися до одного з патрульних із запитанням: «Що треба для того, щоб вони відпустили затриманого?». Кажуть, той відповів, щоб заплатили 250 гривень. За словами хлопців, вони поїхали в гуртожиток позичити названу суму. Щоправда, привезли тільки 225, решту 25 заплатили таксисту. «Міліціонер гроші взяв, — кажуть хлопці, — відрахував 150 гривень, а решту повернув. При цьому сказав: «А ми вашого друга уже відпустили...»

— Я не можу стверджувати, як було насправді, — каже мати Вадима. — Начальник залізничної міліції переконував мене, що ніяких грошей ніхто не брав. Але ж є дитина, в якої вони вночі позичали гроші, можна за бажання знайти таксиста, який привозив хлопців на вокзал. Мене інше хвилює — де вони поділи дитину?

Міліціонери, за словами пані Галини, так пояснили їй і чоловікові, що відбувалося того вечора, точніше, тієї ночі.

— Я їх запитую, чому ви його затримали? — продовжує Галина Василівна. — Вони кажуть, бо був дуже п'яний. І що ви з ним робили? Відповідають: «Нічого. Він полежав на кушетці, скрутившись калачиком, і ми його відпустили. Мовляв, при цьому сказав, що в гуртожиток не піде, бо пізно, а поїде на Старе місто, там у нього є друг». Нема і ніколи не було у нашого сина на Старому місті друзів. Ми знаємо всіх їх, — каже, схлипуючи жінка.

— Щось у словах міліціонерів не сходиться, — розмірковує батько Вадима. — То вони кажуть, що він був дуже п'яний і лежав на тапчані. Хлопці повернулися на вокзал не довше, як за півгодини, а їм сказали, що Вадима уже відпустили. Навіть дорослий здоровий чоловік за такий час не протверезіє. Що тоді казати про 18-літнього худенького хлопчину. Я уявляю, як він п'яний виходив від них і кудись пішов.

Один з міліціонерів, який затримував Кривоноса, запевняв батьків, що хлопцю нічого не робили, мовляв, у нього самого такого віку дитина. «Якщо це так, то чому він не запитав телефон батьків і не подзвонив нам, не повідомив, що ось син п'яний, а випхав його за поріг пізно вночі? — втирає сльози мати. — Невже це так важко було зробити?» Жінка ще запитувала у міліціонерів, чому вони до ранку не затримали Вадима, а ті відповіли, що не було підстав — він не дебоширив, не грубіянив, поводився сумирно...

Галина і Володимир Кривоноси показують одну з фотографій сина.

Метр за метром обійшли обидва береги Південного Бугу

Відколи зник Вадим, його батьки більше часу проводять у Вінниці, ніж у рідному селі. «Мабуть, нема на вокзалі такого таксиста, з яким би ми не говорили, — продовжує Галина Василівна. — Усіх розпитували, хто працював у ніч з 17 на 18 квітня. Жоден з них не підтвердив, що бачив Вадима. Як ці чоловіки могли не побачити п'яну дитину? Нам дуже допомагають студенти коледжу, ходять по місту з фотографією Вадима. Роздають фото у маршрутках, вивішують на стовпах...

Батько й мати метр за метром обійшли береги Південного Бугу. «Піднімали кожну гіллячку, кожен листочок, показували фотографію кожному рибалці, ніхто нічого не бачив, — не стримує сліз жінка. — На Старе місто теж їздили не раз. І там нічого втішного...»

У сні просив у мами вибачення, що не приїхав на Великдень

Племінниця Ірина бачила Вадима у сні, ніби він йшов на центральний ринок. Вона йому каже: «За тобою мама плаче день і ніч, не їсть, не спить, а ти чого не даєш про себе знати?..» А хлопець їй відповідає: «Скажи мамі, що поки не можу приїхати, бо в мене нога переламана. Але я скоро приїду».

Знайомий хлопець, побачивши уві сні зниклого друга, хотів взяти його за руку, щоб привести додому. Вадим відмовився. Сказав, що сам прийде. Просив передати мамі вибачення за те, що не приїхав в гості на Великдень.

Ворожки й екстрасенси по-різному видають прогнози. Тільки одна інформація збігається у більшості з них, кажуть батьки зниклого хлопця. Карти показують казенний дім. Галина Василівна скрізь у будинку розставила фотографії сина. По черзі притуляє їх до грудей і заливається слізьми. Заспокоїти бодай на деякий час дружину Володимиру вдається тільки за допомогою ліків. Матір можна зрозуміти — Вадим у неї єдина дитина. Жінка зізнається, що серцем відчуває — міліціонери не кажуть всієї правди.

Серцем відчуваю — міліціонери не кажуть всієї правди.

P. S. Коли матеріал було підготовлено до друку, батько зниклого хлопця повідомив, що в понеділок, 2 травня ц. р., його викликали в міліцію на опізнання сина. Тіло Вадима дістали з Південного Бугу. Судмедексперт повідомив, що на ньому не було слідів насильницької смерті. «Ми з дружиною впізнали сина по одягу, — каже, не стримуючи сліз, чоловік. — Весь він був чорний, розгледіти щось не було можливості».

Батьки стверджують, що їх в міліції обманули. Сказали, що відпустили дитину через півгодини після затримання, а в повідомленні про розшук сказано, що хлопець перебував з 12-ї ночі до шостої ранку на залізничному вокзалі...

Правоохоронці від коментарів утримуються до завершення службового розслідування.

Віктор СКРИПНИК.

Немирівський район Вінницької області.

Фото автора.

КРИМІНАЛ

Після 15 років рабства українець повертається в Одесу

57-річний інженер одеського заводу «Кисеньмаш» Анатолій Вдовиченко, котрий провів у рабстві в Таїланді 15 років, повертається додому. «Голос України» уже розповідав про те, що в 1996 році Анатолій Вдовиченко за контрактом працював у Таїланді. Після його завершення одесит планував повернутися на батьківщину. Але хазяїн фабрики, де трудився громадянин України, навіть втримував фахівця і перешкоджав його від'їзду до Одеси.

Одразу після звільнення Анатолій Вдовиченко зажадав у судовому позові компенсації в 300 тисяч доларів за заподіяні страждання. Однак бажану суму йому одержати не вдалося — Анатолію Вдовиченку заплатили лише 18,5 тисячі доларів. Після прильоту до Києва колишній раб вирушить до матері в Черкаську область, а потім в Одесу, де живуть його діти й колишня дружина.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Львів'янин влаштував бізнес на кордоні — допомагав нелегалам потрапити на Захід

Днями співробітники СБУ в Закарпатській області затримали жителя Львова, який допомагав незаконно переправляти громадян Афганістану через державний кордон України. Як з'ясувалося, наприкінці січня ц. р. львів'янин доправив на Закарпаття дев'ятьох іноземців зі Львова рейсовим автобусом. Тут мав спільників, котрі супроводжували нелегалів аж за кордон. Стосовно цього громадянина України слідчі УСБУ в області порушили кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч.2 ст.332 (вчинення організації незаконного переправлення осіб через державний кордони України за попередньою змовою групою осіб) Кримінального кодексу України. Зловмиснику загрожує позбавлення волі від 3 до 7 років. У справі триває досудове слідство, повідомили «Голосу України» у прес-центрі Служби безпеки України.

Василь НИТКА.

Ужгород.

Навіть не знав, що винен банкові гроші

Тридцятирічний житель Овруча дуже здивувався, коли йому запропонували з'явитися до суду через несплату кредитного боргу: ні він, ні члени сім'ї жодних зобов'язань перед банківською установою не мали. Цей більший був подив, коли з'ясувалося, що запозичення на його ім'я таки було оформлено. Історія проста. Якось чаркував з одним зі своїх знайомих, а коли задрімав, той «позичив» паспорт. З ним і звернувся до банку для отримання кредиту. Там працювала його знайома, яка взялася допомогти в цьому. А ще одним помічником став фотографаматор, котрий зробив знімок справжнього власника паспорта для банківських документів. Було то ще в 2007 році. Коли ж наприкінці квітня нинішнього року надійшла повістка до суду, з'ясувалося, по-перше, що борг перед банком зріс у десять разів — із 4 до 40 тисяч, а по-друге, помер той, хто їх незаконно отримав. А от тим, хто посприяв у цьому, доведеться відповідати.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

За шкоду довкіллю — до відповідальності

Працівники Державної екологічної інспекції Івано-Франківщини на території районного підприємства «Райагроліс» (м. Косів) виявили незаконне вирубування лісу, неочищення лісосіки, пошкодження дерев. У результаті підприємство завдало довкіллю збитків майже на 160 тис. грн. Крім того, на працівників лісгоспу складено дев'ять протоколів про адміністративні правопорушення. Матеріали перевірки передано до Івано-Франківської міжрайонної природоохоронної прокуратури.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Вітчизняний АПК: інвестувати не можна реформувати...

Міжнародна робоча група з функціонування ринку зерна ще у квітні звернулася до Кабінету Міністрів України та Міністерства аграрної політики і продовольства з пропозицією скасувати будь-які обмеження на експорт збіжжя. Згідно з балансом Україна могла у травні—червні 2011 року експортувати щонайменше 4,5 млн. тонн зернових. Кажуть, що від цього виграли б усі: аграрії отримали б кошти для завершення посівної і проведення збиральної кампаній, а елеваторні господарства змогли б повноцінно підготуватися до прийому нового врожаю. Кабінет Міністрів після тривалих роздумів зняв обмеження на експорт кукурудзи. А лише 25 травня було повідомлено про скасування квот на пшеницю та ячмінь. Однак постанова уряду не опублікована. Аграрії вимагають від влади скасувати всі обмеження і запровадити на ринку прозорі правила гри, які створять сприятливі умови для інвестицій в агросектор. Про ситуацію, що склалася, та перспективи зернового ринку говоримо з президентом Української зернової асоціації, членом міжнародної робочої групи з функціонування ринку зерна Володимиром КЛИМЕНКОМ.

— На засіданні міжнародної робочої групи, яке відбулося у квітні, розглядався баланс зерна, наскільки одностайне було рішення про скасування квот?

— Члени робочої групи — це професіонали. Із різних організацій — громадських, державних і міжнародних, але об'єднує їх одне: вони добре орієнтуються в питаннях зернового ринку. Розглянувши баланс зерна, члени робочої групи одноголосно рекомендували уряду скасувати заборону на експорт. Якби Україна у травні—червні експортувала 4,5 млн. тонн зерна, перехідні запаси на 1 липня були б на рівні 6 мільйонів тонн. Але дуже запізнілі рішення щодо скасування квотування призвели до того, що травень закінчується, а експортовано лише 600 тис. тонн кукурудзи. Тож країна на 1 липня вийде з дуже високими запасами на рівні 8—9 млн. тонн. Це безпрецедентні перехідні залишки! А за два тижні почнеться збирання врожаю 2011 року. Україна могла реалізувати 15 млн. тонн зерна з врожаю 2010 року на 4,5 млрд. доларів. Але не зробила цього.

— Чи вдається аграрникам достукатися до влади? Окрім робочої групи є ще містки, які дають змогу донести свою позицію до чиновників?

— Наразі це дуже проблематично. Хочу нагадати, що з 2000 року в Кабінеті Міністрів була координаційна рада з питань АПК. У неї входили представники громадських організацій, аналітики, які займаються сільським господарством. Працювала дуже ефективно: готувалися постанови, розпорядження уряду, аналізували нові законопроекти тощо. Ми також звикли, що був віце-прем'єр з аграрних питань. Те, що його зараз немає, я вважаю не зовсім правильним. Бо аграрний сектор — один з найважливіших для нашої економіки, і сьогодні досить важко вирішувати питання, які зачіпають сектори кількох міністерств. В уряді був і аграрний комітет, що перед ухваленням тих чи інших рішень попередньо аналізував усі документи. Його теж немає — скоротили. Як і немає при уряді робочої групи з ринку зерна. Залишилася громадська рада при Мінагропроді, але ніхто не пам'ятає, коли її останній раз збирали. Тобто усі ці містки між аграрним бізнесом і владою, які успішно працювали останні десять років, сьогодні відсутні. Відтак, дуже важливо ці зв'язки відновити. Ми сподіваємося, що одним з таких містків буде міжнародна робоча група з функціонування ринку зерна.

— УЗА забракувала вже кілька варіантів реформи аграрного ринку, ви проти змін узагалі, чи у вас є власне бачення реформ?

— Щоб зрозуміти, як реформувати агросектор, логічно подивитися, як працюють АПК країн — лідерів з виробництва агропродукції. Приміром, США чи Бразилії. Для нас дуже показовий приклад саме Бразилії, яка в 1994 році запровадила систему аграрних розписок. Цей досвід ми ретельно вивчаємо півроку. Фактично ініціював це Сергій Тігіпко, обіймаючи посаду віце-прем'єр-міністра з питань економіки. ЄБРР допоміг привести в Україну фахівців, які детально роз'яснили, що це за система і як вона працює. Після цього група наших фахівців поїхала до Бразилії.

ДОСВІД

У Бразилії, щоб виростити врожай, фермер 30 відсотків коштів використовує своїх, 30 — бере в банку (це ті, в яких є ліквідна застава), а 30 відсотків коштів фермер отримує під так звані аграрні розписки.

Цей інструмент щороку залучає інвестицій під майбутній врожай 20 млрд. доларів! Як працює система? Аграрію необхідні гроші — він є емітентом аграрних розписок. Їх купують фізичні та юридичні особи, трейдери, постачальники засобів захисту рослин, міндобрив, банки. Відтак, мільйони інвесторів вкладають мільярди у виробництво майбутнього врожаю. Ця система була виписана в кількох законах, які було ухвалено ще 1994 року. До того часу держава фінансувала виробництво агропродукції на 80 відсотків. Але матеріально-технічні ресурси дорожчали, результати виробництва не радували, а грошей доводилося витрачати дедалі більше і більше. Тоді на найвищому рівні і було вирішено запросити фахівців різних галузей, щоб ті розробили систему кредитування сільського господарства, здатну замінити державну. Сьогодні держава практично не фінансує аграрний сектор, тільки вибіркові програми, а потреби фермерів у коштах повністю покривають банківські кредити та аграрні розписки.

Тому, коли ми говоримо про Україну, нічого вигадувати не треба, а взяти американський досвід. На мою думку, бразильську систему взагалі можна скопіювати один до одного. До речі, нещодавно була делегація з Канади. І, коли ми обговорювали бразильський досвід, вони сказали, що в Канаді майже така сама система фінансування під майбутній врожай.

— Чи ініціюватимете ви ухвалення законопроектів, які реформуватимуть український агросектор і в основу яких буде покладено бразильську систему аграрних розписок?

— Певні кроки в цьому напрямі було зроблено ще за участі Сергія Тігіпка. Було розроблено законопроект з аграрних розписок. Зараз він займається соціальною сферою, тому нам трошки важче. Бо немає віце-прем'єра, який конкретно вів би цю тему. Однак підключилася ФАО, яка дала нам грант на завершення робіт з написання законопроектів. З одного боку, — триває робота над законопроектами, з другого — ми пропагуємо ці ідею, як оптимальну модель для нас. У жовтні 2011 року УЗА та АПК-Інформ проводять Український міжнародний конгрес, куди ми запросили цілий десант експертів з Бразилії. Вони розкажуть, як працює Національний банк Бразилії, комерційні банки, як працюють фермери, трейдери, що загалом являє собою ця система. Українська зернова асоціація разом з Інститутом розвитку аграрних ринків та деякими міжнародними компаніями звернулися з листом до Ірини Акімової, першого заступника глави адміністрації Президента, з пропозицією створити під її патронатом робочу групу з впровадження в Україні нових механізмів інвестування аграрної галузі. Ми вважаємо, що така робота сприятиме виконанню завдань, передбачених програмою економічних реформ на 2010—2014 роки, зокрема, щодо розвитку кредитно-фінансових механізмів підтримки сільгоспвиробників. З подібним листом ми також звернулися до Сергія Тігіпка, з проханням продовжити політичну підтримку нашої роботи. В обох листах ми також вказали, що вважаємо бразильський варіант фінансування агросектору найкращим для України. Пропозиція наша доволі проста: ми були, розібралися, ми бачимо, що це буде дуже корисно. До робочої групи, яку пропонуємо створити, увійдуть фахівці Національного банку, комерційних банків, страхових компаній, трейдери, народні депутати, і до кінця року ми можемо мати нове законодавство.

— На який ефект для країни та АПК можна було б розраховувати в разі ухвалення цих законопроектів?

— Головна проблема сьогодні у виробництві зерна — брак коштів. Щоб працювати та досягти врожайності 80 млн. тонн, про що казав Президент Віктор Янукович, нам треба щороку 100 млрд. гривень вкладати у весняні та осінні польові роботи. А зараз реально вкладаємо удвічі менше — 50—60. За таких умов, звісно, середньоєвропейської врожайності очікувати не варто. Чи реально взагалі в Україні вирощувати 80—100 млн. тонн зерна? Реально. Але для цього варто лише вийти на середньоєвропейську врожайність. А щоб цього досягти, треба інвестувати гроші. Таке замкнуте коло. Тому найголовніша функція держави сьогодні — створити умови, щоб інвестор вкладав гроші. Для нас бразильський досвід це — яскравий приклад, як це можна зробити, щоб інвестори могли спокійно працювати. Зараз доходить до анекдоту: низка компаній та банків, російських та українських, збираються свої гроші та потужності перекинути до Бразилії. З України, де найкращі чорноземи, збираються до Бразилії переїжджати! Оце вам і інвестиційне середовище. Якщо нічого не змінити, не буде ніяких 80 млн. зерна, не буде нічого.

— Учасники та інвестори ринку кажуть, що отака невизначеність щодо майбутнього агросектору може призвести не лише до банкрутства аграріїв, а й відчутно вдарити по економіці держави загалом. Але ті самі квоти ніби запроваджувалися для блага держави?

— Найбільша біда будь-якого виробника — він створив продукцію, але, не дай Боже, її не продав. Він не покриє свої витрати, не зможе повернути кредити, сплатити людям зарплату. В нашому випадку — виробник виростив продукцію, її є куди продати, ціна покриває затрати, є хороший заробіток, але держава не дає продати товар. Це означає, що держава свідомо бере курс на знищення виробника зерна, свідомо! При цьому прикриваються наступними лозунгами: в нас населення має їсти дешевий хліб. Хто проти? Ніхто не проти! Але чи треба для цього закривати експорт, щоб у країні був дешевий хліб? Навіщо тоді у нас працюють такі інституції, як Аграрний фонд? У ньому має бути мільйон двісті тисяч тонн пшениці, не вистачає вам цього, закладіть в Аграрний фонд 2 млн. тонн. Мало ще? Кладіть 2 млн. 400 тис., створюйте піврічний запас, лише не мучте всіх учасників ринку, не вирішуйте свої питання коштом селянина, дайте йому можливість заробляти. Бо наступного року ви теж від нього захочете хліба, а його може вже не бути. Те, що робиться сьогодні, я вважаю імітацією стурбованості про виробника зерна, яка призводить до колосальних втрат для аграріїв.

ПРИКЛАД

Через новий Податковий кодекс селяни недоотримають 12 млрд. гривень!

Ця метушня з ПДВ при першому та наступних продажах, а ще є ідея запровадити мито на експорт сільгосппродукції. А за чий рахунок? Тут арифметика проста: є ціна на світовому ринку, якщо мені треба 30 доларів заплатити державі, так я на 30 доларів дам менше виробнику зерна. Втрати аграріїв від введення мита — 6 млрд. гривень! Подібні мита запровадила свого часу Аргентина. Сьогодні вона відкотилася в економічному розвитку на 62-ге місце у світі. Куди тоді скотиться Україна?

Що буде з АПК, який через ці новації може втратити щонайменше 18 млрд. гривень? Щоб цього не сталося, Українська зернова асоціація, Українська аграрна конфедерація, Аграрний союз України, Асоціація фермерів та приватних землевласників України звернулися до Президента України з проханням не підписувати закон, яким запроваджується обкладення митом експорту зернових культур. Зазначу, що цю позицію підтримують міністр аграрної політики та продовольства України Микола Присяжнюк та деякі експерти його відомства. Також у своєму зверненні ми просимо Президента дати доручення адміністрації Президента, Кабінету Міністрів провести зустріч з представниками громадських професійних організацій АПК, щоб урегулювати проблемні питання, які виникли в галузі після ухвалення Податкового кодексу.

— Буквально днями в Києві відбулася 4-та міжнародна зернова конференція УЗА-GAFTA. Які її найголовніші результати?

— На конференцію з'їхалися представники провідних гравців зернового ринку з усього світу, і їх цікавило одне: якою буде українська політика щодо експорту в наступному маркетинговому році і в АПК загалом. Бо інвесторам необхідна впевненість у завтрашньому дні. А те, що в нас робилося протягом минулого маркетингового року, серйозно підірвало рівень довіри до України. У своїх виступах представники уряду обіцяли, що надалі вони у своїх діях керуватимуться ринковими методами. Як на мене, досить серйозним аргументом щодо змін на краще є підписання під час конференції меморандуму про співпрацю між Кабінетом Міністрів України, НБУ та Чиказькою товарною біржею (СМЕ). А також угоди про подальшу співпрацю і умови відкриття філії СМЕ в Україні, яку підписали президент Чиказької товарної біржі Лео Меламед і президент Української ф'ючерсної біржі Леонід Козаченко. Це — унікальна подія, бо у нас буде створено майданчик, через який працюватимуть країни Причорноморського регіону та пострадянського простору. На біржі з'являться контракти FOB—Чорне море, відтак ціну на українське збіжжя напряму визначатиме ринок. Україна зможе зайняти домінуючі позиції при формуванні світових цін на пшеницю, ячмінь, соняшникову олію тощо.

Як на мене, сьогодні є всі передумови до створення сучасної системи сільського господарства в Україні: відкриття філії Чиказької товарної біржі в Україні — серйозний аргумент для інвесторів. Нам необхідно це підкріпити запровадженням системи кредитування під майбутній врожай, як у Бразилії. Ці два інструменти дадуть можливість створити надійний механізм захисту сільгоспвиробників від ризиків та залучити гроші на фінансування діяльності агросектору. А будуть прозорі та стабільні правила гри на ринку, Україна збиратиме не тільки 80 млн. тонн зернових, а й усі 100. Найголовніше те, що ми повинні змінити підхід до АПК. З часів революції у нас повелося: немає хліба — потруси селянина. Влада повинна зрозуміти: агросектор — це не дійна корова, яку тримають на голодному пайку, і при цьому також вирішують соціальні питання. Це — локомотив, здатний потягнути вперед, у лідери, всю українську економіку.

Олекса ЧЕРЕДА.

ДЛЯ ДОВІДКИ

Міжнародна робоча група з функціонування ринку зерна створена для реалізації заходів, передбачених Заявою за результатами «круглого столу» «Розвиток діалогу в зерновому секторі та перспективи інвестування», що відбувся 27 січня 2011 р. в Києві за сприяння Європейського банку реконструкції та розвитку. До складу групи увійшли представники ЄБРР, Мінагропроду, Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Держкомстату, УЗА, Української аграрної конфедерації, Аграрного союзу України, Асоціації фермерів України, ФАО, ЄБА, Американської торгової палати, ГАФТА, а також провідні експерти зернового ринку.

Доходить до анекдоту: низка компаній та банків збираються свої гроші перекинути до Бразилії

Час визначатися

***Футбол. Як відомо, сьогодні збірна України на столичному стадіоні імені Валерія Лобановського проведе товариський матч зі збірною Узбекистану (початок о 21.00). А позавчора на динамівській базі в Кончі-Заспі гостями нашої національної команди були представники ЗМІ. На їхні запитання відповідав тренер збірної Олег Блохін* (на знімку).**

— Як ставитеся до того, що гравці з'їжджалися до табору збірної в різні дні?

— Від цього нікуди не дітися. Ми дали їм чотири вихідні, а потім працювали в режимі дворазових занять. Маємо дві групи, побачимо, у що це виллється в матчі.

— То чому все-таки у збірній цього разу відсутній Шовковський?

— У Сашка і вік, і травми, тому вирішив його не викликати.

— Коли потраплять до національної команди гравці молодіжних збірних?

— Після чемпіонату Європи серед молоді в Данії. Але я читав їхні інтерв'ю, і всі вони хочуть до «Реала», «Барселони», але ніхто не сказав, що прагне потрапити до національної збірної. Отже, я добре подумаю, кого з них залучати до гри 10 серпня.

— Які є втрати?

— Травмований лише Русол. Є невеликі проблеми у Девича.

— Як збираєтеся вирішувати проблему з крайніми оборонцями?

— Є певні задуми, либонь, переводитимемо на ці позиції гравців інших амплуа.

— Ви залучили чотирьох гравців оборони «Шахтаря». Чи можливо, що вони всі і вийдуть у стартовому складі проти узбеків?

— Знаєте, а мені також дуже сподобалося, як оборона «Динамо» грала з «Манчестер Сіті». Однак дуже мало часу залишилося до Євро, і треба вже визначатися. У серпні склад буде сформовано відсотків на 80. Якщо хтось ще з'явиться, залучатимемо.

— Наскільки гравці виснажені після важкого сезону? Які є проблемні позиції?

— Перевтома спостерігається в 3-4 футболістів, але від цього нікуди не подітись. Питання стоїть руба: або ти граєш, або відпочиваєш.

— Як вам сьогоднішня атмосфера навколо збірної?

— Увага до команди мені приємна, а до моєї персони — мене хвилює мало, тому що я й так людина відома.

— Що змінилося в збірній за час вашої відсутності?

— Нічого не змінилося. Деякі хлопці приїхали наляканими. Напевно, до них дійшли якісь чутки про мене. Хтось ходить із опущеною головою, хтось веселий, а деяких я навіть голосу не чув. Нормальна атмосфера, навіть Воронін приїхав із задоволенням.

— Що можете сказати про Узбекистан?

— Я бачив їхні матчі на Кубку Азії, вони дуже вдало виступили, тому грати з ними буде нелегко. І Шацьких може попсувати нерви.

В. Б.

Фото Павла КУБАНОВА.

Збірна України на розминці.

Лише результати

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 32-й тур. «Прикарпаття» — «Арсенал». 0:2. «Чорноморець» — «Титан». 4:0.

«Олександрія» — 68 очок, «Чорноморець» (Одеса) — 62, «Кримтеплиця» (Молодіжне) — 58, «Сталь» (Алчевськ), «Львів» — по 56, «Буковина» (Чернівці) — 55, «Закарпаття» (Ужгород) — 54, «Арсенал» (Біла Церква), «Динамо-2» (Київ) — по 48, «Нива» (Вінниця) — 47, «Зірка» (Кіровоград), «Дністер» (Овідіополь), «Нафтовик» (Охтирка) — по 39, «Титан» (Армянськ) — 38, «Енергетик» (Бурштин), «Геліос» (Харків) — по 36, «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — 14, «Фенікс» (Калініне) — 8.

Варто і про титул подумати

***Футбол. X чемпіонат України серед вищих навчальних закладів.* Інформаційну підтримку змаганням надає «Голос України».**

Фінальну частину турніру, котра тривала два дні, цього разу приймав Тернопіль.

29 травня. Матчі 1/2 фіналу. «МАУП-Єдність» (Київ) — «Університет» (Чернівці). 2:1. «Тернопіль-Педуніверситет» — НУДПС (Ірпінь). 0:0 (пенальті — 7:8).

30 травня. Матч за третє місце. «Університет» (Чернівці) — «Тернопіль-Педуніверситет». 2:2 (пенальті — 5:4).

Фінал. Тернопіль. Міський стадіон. **«МАУП-Єдність» — НУДПС. 2:1. Голи:** Місько, 55, 80 — Портянкін, 16.

Вітаючи команду МАУП із заслуженим успіхом, зазначимо велике піклування про колектив з боку керівництва вузу, зокрема, голови наглядової ради Георгія Щокіна і його заступника Ростислава Щокіна. Мов батько, опікується футболістами вузу директор департаменту фізичної культури та спорту закладу Мирон Ільницький. Звідти й стабільність виступів футболістів академії, котрі постійно націлені на найвищі місця.

Слід сказати й про те, що чемпіонський колектив готував відомий у минулому нападник київського «Динамо» і національної збірної України, а нині ще й популярний телекоментатор Сергій Коновалов. Тепер його команді доведеться захищати честь нашої країни на чемпіонаті Європи серед університетів, котрий відбудеться 19—26 червня у Стамбулі (Туреччина).

Утім, команді МАУП не звикати до такої почесної місії. Вона вже кілька разів була призером єврочемпіонатів. То, може, настав час поборотися й за титул?..

Турнірна хроніка

Академічне веслування. Мюнхен (Німеччина). Кубок світу. Перший етап. **Жінки.** Четвірка парна. **1. Україна.** 2. Німеччина. 3. Велика Британія. **Чоловіки.** Четвірка парна. 1. Німеччина. 2. Хорватія. **3. Україна.**

Стрибки на батуті. Санкт-Петербург (Росія). Кубок світу. Другий етап. Синхронні стрибки. Жінки. **1. Наталія Москвіна/Марина Кийко (Україна) — 46,8;** 2. Джессіка Сімон/Анна Догонадзе (Німеччина) — 45,9; 3. Лі Дан/Чжон Сінпин (Китай) — 44,6.

ОГОЛОШЕННЯ

ГОЛОС УКРАЇНИ № 98 (5098)
СЕРЕДА, 1 ЧЕРВНЯ 2011

У Тернополі ентузіасти взялися реставрувати один із перших тролейбусів — пам'ятником служитиме машина марки «Шкода», яка вже вичерпала свій ресурс. У салоні розмістять фотознімки з історії розвитку електротранспорту та малюнки. Бюджетних коштів обіцяють не використовувати, *інформує наш кореспондент Любов ЛЕВИЦЬКА*

На полі села Молодецьке Маньківського району виявлено 24 артилерійських снаряди та 8 підривників часів Другої світової війни. Спецгрупа МНС вивезла і знищила небезпечну знахідку, *повідомляє наш власкор у Черкаській області Лідія ТИТАРЕНКО*

Його рота першою увірвалася до Берліна

Однак Золоту зірку Героя вручити відважному танкістові так і не встигли

Іван Білоусько народився 1920 року в Соломахівці Полтавського району в сім'ї колгоспників. Навчався в Абазівській семирічці, в Гожулівській школі. 1940 року призваний до Червоної армії. Після закінчення танкового училища влітку 1942 року потрапив на фронт. Воював на Першому Білоруському фронті. З боями дійшов до Берліна. 28 квітня 1945 року в запеклому бою на підступах до рейхстагу загинув смертю героя.

Не знали батьки Уляна Іовівна та Василь Михайлович Білоуськи, що, проводжаючи сина в армію, бачать його востаннє. Іван мріяв стати трактористом і працювати в місцевому колгоспі ім. 14-річчя Жовтня. Під час шкільних канікул допомагав трактористам ремонтувати диво тодішньої техніки — «Фордзони», працював причіплювачем. «І охота тобі, Ваню, возитись у мазуті», — не раз казала мати синові. А в нього завжди одна відповідь: «Буду трактористом!» Ще до армії став одним із кращих механізаторів району. А влітку 1942 року, уже танкістом, потрапив на фронт — у саміснінське пекло війни.

Перше бойове хрещення молодий лейтенант пройшов у червні 1942 року. Помітивши, що танк командира роти підбито, Білоусько взяв командування на себе. Після цього бою Івану Васильовичу присвоїли звання гвардії старшого лейтенанта і призначили командиром третьої танкової роти 45-ї гвардійської танкової дивізії та нагородили орденом Червоної Зірки.

Наступні нагороди — орден Червоного Прапора і два ордени Вітчизняної війни 2-го ступеня — були окроплені кров'ю, бо був двічі тяжко поранений. Після госпіталів — знову на передову, Перший Білоруський фронт. Танкова рота І. Білоуська щоразу відзначалася особливою відвагою і героїзмом у боях із ворогом на підступах до столиці рейху.

На світанку 21 квітня 1945 року, зустрівши сильний опір німців у районі міста Кагель, командир роти здійснив сміливий маневр і завдав противнику блискавичного удару з тилу. Рота знищила два танки, три гармати, чотири міномети, самохідну гармату, близько 120 гітлерівців. Наступного дня в районі міста Калькберг гвардії старший лейтенант Білоусько сам знищив ворожий танк, дві самохідні установки і десятки гітлерівців. Ціною величезних зусиль удалося зламати сильний опір противника і буквально на його плечах увірватися до Берліна. 25 квітня бої вже точилися на його вулицях. Ворог чинив відчайдушний опір, обороняв кожну вулицю, будинок, навіть під'їзд.

А 26 квітня полковник Моргунов, командир 45-ї гвардійської танкової бригади, доповідав у штаб: «Рота, якою командує товариш Білоусько, першою увірвалася у Берлін, і тепер веде вуличні бої, йде попереду й забезпечує успішне просування іншим бойовим частинам бригади. Іван Васильович Білоусько достойний звання Героя Радянського Союзу».

28 квітня 1945 року його танкова рота воювала на вулицях Берліна. І

попереду завжди йшов танк безстрашного командира. Іван Білоусько помітив, що на розі вулиць з'явилася німецька «самохідка». Вона обстрілювала наші позиції, не давала просуватися вперед. Тоді своєю «тридцятьчетвіркою» Білоусько обійшов самохідку і двома пострілами вивів її з ладу. Та цей бій став останнім для гвардійця Білоуська. Його танк підбили гітлерівці — так за 11 днів до кінця війни перестало битися серце відважного офіцера.

А через місяць — 31 травня 1945 року — за мужність і відвагу, виявлені при штурмі Берліна, указом Президії Верховної Ради СРСР гвардії старшому лейтенанту Івану Васильовичу Білоуську присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Посмертно...

Це була одна з останніх «похоронок», що прийшла в Лаврики.

У селі досі живе сестра героя — Віра Василівна Власенко, колишня вчителька Абазівської семирічки. Нині їй 88 років. Пам'ятає вона поїздку з донькою Ніною до Німеччини 1990 року — на святкування 45-річчя Перемоги. Вони відвідали на чужині могилу брата і дядька.

— Ваню поховали просто на місці бою, — розповідає Віра Василівна. — А через деякий час німецька влада перепоховала героя у братській могилі міста Альтландсберг. Ми були вражені, коли на одній з берлінських вулиць у районі Нейкельне побачили меморіальну дошку, на якій (німецькою і російською мовами) викарбувано: «Здесь, 28 апреля 1945 года, танковый экипаж гв. ст. лейтенанта И. В. Билоусько совершил героический подвиг».

...У центрі Абазівки височить гранітна стела на честь воїнів-односельців, загиблих на фронтах тієї війни. Їх 299. Серед цих прізвищ і 19 Білоуськів. Тут же — могила, де покоїться прах 41 мешканця цього та інших сіл району, розстріляних фашистами 2 липня 1942 року. Про іншу трагедію XX століття — голодомор 1932—1933 рр. — нагадує великий чорний хрест у гранітному обрамленні. А завершується Абазівський меморіал пам'ятником Герою Радянського Союзу Івану Білоуську, встановлений 1997 року. Ім'я героя носить і одна з вулиць села.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

На знімку: Іван Білоусько.

Розпайована археологія

Хто б міг подумати, що, йдучи навпростець стежкою зі свого мікрорайону до центру міста, я топчу поселення залізного віку! Впритул до цього місця нещодавно виросла багатоповерхівка. І новоселам не спадає на думку, що у дворі, можливо, закопано скарби. А може, й ні... Найвірогідніше, це місце ніколи не отримає статусу пам'ятки археології навіть місцевого значення. І хоча таких на території області є не десятки — сотні, фахівці вважають, що робити з цього трагедії не треба.

Історія з криміналом та щасливим кінцем

Буквально за кілька кілометрів від згаданого місця мешканці приміського села Лісові Гринівці десятками років розорювали, а потім віддали під будівництво схожу археологічну знахідку. А літ п'ять тому, коли тамтешній орендар розгорнув на відведених йому землях будівництво, раптом спалахнув кримінальний скандал. Як повідомили правоохоронці, перевертаючи бульдозером ґрунти, невіглас «втрутився» на територію поселення черняхівської доби, датованої приблизно III століттям. Про те, що такий археологічний об'єкт є, знали вже тоді. Незрозуміло лише, як сільрада могла передати в користування землі, що за законом мають охоронятися.

Щоб з'ясувати це, порушили кримінальну справу, що набула широкого розголосу в області. Але, як то буває, і про справу, і про археологічний об'єкт помалу забули. Точніше, археологи виїхали на місце, провели дослідження і склали акт: запропонували виключити об'єкт із держреєстру, бо він не становить науково-археологічної цінності. Матеріали передали до столичних відомств, щоб ті дали добро на такий крок. Чекали відповіді кілька літ.

Аж тут минулої осені з Лісових Гринівець нове повідомлення: під час будівельних робіт виявлено могильник III століття. Знайдені кістки передали на генетичний аналіз, а місцеві археологи вважають, що вони належать готам.

Та коли копнули трохи глибше, натрапили на ще цікавішу знахідку — артефакти часів раннього залізного віку — приблизно V століття до н. е. (рештки кераміки, римські монети, намисто, поховане із його юним власником).

У будь-якій заможній країні таке місце легко могло б перетворитися на цікавий туристичний об'єкт. А в нас усе банально: знахідки буде передано музеям, а територія, швидше за все, стане вільною від статусу охоронної. Просто ще один археологічний об'єкт не став археологічною пам'яткою.

Що не повернеться

Для дилетанта особливої різниці між першим та другим немає. А археологи добре знають, що далеко не кожен об'єкт, а це саме ті місця, де знаходять предмети старовини, може стати пам'яткою й набути захисту.

— Інколи у цьому й потреби немає, — переконаний археолог Сергій Маярчак. — Достатньо, що науковці фіксують знахідки, систематизують і досліджують їх. А територія надалі використовується без будь-яких обмежень.

Може, й справді не варто робити трагедії. Хмельниччина багата на такі місця. Хоча з недалекими сусідами, закарпатцями, не зрівнятися, бо там знайдено стоянки первісних людей, яким уже добрий мільйон років. Проте і на Поділлі в післявоєнний рік знайшли сліди поселення, якому не менш як триста тисяч літ.

Та тепер від того місця і сліду не залишилося. Води Дністровського водосховища затопили і Луку Врублівецьку з найдавнішим поселенням наших пращурів, і ще десятки сіл Подністров'я. А саме там було зосереджено чи не найбільше археологічних пам'яток. Місцеві жителі розповідають, що іноді вода повертає те, що так безжально поховали люди. Кажуть, біля Чабанівки з води було видно кам'яного ідола.

Прикладів того, як господарська діяльність нищила свідчення тисячоліть, фахівці називають чимало. Свого часу в істориків був шанс знайти реальні свідчення існування літописного Калюсу, куди навідувався князь Данило Романович. Але шанс цей буквально розрили бульдозери, коли на тім місці почалась розробка кар'єру.

Фото автора.

На знімку: завідувач відділу охорони пам'яток історії та культури у Хмельницькій області Сергій Шпаковський показує фрагменти глиняних виробів черняхівської та скіфської доби, знайдені у Лісових Гринівцях.

А скільки таких місць розорано плугом, віддано під будівництво чи знищено кар'єрами? І назад уже нічого не повернеш.

Навести порядок, відділити археологічне «зерно» від історичної «полови» взявся відділ охорони пам'яток історії та культури за активної підтримки облуправління культури. Справді, сотні гектарів, де знаходили «уламки минулого», не загородиш колючим дротом. Але є місця, що їх таки треба захистити.

— Не так давно у нас стався безпрецедентний випадок, коли рішенням суду із приватної власності повернуто у власність держави землю, на якій розташовується археологічна пам'ятка, — розповів завідувач відділу Сергій Шпаковський. — Не чув, щоб схоже траплялося в інших областях, тому вважаю це справжньою перемогою археологів та істориків.

Свого часу в селі Корчик у Шепетівському районі знайдено городище, засноване у X—XII століттях болохівськими князями. Об'єкт занесено в реєстр пам'яток місцевого значення, встановлено охоронний знак, що забороняв господарську діяльність на цій території і передачу її у приватну власність. Та це не завадило сільській владі розпаювати землю. Трьом місцевим жителям замість земельного паю дістався... шмат історії.

Тепер після рішення суду це право скасовано, землю, а з нею і археологічну пам'ятку, повернуто державі.

От тільки прикро: без землі залишилось троє тутешніх пенсіонерів, які ніколи не претендували на те, щоб володіти національним багатством. То як бути з тими, хто не з власної волі опиняється заручником таких ситуацій?

Десятина — для нащадків

Щоб уникнути цього, відділ охорони пам'яток узявся за небувалу досі роботу — детальну паспортизацію та винесення меж археологічних пам'яток. Ще вісім років тому прийнято відповідну державну програму. Через рік програма була схвалена облрадою. Тільки завдяки їй роботу розпочали, бо з держбюджету на неї не надійшло жодної гривні. Зате обласна скарбниця торік виділила 68 тисяч гривень. Вони й пішли на виготовлення перших десяти проектів меж територій зон охорони та режимів використання пам'яток археології місцевого значення. Кожен із них — це справжня наукова робота, де не просто докладно описано пам'ятку, а й визначено, як вона має охоронятися, ким і з якою метою використовуватися. До кожної додано фотоматеріали, плани, карти. А ще — охоронні угоди з власниками та користувачами землі, де визначено відповідальність за збереження пам'яток. Копії розійшлись по райвідділах культури, землевпорядних організаціях та місцевих органах влади, щоб ті стежили, щоб по пам'ятках не пройшов ківш бульдозера.

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ РОЗДУМІВ

За даними Держкомзему та облуправління культури, близько 340 гектарів земель історико-культурного призначення без погодження із відповідними структурами потрапили у приватну власність, переважно під час розпаювання сільгоспземель. Повернути державі вдалось лише три земельні паї.

Цьогорічний обласний бюджет знову підтримав археологів, тож вони планують виготовити ще десять проектів. Але цього мало. З такими темпами і півстоліття не вистачить, щоб хоча б задокументувати всі. Мало того, пам'ятки національного значення опинились ще у гіршому становищі. Бо облбюджет не може, за законом, взяти на себе фінансування їхнього обліку та збереження, а державний, очевидно, не дуже хоче.

В археології є незаперечне правило: під час розкопок об'єкта десята його частина має бути залишена недоторканною. Це для нащадків — вони можуть виявитися кращими дослідниками і побачити те, що не вдалося нинішнім ученим. Але так буде лише тоді, коли збережуться самі пам'ятки. Не вийшло б так, що після нас залишиться лише десятина від того, що маємо нині.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

ТІльки факт

На Хмельниччині зафіксовано 472 об'єкти та 256 пам'яток археології. Одинадцять — пам'ятки національного значення, серед них печерний монастир у Бакоті, Троянів вал IV—V століть, скіфські кургани та городища.

Із понад сотні курганів краю досліджено близько десятої частини. Загадкою для вчених залишаються археологічні пам'ятки, зафіксовані у працях науковців минулого, але не знайдені донині. Серед них ті, що згадувалися в роботах Юхима Сіцінського, зокрема городище біля села Кучі в Новоушицькому районі.

Під час розкопок об'єкта десята його частина має бути залишена недоторканною

Пейзаж трьохсотлітньої давності

Сенсація: вперше газета дає зображення Батурина XVII століття

Торік оправа кіота ікони Іллінської Богородиці (1695) відреставрована фахівцями Національного науково-дослідного реставраційного центру України. Завдяки цьому витвір українських ювелірів могли оглянути відвідувачі Українського музею у Нью-Йорку та Національного музею історії України. Нині він виставлений у Чернігівському історичному музеї імені В. Тарновського для широкого загалу. Як з'ясувалося, шата (оправа) кіота містить у собі низку зображень, деякі з них несуть сенсаційну інформацію.

Що собою являло коштовне обрамлення чудотворної ікони?

На срібній шаті висотою 350 сантиметрів та шириною 158 сантиметрів внизу розміщений герб ктитора гетьмана Івана Мазепи, його ознаки сильної влади: гармати, діжки з порохом, ядра, рушниці, списи, козацькі клейноди.

Окрім цих промовистих деталей, привертають увагу й інші. Так, ліворуч гербового зображення — козацький табір. А праворуч герба — фортеця. Маємо описи тієї доби Києва, Полтави, Чернігова, Новобогородицька. Тож їх порівняння із контурами фортеці на шаті кіота дає підставу говорити про інше місто. Яке? Передусім воно не повинне бути випадковим у Троїцькому соборі Чернігова. По-друге, вміщення його біля герба мало б символізувати певну значимість для гетьмана. На щастя, маємо пояснення сучасника — що саме було зображене у нижній частині шат.

За згадкою канцеляриста С. Величка, «гетьман Мазепа, віддаючи хвалу Богу і пресвятій Діві Богородиці за з'явлені йому добродійства, що підняли його від злиденного гноїща, звільнивши від тісних запорозьких кайданів ... і посадили із земними князями, поставивши його гетьманом землі Малоросійської ... немалим коштом зробив срібнокований кіот пречистої Богоматері в Чернігівському Святотроїцькому Іллінському чудотворному монастирі». Отже, з цього випливає, що автор цього твору у нижній частині зобразив Запорозьку Січ та Батуринську фортецю гетьманської столиці?

Цитадель кам'яна, а міська стіна — дерев'яна?

Аргументи на користь цієї версії справді є. Козацький табір явно не похідний — обнесений валом, має, крім наметів, ще й у нижній частині дві громадські споруди тривалого користування.

Батуринська фортеця, на перший погляд, могутня і це ніби суперечить реконструкціям, що здійснені після археологічних розкопок. Водночас на зображенні шати є подробиці, що підтверджують результати останніх.

Відомо, що у гетьманській столиці у 1692 р. при Троїцькому соборі був поставлений особливий протоієрей — намісник київського митрополита — «первый по киевском протопопе, чести ради гетманской, яко же и киевский первый, чести ради столицы первобытной». За документами Бендерської комісії, І. Мазепа виділив понад 20 000 золотих на побудову цієї кам'яної церковної споруди. Трибанний Троїцький собор розміщений ліворуч вгорі зображення Батуринської фортеці. Його контури відповідають відшуканому археологами фундаменту. На шаті бачимо ще на цитаделі дві бані з хрестами. Очевидно, одна з них належить старій дерев'яній церкві Св. Миколи (Мазепа виділив 4 000 золотих на побудову нової, кам'яної, але не встиг реалізувати проект). А інша — високій дзвіниці, що стояла поряд.

Привертають увагу чотири вежі з прапорами на їхньому верхів'ї. Можливо, так позначалися гетьманські установи. Адже у фортеці були гетьманська скарбниця «в полатах каменных», «войсковой каменной малой дом у три полати», палац, де жив гетьман, канцелярія. До цитаделі прилягали три високі кількаярусні вежі. У 1691 р. гетьман повідомляв царям, що міська стіна в багатьох місцях обвалилася. У 1692 р. писав у Москву: «ныне вновь прошлые зимы то четыретысящное число бревен сыскав имеем сего летнего времяни города Батурина башни и где потреба выводы строить неотложно».

Можливо, на шаті бачимо оновлені оборонні споруди, обмазані глиною. Хоча у 1692 р., мабуть, ремонтувалися насамперед башти «Большого города», тобто ті, які стояли на зовнішньому валу фортеці.

На шаті цитадель виглядає як мурований замок.

Прочанин старець Леонтій у 1700 р. зазначав, що «град Батурин... на горе, красовит, город земляной». Тобто він побачив вал з дерев'яною стіною, дубовими баштами.

Маємо й інші авторитетні свідчення. У повідомленні англійського посла Чарльза Вітворта від 17 листопада 1708 р. йшлося про те, що «князь негайно послав полковника в батуринський замок, обнесений кріпкою кам'яною стіною». Дипломат був далеко від Батурина, міг і помилитися. Але є ще одне важливе свідчення. Шведський історик Георг Нордберг, учасник походу Карла XII, занотував 11 листопада 1708 року: нападаючі «що лиш могли, пограбували, а бідних безборонних мешканців повбивали». «З руїн, — писав він, — можна припускати, що це було гарне, з цегли збудоване місто, яке своїми будівлями перевищувало інші міста в Україні».

Батуринці розібрали... залишки замку

У листі царів з Москви 1691 р. фортеця згадується як така, що має дві частини — «Большой город» і «замок», тобто «земляной город» та, швидше за все, мурований цитадель. Хоч археологічні розкопки практично не дали доказів останній тезі, варто згадати реалії XVIII століття. Населення округи після 1708 р. часто користується дефіцитною даровою цеглою для побудови льохів, печей. Цей будматеріал виймали навіть з фундаментів (окрім хіба що церковних). А ще у Батурині часів гетьмана К. Розумовського та опісля цегла з руїн цитаделі використовувалася при закладці фундаментів. Цим і можна пояснити ретельне «зачищення» території фортеці від цегляних решток.

У той же час у кінці XVIII століття у Батурині розібрали так званий Мазепин стовп (явно кам'яну башту!), з котрого пізніше «одержано декілька тисяч пудів заліза і стільки ж цегли, що було достатньо для побудови церкви» (Прибавление к Черниговским епархиальным известиям. — 1872. — № 23. — С. 582).

Навпроти замку, як показують джерела, стояли старшинські кам'яниці, дім для приїжджих «особъ Ихъ Ц(а) рского Пресветлого В(е) л(и) ч(е) ства».

У фортецях також були порохові погреби, гарматні цехгаузи, в'язниці, льодовні, склади для продовольства, фуражу. У Батурині стояв російський полк, і його персональний склад проживав у відповідних приміщеннях.

Зрозуміло, мурована цитадель — лиш версія, що потребує підтвердження.

Водночас дослідники не відкидають й іншу версію. Мистецтвознавець Анатолій Адруг, досліджуючи архітектуру фортеці Чернігова, дійшов висновку: «укріплення... з дерева вкривались глиною і білились». Допускаємо, що подібним чином і в Батурині могли поліпшувати вигляд цитаделі й забезпечувати її вогнестійкість. Можливо, дерев'яні конструкції обкладалися глиняними плитами спеціального замісу.

Відкрите зображення Батуринської фортеці на кіоті ікони Іллінської Богоматері дає привід для нових розвідок архітекторів та істориків.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На знімках: Батуринська фортеця (1695). Чортомлицька Січ (1695). Шата кіота ікони Іллінської Богородиці (1695).

Фото автора.

У СВІТ!

Козацька старшина — від А до Я

У Києві видано енциклопедію «Козацька старшина Гетьманщини» першого заступника голови Українського інституту національної пам'яті, доктора історичних наук Володимира Кривошеї. Автор — відомий в Україні й за її межами дослідник національної еліти XVII—XVIII століть, персонального складу та генеалогії козацької старшини. Новодрук — великий том, де на 792 сторінках дано виклад майже 20-річних досліджень.

— Володимире Володимировичу, ви маєте понад 30 монографій, студій про козацькі полки, сотні. В чому особливість нового видання?

— Енциклопедія включає біограми 14591 представника козацької еліти. Це генеральні старшини, полковники, полкова старшина, повні та наказні сотники, військові канцеляристи, урядники Генерального військової артилерії і полкової артилерії, Генерального військового суду і полкових судів, компанійська і неурядова старшина, зокрема, значні військові, бунчукові та значкові товариші. В книзі можна за реєстром знайти, хто яку урядову посаду займав у певний час. Також в алфавітному порядку розміщені біограми всіх старшин від доби правління Богдана Хмельницького до 1782 р.

— Нині всі архіви переповнені ентузіастами, які шукають свої родове коріння. Чи допоможе їм ваша енциклопедія?

— Враховуючи, що серед населення України було 50 відсотків родин козаків, думаю, багато хто зможе знайти певну інформацію і в моїй праці. Хоча це буде важко. Бо нащадки української старшини зазнали великих втрат у XX сторіччі. Це були представники капіталу, інтелігенції, заможного селянства, поміщики. В 1917—1921 роках згадана верхівка нашого суспільства брала активну участь у громадянській війні по різні боки барикад. Одні загинули, були репресовані, інші — емігрували. При розкуркуленні з України також вивезено сотні тисяч заможних власників, серед них багато нащадків козацької еліти.

— А реально відшукати своїх предків, наприклад, аж у XVII столітті?

— На це треба не рік і не два, а може, й більше. Але я знаю такого чоловіка — пенсіонера, що для онуків склав родовід із 600 персоналій.

Найлегше знайти дані про рід у метричних книгах XIX століття. А вже за XVIII століття їх збереглося менше. Успіх пошуку великою мірою залежатиме від наявності архівних матеріалів, що збереглися від села чи містечка.

Вл. інф.

На знімках: доктор історичних наук В. Кривошея та його нова книга.

Фото автора.

ПОСИДЕНЬКИ

№ 98 (5098) СЕРЕДА, 1 ЧЕРВНЯ 2011

Сьогодні, за прогнозами гідрометцентру, в Україні очікується спекотна погода, на заході й півдні — опади, місцями грози. Середня температура повітря становитиме близько 12—17 градусів уночі й 25—30 градусів удень. У Києві вдень очікується 26—31° тепла, без опадів. Уночі 12—17°, удень 26—31 градусів Цельсія.

ЦЬОГО ДНЯ, 1 ЧЕРВНЯ

■ Міжнародний день захисту дітей. ■ **941.** Руський князь Ігор прибив щит на ворота Константинополя. ■ **1495.** Перша письмова згадка про шотландське віскі. ■ **1779.** Кримські греки, депортовані після завоювання Криму, заснували Маріуполь. ■ **1831.** Англійський дослідник Джеймс Кларк Росс виявив місце Північного магнітного полюсу. ■ **1926.** Народилась Мерилін Монро, кіноактриса. ■ **1980.** Почав роботу перший цілодобовий інформаційний канал CNN. ■ **1996.** Україна стала без'ядерною державою. ■ **2008.** Помер Ів Сен-Лоран, французький модельєр.

ОТАКОЇ!

Випускають пар і пір'я

Уперше у Вінниці відбувся бій... подушками. Сто дівчат і хлопців гамселили один одного так, що центральна доріжка у міському парку культури і відпочинку була встелена пір'ям і пухом. Щоправда, учасники бою після себе все старанно прибрали. Ініціювала незвичайний захід адміністрація палацу культури «Зоря».

— Бої подушками проходять у багатьох країнах світу, — каже один з організаторів Олександр Шемет. — Щороку у них можна взяти участь у Франції, Італії, Німеччині та Британії. Ми теж дали можливість молоді повеселитися у такий «дитячий» спосіб. Однак бажаючих виявилося набагато більше, ніж очікувалося.

Здивовані відпочивальники парку по-різному ставилися до побаченого. Але жоден з них не проминув нагоди до кінця додивитися бій. «Нехай краще молодь таким чином випускає «пару», ніж займатися чимось гіршим», — каже вінничанка Тетяна Панасюк. Дехто визнав, що сам би не проти зробити те саме. «Тільки ж соромно, бо вже не молодий», — усміхнувся один з вінничан.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Лелечине падіння

Рятувальникам селища Шацьк довелося визволяти лелеку з металевого полону. Місцева мешканка повідомила до служби «101», що в урочищі Венське в бак недіючої водонапірної башти разом з гніздом провалився лелека.

Розміри ємкості не давали змоги птаху розправити крила і вилетіти з пастки. Рятувальники по триколінній драбині піднялися на дах вежі і обережно дістали лелеку. Цікаво, що отриманий урок не пішов на користь птахам. Вони знову відбудували на забутій споруді гніздо.

Утім, волинським рятувальникам не вперше доводиться виїжджати на незвичні виклики. Нещодавно вони прийшли на допомогу мешканці Луцька, в квартиру якої заповзло аж три величезні вужі.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Фото з архіву «Голосу України».

Кінець світу відкладено... на тисячу років

ЗАГАДКИ БУТТЯ

Науковці Національного університету «Острозька академія» під час дослідження призабутої творчої спадщини Яна Лятоша (1539—1608 рр.), відомого польського астролога, математика, філософа, натрапили на несподіваний прогноз. А саме: кінець людської цивілізації настане у 3036 році.

Така апокаліпсична дата зафіксована у книзі «Прогностікон» 1594 року **(на знімку праворуч)**, в якій автор Ян Лятош (Лятошинський) спробував заглянути у майбутнє.

— Лятош напророчив військовий успіх Персії проти Османської імперії на початку XVII століття. Також прогнозував перемогу Священної Римської імперії над Османською імперією, внаслідок чого останню близько 1700 року мала втратити Австрію і частину Угорщини, що, зрештою, у подальшому так і трапилося. За умовами Карловицького мирного договору (1699 р.) цей факт, справді, відбувся, — розповідає **доктор філософських наук, проректор НУ «Острозька академія» Петро КРАЛЮК (на знімку)**, котрий керує дослідженням збереженої, але маловивченої спадщини польського вченого.

Можливо, Яну Лятошу — високоосвіченій людині свого часу — належить авторство й інших значущих пророцтв. Це стане відомо при детальнішому вивченні його творів. Зокрема, й «Прогностікону», який, до речі, планують цьогоріч перевидати і який нелегко дається для досліджень, оскільки написаний не простою латиною, а так званою «варварською», як її уже охрестили науковці.

Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Тим часом у «Прогностіконі» привідкрився лишень факт ймовірного кінця світу, визначений та виписаний Лятошем за астрономічними розрахунками.

Апокаліпсису передуватимуть катастрофічні події, які розпочнуться 2511 року, —

стверджує середньовічний доктор медицини, філософії, математики, магістр астрономії.

Вірити чи не вірити у ці викладені факти — особиста справа кожного.

Водночас зріс інтерес і до самої постаті астролога. Навчався він у Краківському та Падуанському університетах. Тривалий час був деканом медичного факультету Краківського університету. Саме тоді висловив відкритий протест у зв'язку з введенням нового календаря папи Григорія XIII. Через конфлікт змушений був покинути Краків й останні десять років свого життя провів у Острозі. Тут, в Острозькій академії, викладав медицину й астрономію. Лятошинський був також особистим лікарем князя Василя Костянтина Острозького. Помер у 1608 році в Острозі. Фактично до середини XX століття зберігалася його могила. Втім, у 1960-х роках старий цвинтар знесли з лиця землі, і нині відоме лише приблизне місце захоронення Яна Лятоша — біля Острозької академії.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Теплий дотик ангела

РОЗПОВІМ ІСТОРІЮ

Цю історію я почула в селі Калинівка на Черкащині. Коли у 1910 році у родині Олександра і Ганни народилася четверта дитина — після трьох синів довгоочікувана донька, її назвали Федорою — «Богом даною».

Щастя батьків затьмарювало лише те, що дівчинка народилася з міткою: яскраво червона пляма (гемангіома) спотворювала ліву сторону дитячого личка. Зажуреній матері, яка шукала допомоги (а захворювання і тоді і зараз не лікується), старші люди порадили поїхати до Почаєвської Лаври. І хоч покинути на тривалий час родину та господарство було нелегко, Ганна разом з місячним немовлям подалася до Почаєва. Вона провела там цілий рік у молитві та праці. Малу Федору причащали і помазували єлеєм, і врешті-решт материнська віра перемогла: пляма зникла з обличчя дитини.

Утім, у цій побожній селянській родині це був не єдиний чудесний випадок. Скучивши за дружиною та донькою, Олександр через деякий час вирішив провідати їх у Почаєві. Погостювавши та натішившись малою, він поїхав додому, на згадку про Лавру та її святині купив дві ікони — Божої Матері та Спасителя. У далекій та небезпечній дорозі це був єдиний скарб бідного подорожнього. Великий шмат зворотного шляху доводилося долати пішки. Олександр йшов залізничною колією, щоб не заблукати. Надвечір, зовсім стомлений, він присів відпочити прямо на колії і не зчувся, як задрімав. Зі сну його пробудив чийсь теплий дотик. Стрепенувшись, чоловік з подивом виявив, що знаходиться у посадці поблизу колії, а там, де він нещодавно заснув, видзвонювали рейки і ще виднівся останній вагон потяга, що пройшов.

Галина ЗОЛОТНЮК.

Колаж Ольги СТАНАЧИЧ.

На Посиденьках побувала Людмила ОПАНАСЕНКО (mila@golos.com.ua)

Над номером працювали: Віталій ЖЕЖЕРА, Тетяна УВЄРОВА, Надія СМІЯН.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓡ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2011 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. (п'ятиразовий) та 8,00 грн. (триразовий: вівторок, четвер, п'ятниця), для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 20287

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

